

postbus 20120
8900 hm leeuwarden
tweebaksmarkt 52
telefoon: (058) 292 59 25
telefax: (058) 292 51 25
www.fryslan.nl
e-mail: provincie@fryslan.nl

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Ferwerderadiel
Postbus 2
9172 ZS FERWERT

Leeuwarden, 23 april 2001

Ons kenmerk : 449168
Primairnummer : 388684
Afdeling : Ruimtelijke Plannen
Telefoon : 058-2925238/F. Jongma/HB
Bijlage(n) : div.

GEMEENTE FERWERD-RADIEL	
SECTOR: III	
REG. NO: 21/320	
CL. NR: 1.731.212	
INGEK: 25 APR. 2001	
NAAR: B en W / RAAD	
AFD. DAT.	B: SI
BURG.	SH
SECR.	SHH

Onderwerp:
bestemmingsplan "Buitengebied 2000".

Geacht college,

Het hierboven genoemde bestemmingsplan hebben wij op 17 oktober 2000 van u ter goedkeuring ontvangen.

De Commissie Gemeentelijke Plannen (CGP) van de Provinciale Planologische Commissie heeft ons over het aan de orde zijnde bestemmingsplan geadviseerd. Dit advies ligt ten grondslag aan ons besluit omtrent dit bestemmingsplan.

Procedurele beoordeling

De vaststelling van het bestemmingsplan heeft plaats gevonden binnen de in artikel 25 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening aangegeven termijn. Tevens wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 28, lid 1, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, waarin is aangegeven dat het bestemmingsplan in elk geval binnen 4 weken na de dagtekening van het raadsbesluit ter goedkeuring dient te worden ingezonden.

Aangezien er bij ons bedenkingen tegen het vastgestelde bestemmingsplan zijn geuit, dienen wij vóór 12 mei 2001 onze beslissing ten aanzien van dit plan bekend te maken.

In de publicatie van het vastgestelde bestemmingsplan komt slechts tot uitdrukking, dat het bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld. Daaruit blijkt dus niet waarop de wijzigingen betrekking hebben, laat staan wat zij inhouden. Uit een oogpunt van informatie van de burger achten wij deze publicatie dan ook minder gelukkig. Gelet hierop verdient deze publicatie uit een oogpunt van zo optimaal mogelijke informatie van belanghebbenden dan ook zeker de schoonheidsprijs niet. Nochtans menen wij, dat er ten principale geen sprake is van schending van één der in de Wet op de Ruimtelijke Ordening opgenomen vormvoorschriften, dan wel daarover verschenen jurisprudentie, betreffende de totstandkoming van een bestemmingsplan. Wij hebben dan ook besloten aan de wijze van publicatie van het vast-

gestelde plan voor wat betreft de goedkeuring geen gevolgen te verbinden. Wel dringen wij er bij u op aan in het vervolg meer aandacht te besteden aan de publicatie van met name een vastgesteld bestemmingsplan.

Uit het raadsbesluit is niet goed op te maken welk besluit de gemeenteraad ten aanzien van het bestemmingsplan heeft genomen. Dit komt doordat:

1. In het raadsbesluit niet exact is aangegeven welke wijzigingen in het plan zijn aangebracht. Er vindt slechts een verwijzing naar de "Nota Zienswijzen" plaats. Voor wat betreft de plankaart is uitsluitend aangegeven, dat die is aangepast, zonder te vermelden waaruit die aanpassingen bestaan.
2. Het raadsbesluit (kennelijk) niet in alle gevallen strookt met de aan reclamanten kenbaar gemaakte beslissing en de "Nota Zienswijzen". In dit verband is met name het hierna onder Inhoudelijke beoordeling (kernrandzone Ferwert) gestelde van belang.

Al met al is de inzichtelijkheid in de gemeentelijke besluitvorming in dezen als gevolg van de gekozen structuur niet erg duidelijk. Naar de burger toe, maar ook in het kader van de goedkeuring achten wij dit minder gelukkig. Desalniettemin menen wij met een opmerking te moeten volstaan.

Inhoudelijke beoordeling

Met het plan stemmen wij op hoofdlijnen in. Wel geeft het plan ons, o.a. op basis van de door de Commissie van Overleg (CvO) gemaakte opmerkingen, aanleiding de hierna volgende opmerkingen te maken.

"Buitendijks Veld"

Naar aanleiding van uw standpunt inzake het opstellen van een planherziening voor het zogenaamde "Buitendijks Veld" heeft op 2 april jl. bestuurlijk overleg plaatsgevonden, waarbij voor uw gemeente de heer R. van der Woude aanwezig was. Overeenkomstig de tijdens dat overleg gemaakte afspraken hebt u ons bij brief van 3 april 2001 laten weten, dat u bereid bent de raad van uw gemeente een voorstel te doen tot een planherziening voor het aan de orde zijnde gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de in het gebied in gang gezette functieverandering. Daarbij hebben wij er goede nota van genomen, dat u er naar streeft het (voor-) ontwerp van de planherziening ter inzage te leggen binnen de periode, waarvoor ons vrijstellingsbesluit ex artikel 33, lid 2 WRO voor het aan de orde zijnde gebied van kracht is.

Solitaire windturbines

In uw reactie op de opmerking van de CvO inzake solitaire windturbines stelt u, dat de gemeente het beleid van de provincie op dit punt volgt en dat de in het plan (artikel 23) opgenomen regeling hiermee in overeenstemming is gebracht.

Wij delen dit standpunt niet. In artikel 23, lid A, is namelijk uitsluitend aangegeven waar windturbines zijn toegestaan, zonder daaraan bepalingen te koppelen ten aanzien van de toegestane hoogte van die turbines. Hieraan doet niet af, dat een verwijzing plaatsvindt naar een bijlage 3, waarop de hoogte van de diverse turbines is aangegeven. Overigens is in de bijlage niet aangegeven om welke hoogte het daarbij gaat: as- dan wel tiphoogte van de rotor. Op grond van het provinciale beleid mogen solitaire turbines bij recht op dezelfde locatie worden vervangen, mits de nieuwe turbine niet groter is dan de bestaande turbine en het vermogen daarvan niet hoger is dan dat van de bestaande turbine. Artikel 23, lid A, is dan ook in strijd met het provinciale beleid, zoals dat is geformuleerd in "Streekplan Windstreek 2000" en, zoals wij in onze brief van 8 februari 1999 hebben laten weten, eveneens met de streekplanuitwerking "Windstreek 1997".

Hetzelfde geldt voor lid B van het aan de orde zijnde artikel. Dit artikelgedeelte maakt het namelijk mogelijk de ashoogte te verhogen tot 40 m.

Gelet op het vorenstaande hebben wij besloten goedkeuring te onthouden aan artikel 23 van de voorschriften.

Infrastructuur

Alhoewel wij het betreuren, dat in het plan voor wat betreft het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing geen relatie met de Wegenverordening Friesland is gelegd, acht wij het ontbreken daarvan niet zodanig zwaarwegend, dat daaraan consequenties dienen te worden verbonden.

Kernrandzone Ferwert

Een reclamant heeft bij de raad van uw gemeente een zienswijze ingediend tegen o.a. de omvang van de kernrandzone aan de noordoostkant van Ferwert. In uw brief d.d. 12 oktober 2000 aan reclamant wordt aangegeven dat deze zienswijze ongegrond is verklaard. De redenering is, dat de omvang van deze zone op een zeer zorgvuldige wijze tot stand is gekomen. Op basis daarvan bedraagt de afstand tot woningen in de bebouwde kommen van de daarvoor in aanmerking komende dorpen circa 350 m. Wijziging van deze zone zou een onderscheid betekenen naar andere situaties. De rechtsgelijkheid brengt met zich mee, dat ook in deze situatie aan de gekozen maatvoering de hand dient te worden gehouden, zo stelt u.

Het hier gestelde strookt met het daaromtrent in de "Nota Zienswijzen" vermelde, zij het dat het tekst betreft, die over bestaande tekst is geplakt. In de betreffende nota is vervolgens in onderdeel 2: "Aanpassingen n.a.v. de gegrondverklaring van zienswijzen" echter aangegeven dat de aanduiding kernrandzone ten oosten van de kern Ferwert in westelijke richting is verschoven. Deze wijziging (= verkleining kernrandzone) is ook feitelijk op de plankaart, die deel uitmaakt van het vastgestelde plan, aangebracht. Gelet op de brief aan reclamant, die op zich correspondeert met de betreffende tekst in de "Nota Zienswijzen", gaan wij ervan uit, dat de in het geding zijnde kernrandzone abusievelijk is verkleind.

Gelet op het vorenstaande en op het feit, dat wij uw redenering delen, dat het aanhouden van een afstand 350 m in deze situatie, mede op basis van het gelijkheidsbeginsel, wenselijk is, hebben wij besloten aan een deel van het aan de oostkant van Ferwert gelegen gebied met de bestemming "agrarisch gebied" goedkeuring te onthouden.

Vergroting bouw mogelijkheden niet-agrarisch bedrijf Kleasterdyk 1A onder Wanswert

Naar aanleiding van een ingediende zienswijze heeft de raad van uw gemeente de mogelijkheid voor het realiseren van bedrijfsgebouwen op het betreffende perceel vergroot van 400 m² tot 900 m². Op het betreffende perceel is met gebruikmaking van een verklaring van geen bezwaar van ons college d.d. 23 augustus 1993 een loonbedrijf gevestigd. Wij hebben indertijd besloten medewerking te verlenen o.a. omdat er voor het loonbedrijf binnen het werkgebied geen plaats was op een bedrijventerrein en er toen noch in de toekomst plannen waren tot uitbreiding van het bedrijf. In 1999 is echter een verklaring van geen bezwaar bij ons aangevraagd tot vergroting van de bedrijfsbebouwing ter plaatse van 320 naar 890 m². Wij hebben, ook na het indienen van een Awb-bezwaar tegen de weigering tot afgifte van de gevraagde verklaring van geen bezwaar, besloten de weigering onder ongegrond verklaring van de bezwaren te handhaven. Onze beweegredenen daarbij waren kort samengevat de volgende:

- het bouwplan meer dan een verdubbeling van de bestaande bebouwing betreft;
- het om niet direct aan het buitengebied gebonden bebouwing gaat;

- in het werkgebied thans een bedrijventerrein aanwezig is, waarop bebouwing ten dienste van het loonbedrijf kan worden gerealiseerd.

Gelet op ons hiervoor vermelde standpunt hebben wij besloten goedkeuring te onthouden aan de op het perceel Kleasterdyk 1A onder Wanswert gelegde bestemming "bedrijfsdoeleinden" en aan de daarbij behorende aanduiding 900.

Kleinschalig agrarisch bedrijf

Naar aanleiding van ingediende zienswijzen heeft de raad van uw gemeente besloten in het plan het begrip "kleinschalig agrarisch bedrijf" op te nemen en de daarvoor in aanmerking komende bedrijven van die aanduiding te voorzien.

Met betrekking tot deze bedrijven is bepaald, dat de gezamenlijke oppervlakte per (agrarisch) bouwperceel mag worden vergroot met ten hoogste 200 m².

Het gaat hierbij om percelen, die in het geldende bestemmingsplan een agrarische bestemming hebben, maar die, omdat niet voldaan kan worden aan de notitie microplanologie, een woonbestemming hebben gekregen. Wij kunnen ons in deze regeling vinden. Daarbij speelt een rol, dat ook binnen de bestemming "woondoeleinden" ten behoeve van een agrarisch hobbybedrijf een uitbreiding met ten hoogste 200 m² mogelijk is.

Wij stemmen echter niet in met artikel 4, lid F.1.c. In dat artikelgedeelte is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen, die het mogelijk maakt de bestemming van gronden tot een totale oppervlakte van ten hoogste 1 ha te wijzigen van "agrarisch gebied" in "agrarische doeleinden" (bedoeld zal zijn "agrarisch bedrijfsdoeleinden"). Wij hebben met name bezwaar tegen het aan deze wijzigingsbevoegdheid gekoppelde toetsingscriterium. Daarin is namelijk bepaald, dat deze bevoegdheid kan worden gehanteerd voor de **ontwikkeling op redelijke termijn** tot volwaardig agrarisch bedrijf. Wij zijn van mening, dat dit criterium onvoldoende objectief is begrensd. Gelet hierop hebben wij besloten goedkeuring te onthouden aan artikel 4, lid F.1.c.

Woondoeleinden

Met de op 2 percelen gelegde bestemming "woondoeleinden" kunnen wij ons niet verenigen. Dit betreft:

1. perceel hoek Reinderslaan – Zeedijk onder Ferwert;
2. perceel aan de Unemaloane onder Blije.

ad 1

Ook in het geldende bestemmingsplan had dit perceel een woonbestemming. Een verschil met het geldende plan is echter, dat op grond van het geldende plan ter plaatse 1 woning is toegestaan, terwijl het aan de orde zijnde bestemmingsplan op het betreffende perceel 2 woningen aangeeft. Ter plaatse is slechts 1 woning aanwezig. Wij kunnen, gezien de ligging in het buitengebied, niet inzien waarom de bouw van een 2^e woning op dit perceel mogelijk dient te worden gemaakt. Het betreft immers niet aan het buitengebied gebonden bebouwing, die zoveel mogelijk dient te worden geweerd. In het bestemmingsplan zijn geen aanknopingspunten te vinden, die een afwijking van deze regel rechtvaardigen.

Wij hebben dan ook besloten goedkeuring te onthouden aan het cijfer 2 bij het desbetreffende bebouwingsvlak.

ad 2

Op dit perceel is een woonbestemming gelegd, zonder dat ter plaatse een woning aanwezig is. Dit is gebleken uit opname ter plaatse. Om dezelfde redenen als onder ad 1 genoemd, achten wij deze bestemming op die plek niet aanvaardbaar. Ook aan de op dit

perceel gelegde bestemming "woondoeleinden" hebben wij derhalve goedkeuring onthouden.

Wijzigingsbevoegdheid:

Op de hierna genoemde wijzigingsbevoegdheden verklaren wij artikel 11, lid 7 WRO van toepassing. Dit betekent, dat een op die artikelgedeelten gebaseerd wijzigingsbesluit niet aan ons ter goedkeuring behoeft te worden voorgelegd, tenzij bij u zienswijzen tegen een dergelijke concept-besluit worden geuit.

De betreffende wijzigingsbevoegdheden zijn opgenomen in:

- art. 3, lid G (omzetting bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden" in de bestemmingen "woondoeleinden", "agrarisch gebied" en/of "agrarisch gebied met landschappelijke waarde"). Gelet op de verdere redactie van het artikel is kennelijk abusievelijk niet bepaald een wijziging naar de bestemming "bedrijfsdoeleinden" mogelijk te maken. Bij de noodzakelijke planherziening kan deze omissie alsnog worden rechtgetrokken. Wij verzoeken u wel alsdan nog eens kritisch naar de tekst van dit artikelgedeelte te kijken.
- art. 4, lid F, sub 1 a, b, d (omzetting bestemming "agrarisch gebied" in de bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden");
- art. 5, lid F (omzetting bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" in de bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden").

BEDENKINGEN

Tegen het bestemmingsplan is (per fax) 1 brief met bedenkingen bij uw college ingediend door de heer Joh. Binnema, Ljouwerterdyk 2, 9073 LP Marrum.

Ontvankelijkheid

De termijn voor het indienen van bedenkingen liep van 17 oktober 2000 t/m 13 november 2000. De brief met bedenkingen is op 13 november 2000 per fax verzonden en op die datum ontvangen. Dit betekent, dat de bedenkingen tijdig kenbaar zijn gemaakt. Reclamant maakt bedenkingen kenbaar tegen een door de gemeenteraad bij de vaststelling in het bestemmingsplan aangebrachte wijziging. Reclamant is derhalve ontvankelijk in de naar vorgebrachte bedenkingen.

Onderstaand wordt inhoudelijk op de bedenkingen ingegaan.

De bedenkingen hebben betrekking op wijzigen van de bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden" in de bestemming "agrarisch gebied" van een perceel ten noorden van Marrum aan de Ljouwerterdyk (door reclamant als perceel 33 aangeduid).

Hierdoor worden aan het bedrijf van betrokkene de uitbreidingsmogelijkheden van zijn bedrijf ontnomen. De oppervlakte, waar reëel gebouwd kan worden, is namelijk bij lange na niet toereikend voor de bedrijfsvoering.

Reclamant acht handhaving van de bestemming op perceel 33, zoals aangegeven in het ontwerp-bestemmingsplan absoluut noodzakelijk, al was het alleen maar in verband met "het recht van" erfentluiting op de Keekmalane, waar 90% van reclamant zijn grond ligt.

Ons standpunt

Uit ingewonnen informatie is gebleken, dat het door reclamant met 33 aangeduide perceel in het ontwerp-bestemmingsplan abusievelijk de bestemming "agrarisch bedrijfsdoeleinden" heeft gekregen. Naar aanleiding van een bij de gemeenteraad tegen deze bestem-

ming op genoemd perceel ingediende zienswijze is deze bestemming gewijzigd in de bestemming "agrarisch gebied". Daarmee is in feite de oorspronkelijke situatie hersteld.

De door reclamant genoemde erfontsluiting over "perceel 33" is ook in de huidige situatie, met gebruikmaking van een aanlegvergunning, te realiseren. Daarvoor hoeft de bestemming dus niet te worden gewijzigd.

Het bestemmingsplan heeft als uitgangspunt, dat een volwaardig agrarisch bedrijf voldoende ontwikkelingsmogelijkheden heeft met een bouwperceel van 1 ha. Het bouwperceel van reclamant is groter dan 1 ha. Met u zijn wij van mening, dat binnen dit bouwvlak, gelet op de aanwezige bebouwing, nog voldoende mogelijkheden aanwezig zijn om een uitbreiding te realiseren. Overigens zijn, zo is ons gebleken, bij u geen plannen van betrokkene bekend, die aanleiding zouden kunnen vormen een groter bebouwingsvlak te reserveren.

Tenslotte hebt u laten weten, dat u bereid bent te zijner tijd zonodig met reclamant en omwonenden te zoeken naar een geschikte uitbreidingsmogelijkheid van zijn bebouwingsvlak. Het bestemmingsplan biedt daartoe de nodige ruimte. Dit zal zich uiteraard slechts dan voordoen indien de gewenste uitbreidingsplannen van het bedrijf niet binnen het huidige bebouwingsvlak kunnen worden gerealiseerd.

Het vorenstaande overwegende hebben wij besloten de bezwaren ongegrond te verklaren.

Resumerende hebben wij besloten:

1. het **bestemmingsplan** goed te keuren, met uitzondering van:

voorschriften:

- artikel 4, lid F.1.c;
 - artikel 23*;
 - plankaart:
 - een deel van een gebied aan de oostkant van Ferwert met de bestemming "agrarisch gebied*";
 - de op perceel Kleasterdyk 1A onder Wanswert gelegde bestemming "bedrijfsdoeleinden" en aan de daarbij behorende aanduiding 900*;
 - het cijfer "2" bij de bestemming "woondoeleinden" perceel Reinderslaan – Zeedijk onder Ferwert;
 - de bestemming "woondoeleinden" op het perceel aan de Unemaloane onder Blije.
 - Aan gemeente mededelen, dat een planherziening ex artikel 30 WRO uitsluitend nodig is voor de met een * aangeduide onderdelen.
2. de door de heer Joh. Binnema te Marrum ingediende **bedenkingen** ongegrond te verklaren.

Omtrent de (voorgenomen) onthouding van goedkeuring aan het genoemde gedeelte van de planvoorschriften en van de plankaart hebben wij aan uw college -overeenkomstig artikel 10 : 30 van de Algemene wet bestuursrecht- de mogelijkheid tot bestuurlijk overleg geboden. Uw medewerker, de heer R. van der Woude, heeft laten weten, dat u hiervan geen gebruik zult maken.

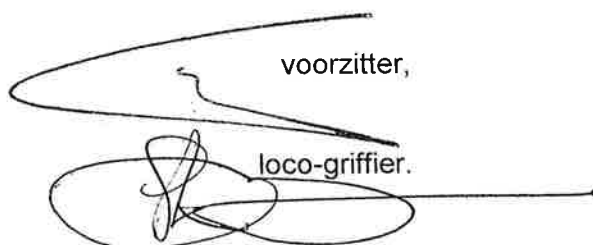
Deze brief, die ons besluit omtrent het plan bevat, beschouwen wij tevens als mededeling van onze beslissing aan de gemeenteraad.

Tenslotte delen wij u mee, dat wij reclamant een kopie van deze brief hebben toegezonden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

voorzitter,
loco-griffier.

Ingevolge de Wet op de Ruimtelijke Ordening kan tegen dit besluit beroep worden ingesteld door:

- degene, die zich tijdig tot gedeputeerde staten heeft gewend;
- een belanghebbende, die aantoont dat hij/zij redelijkerwijs niet in staat is geweest zich tot gedeputeerde staten te wenden;
- een ieder, die zich niet kan verenigen met de onthouding van goedkeuring aan het genoemde delen van de planvoorschriften en van de plankaart.

Beroep dient te worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage.

Het beroepschrift moet worden ondertekend en tenminste bevatten:

- naam en adres van de indiener;
- dagtekening;
- omschrijving van het besluit, waartegen het beroep zich richt;
- de gronden van het beroep.

De beroepstermijn duurt zes weken. Het begin van die termijn maken b en w bekend in de Nederlandse Staatscourant, in één of meer dag- of nieuwsbladen en op de gebruikelijke wijze (gemeentelijk publicatiebord).

Inwerking treden

Ingevolge de Wet op de Ruimtelijke Ordening treedt dit besluit in werking daags na afloop van de hiervoor genoemde beroepstermijn. Indien binnen die termijn een verzoek om voorlopige voorziening bij de voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is ingediend, treedt het besluit niet in werking voordat op dat verzoek is beslist.

I.a.a.:

- De heer Joh. Binnema, Ljouwerterdyk 2, 9073 LP MARRUM

Gema
nr 300604

Sector : III
Nr. : 101

De raad van de gemeente Ferwerderadiel;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18
september 2000, nummer 8/101.00;
gelezen de "Nota Zienswijzen" inzake het bestemmingsplan
"Buitengebied 2000";
gelezen de tijdens de raadsbehandeling van het bestemmingsplan
"Buitengebied 2000" door de CDA-fractie ingediende amendementen;
gelet op het bepaalde in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, het
Besluit Ruimtelijke Ordening en de Algemene wet bestuursrecht;

besluit:

- A. de in de considerans van dit besluit aangehaalde amendementen aan te nemen;
- B. 1. de zienswijze van de v.o.f. Kingma en Tromp ontvankelijk en gegrond te verklaren;
2. de zienswijze van mevr. Mr. Henne P. Barkema ontvankelijk en ongegrond te verklaren;
3. de zienswijzen van de heren J. en R.S. van der Weg ontvankelijk en deels gegrond en deels ongegrond te verklaren;
4. de zienswijze van de heer K. Fekkes ontvankelijk en gegrond te verklaren;
5. de zienswijzen van de maatschap Hoogland ontvankelijk en gegrond te verklaren;
6. de zienswijze van de heer A. Bouma ontvankelijk en gegrond te verklaren;
7. de zienswijze van de dames H. Wijbenga en B. Wijbenga-Huizenga ontvankelijk en gegrond te verklaren;
8. de zienswijze van de heer H. A. van der Goot als rentemeestergemachtigde namens de "Stichting Van Panhuys" ontvankelijk en gegrond te verklaren;
9. de zienswijze van de heer P.D. Labee namens de heer Z.A. van Halteren ontvankelijk en gegrond te verklaren;
10. de zienswijze van de heer J. Drost ontvankelijk en gegrond te verklaren;
11. de zienswijze van de heer L. Vlasman en mevrouw J. Vlasman-Holwerda ontvankelijk en ongegrond te verklaren;
12. de zienswijze van de heer J. Dijkstra ontvankelijk en gegrond te verklaren;
13. de ambtshalve aangemerkte zienswijze van mevrouw W. Bakker ontvankelijk en gegrond te verklaren;
- C. met inachtneming van het gestelde onder A. en B. in te stemmen met de "Nota Zienswijzen";
- D. de plankaart aan te passen overeenkomstig de kaarten nrs. Fwl. 204-1 sept. '00 en Fwl. 204-2 sept. '00;

E. de voorschriften als volgt te wijzigen:

- a. toegevoegd wordt aan artikel 1:
"s1. volwaardig agrarisch bedrijf

een agrarisch bedrijf dat voldoende werk en inkomen kan opleveren voor tenminste één volwaardige arbeidskracht die in hoofdberoep aan het bedrijf verbonden is;"

- b. toegevoegd wordt aan artikel 3, B, lid 1:

"e. in afwijking van het bepaalde **onder d** geldt voor de gronden aangeduid met "**kleinschalig agrarisch bedrijf**" dat de gezamenlijke oppervlakte per (agrarisch) bouwperceel, zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, mag worden vermeerderd met ten hoogste 200 m²;"

- c. in artikel 4, F, lid1, wordt sub "c" vernummerd tot sub "d";

- d. toegevoegd wordt aan artikel 4, F, lid 1:

"c. ten behoeve van het uitbreiden van gronden met de bestemming "**agrarische doeleinden**" indien en voor zover deze nader zijn aangeduid met "**kleinschalig agrarisch bedrijf**" tot een totale oppervlakte van ten hoogste 1 ha met dien verstande dat deze wijzigingsbevoegdheid uitsluitend mag worden toegepast ten behoeve van de ontwikkeling tot een op redelijke termijn volwaardig agrarisch bedrijf;"

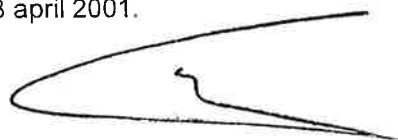
- F. het bestemmingsplan "Buitengebied 2000", zoals vervat in de bij dit besluit behorende en als zodanig gewaarmerkte toelichting, voorschriften en kaarten, gewijzigd vast te stellen, met inachtneming van het hiervoor onder A tot en met E beslotene.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Ferwerderadiel van 21 september 2000.

Goedgekeurd door **Gedeputeerde Staten van Fryslân** bij besluit van heden, nummer 449168, behoudens de in rood doorgehaalde delen van de (plan)kaarten en voorschriften.

Leeuwarden, 23 april 2001.

Voorzitter,

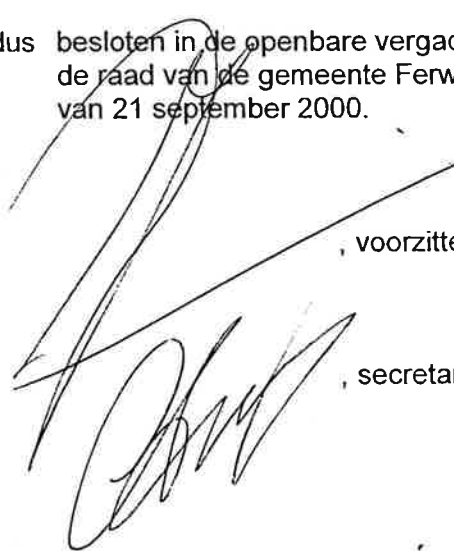

Loco-griffier.

, voorzitter

, secretaris

AAN:
de raad van de gemeente
Ferwerderadiel

Sector : III
Nr. : 8/101.00
Onderwerp : Vaststelling bestemmingsplan
"Buitengebied 2000".

Ferwert, 18 september 2000.

Het ontwerp-bestemmingsplan Buitengebied heeft vanaf 28 april 2000 gedurende een periode van vier weken ter inzage gelegen. Gedurende die periode kon een ieder kennis nemen van de inhoud van het plan en was er tevens gelegenheid om tegen het plan bedenkingen in te dienen. Van deze gelegenheid is in twaalf gevallen gebruik gemaakt.

De informatie betreffende de indieners en hun bedenkingen alsmede de voorstellen op welke wijze naar aanleiding van deze bedenkingen zou moeten worden gereageerd, is opgenomen in een afzonderlijk stuk, dat bij de stukken ter inzage ligt. Wij verwijzen u daar dan ook gaarne naar.

Tijdens de procedure, welke uiteindelijk leidt tot de vaststelling van het bestemmingsplan, is ons kortgeleden het volgende gebleken.

In het kader van de te wijzigen belastingwetgeving is het, voor een redelijk groot aantal, agrarische bedrijven financieel interessant gebleken om nog dit jaar de bedrijfsactiviteiten te staken. Dat betekent dat er in een aantal gevallen agrarische bouwblokken zijn inbestemd op plaatsen, waar eigenlijk niet langer van een agrarische bedrijfsvoering sprake is en derhalve een dergelijke bestemming niet noodzakelijk.

Dat is niet in overeenstemming met de uitgangspunten van het plan, maar kan niet zonder meer nu bij de vaststelling van het bestemmingsplan worden meegenomen, omdat een dergelijke aanpak zou strijden met de regels van rechtsbescherming, welke in onze samenleving gelden. Derhalve ligt het wel voor de hand, ook in relatie tot enkele indieners van bedenkingen, reeds nu aan te kondigen dat bij de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan, en die zou dan binnen twee jaar dienen te worden vastgesteld, dergelijke bestemmingen opnieuw zullen moeten worden beoordeeld.

Binnen een periode van ongeveer een jaar zou dan een inventarisatie dienen plaats te vinden van de bedrijven, welke van voornoemde fiscale mogelijkheden gebruik hebben gemaakt en hun bedrijf hebben gestaakt, waarop voor deze percelen en wellicht inmiddels andere zaken welke om verandering vragen, een herziening van het bestemmingsplan voorbereid dient te worden. Deze voorbereiding zou onzes inziens dan ook direct gepaard dienen te gaan met een voorbereidingsbesluit voor de percelen waarom het gaat, teneinde te voorkomen dat er onaanvaardbare ontwikkelingen plaatsvinden.

Het onderwerpelijke plan is op 6 september j.l. besproken in de commissie VRO/OW. Eén lid heeft aangegeven bezwaren te hebben tegen de in het plan ingebrachte ene mogelijkheid tot vestiging van een bordeel. Daar waar middels landelijke wetgeving en een lokale aanpassing van de A.P.V. het bordeelverbod in die zin wordt opgeheven, dat in Ferwerderadiel slechts één vestiging wordt getolereerd, is er voor gekozen een dergelijke vestiging niet in de kernen toe te staan, doch in het buitengebied. Immers daar kan een betere afweging worden gemaakt met betrekking tot de eventuele locatie in relatie tot de naaste omgeving.

Raad dd. 21 SEP. 2000

Raad 21 september 2000

Beslissing :

Per. Secr. :

De wjz. Besluit 21-9-2000 verder cf.
[Handwritten signature]

Daartoe is in het bestemmingsplan Buitengebied een vrijstellingsmogelijkheid opgenomen.

Daarnaast was de commissie in overgrote meerderheid van oordeel, dat de bezwaren van de heren Bouma en Drost, alsmede die van de dames Wijbenga en Bakker, gegrond dienen te worden verklaard.

Wij achten dit standpunt in wezenlijke strijd met de uitgangspunten van het plan. In het plan is met betrekking tot bebouwing gekozen voor een systematiek, waarbij enerzijds de woonbestemming is beperkt tot een woning met bijgebouw en tuin/erf. Anderzijds geeft het plan aan volwaardige agrarische bedrijven alle ruimte voor een bedrijfswoning (zo nodig zelfs twee) met de nodige bedrijfsgebouwen tot een maximum van 3.500 m² bij recht en tot 7.000 m² met vrijstelling.

Voor de tussenliggende categorie, zijnde voor hen die meer willen in het buitengebied dan alleen wonen, doch ook agrarisch bezig willen zijn, zonder dat sprake is van een volwaardig agrarisch bedrijf, is gekozen voor een woonbestemming met de mogelijkheid tot het hebben/oprichten van bijgebouwen tot een maximum van 200 m².

Wij achten dat juist, omdat daarmee naar ons oordeel voldoende ruimte wordt geboden om een niet-volwaardig agrarisch bedrijf te exploiteren. Pas wanneer er weer sprake is of gaat zijn van een volwaardig agrarisch bedrijf, kan middels de zgn. zelfstandige projectprocedure de agrarische bestemming worden teruggelegd. Een dergelijke procedure zal qua tijd een klein jaar in beslag nemen. Betrokkenen dienen dan op hun minst een adequaat bedrijfsplan over te leggen, zodat, hetgeen is voorgeschreven in de provinciale handleiding "Gemeentelijke Plannen", een verantwoorde toetsing kan plaatsvinden aan de "Notitie Microplanologie".

Op grond van het vorenstaande handhaven wij dan ook ons standpunt om de bedenkingen van betrokkenen in dit kader ongegrond te verklaren.

Voor het overige heeft de commissie met het ontwerpplan ingestemd, inclusief de voorgestelde wijzigingen.

Wij stellen u daarom voor het bestemmingsplan "Buitengebied 2000" gewijzigd vast te stellen, een en ander conform bijgaand concept-raadsbesluit.

Burgemeester en wethouders van Ferwerderadiel,

C. Amsing
de secretaris

drs. J. Geersing
de burgemeester

Toelichting

september 2000

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
1.1. Aanleiding voor de planherziening	1
1.2. Enkele uitgangspunten voor de planherziening	1
1.3. Planvoorbereiding	2
1.4. Bij het bestemmingsplan behorende stukken	2
1.5. Opzet van de toelichting	2
 2. Beleidskader	 5
2.1. Rijksbeleid	5
2.1.1. Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra	5
2.1.2. Structuurschema Groene Ruimte	6
2.1.3. Nota Waddenzee	7
2.2. Provinciaal beleid	8
2.2.1. Streekplan Friesland 1994	8
2.2.2. Provinciaal Milieubeleidsplan 1994	10
2.2.3. Tweede Waterhuishoudingsplan Friesland	11
2.2.4. Provinciaal Verkeer- en vervoerplan 1999	12
2.2.5. Plan Recreatieve Fietspaden Friesland 1992	13
2.2.6. Plan Kleine Watersport 1988	13
2.2.7. Streekplanuitwerking Windstreek 1995	13
2.3. Gemeentelijk beleid	14
2.3.1. Nota Wet op de Openluchtrecreatie	14
2.3.2. Recreatieve ontwikkelingsvisie Bartlehiem/Burdaard	15
2.3.3. Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan	15
 3. Onderzoek	 17
3.1. Ontstaansgeschiedenis	17
3.1.1. Geologie en geomorfologie	17
3.1.2. Bewonings- en ontginningsgeschiedenis	19
3.2. Bodemopbouw en waterhuishouding	19
3.2.1. Bodemopbouw	19
3.2.2. Waterhuishouding	22
3.3. Landschap en cultuurhistorie	23
3.3.1. Het knipkleigebied	23
3.3.2. Het oude kweldergebied	24
3.3.3. Het jonge kweldergebied	24
3.4. Natuur	25
3.5. Landbouw	26
3.5.1. Gebiedskenmerken en landbouwstructuur	26
3.5.2. Milieuregelgeving en landbouw	32
3.5.3. Belangrijke ontwikkelingen en de gevolgen voor het plangebied	34
3.6. Overige functies	37
3.6.1. Wonen en bijzondere maatschappelijke functies	37
3.6.2. Recreatie	37

3.6.3. Niet-agrarische bedrijvigheid.....	39
3.6.4. Infrastructuur en nutsvoorzieningen.....	39
4. Beleidsuitgangspunten	41
4.1. Algemene uitgangspunten.....	41
4.2. Landschap en natuur.....	41
4.2.1. Algemene visie	41
4.2.2. Landschapswaarden	42
4.2.3. Natuurwaarden.....	43
4.3. Landbouw.....	44
4.3.1. Algemene visie	44
4.3.2. Bestaande bedrijven.....	44
4.3.3. Bedrijfsbebouwing	45
4.3.4. Nieuwvestiging en verplaatsing.....	47
4.3.5. Bedrijfstypen.....	48
4.3.6. Productieomstandigheden.....	49
4.4. Recreatie	50
4.5. Gebiedsbestemmingen	53
4.5.1. Agrarisch gebied	53
4.5.2. Agrarisch gebied met landschappelijke waarde.....	54
4.5.3. Natuurgebied en bos/beplantingsstrook	54
4.6. Overige functies	55
4.6.1. Wonen	55
4.6.2. Niet-agrarische bedrijven	55
4.6.3. Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing	56
4.6.4. Cultuurhistorische waarden.....	59
4.6.5. Bijzondere functies, nutsvoorzieningen, infrastructuur en water.....	60
4.7. Bestemmingsplan en milieu	61
4.7.1. Algemene visie	61
4.7.2. Milieuaspecten in het bestemmingsplan	61
4.7.3. Akoestisch onderzoek	62
5. Toelichting op de voorschriften	65
6. Handhaving	75
6.1. Algemeen	75
6.2. Handhaving van het bestemmingsplan.....	75
6.2.1. Afbakening	75
6.2.2. Te handhaven bepalingen.....	76
6.2.3. Overtredingen.....	77
6.2.4. Mogelijke vormen van handhaving.....	77
6.2.5. Knelpunten bij handhaving.....	78
6.2.6. Gemeentelijk handhavingsbeleid	79
6.3. Toetsing aanvraag aanlegvergunning	79

6.3.1. Stappen	79
6.3.2. Afwegingscriteria	79

7. Inspraak en overleg	83
-------------------------------	-----------

7.1. Inspraak.....	83
7.2. Overleg.....	84

Bijlagen

1. Niet-agrarische bedrijven
2. Bouwkundige monumenten

1.1. Aanleiding voor de planherziening

Om uiteenlopende redenen is het wenselijk een nieuw bestemmingsplan voor het landelijk gebied van de gemeente Ferwerderadiel op te stellen.

- Sinds de vaststelling van de verschillende geldende bestemmingsplannen is het beleid van Rijk en provincie op belangrijke punten gewijzigd. Op provinciaal niveau is een nieuw Streekplan en een nieuwe Handleiding gemeentelijke plannen van kracht geworden. Daarnaast is het Waterhuishoudingsplan, het Intentieprogramma bodembeschermingsgebieden en het provinciaal Milieubeleidsplan vastgesteld. Tevens is de discussie over de ecologische hoofdstructuur uitgekristalliseerd en is het beleid met betrekking tot windenergie nader uitgewerkt.
- Mede naar aanleiding van de ontwikkelingen in het rijks- en provinciaal beleid is het project "actualisering bestemmingsplannen Buitengebied Friesland" (ABB) opgestart. In het kader van dat project is in opdracht van de provincie Fryslân een inventarisatie gemaakt van de verschillende bestemmingsplannen voor het buitengebied. Op basis van deze inventarisatie zijn aanbevelingen gedaan voor de actualisering van de bestemmingsplannen. Voor de gemeente Ferwerderadiel hebben de aanbevelingen voornamelijk betrekking op de deskundigenadvisering, de regeling voor glastuinbouw en de exploratie- en exploitatieboringen.
- In het buitengebied van de gemeente zijn verschillende feitelijke veranderingen opgetreden waarvoor nog geen planologische regeling is getroffen.
- Tenslotte moet de gemeente tegemoet komen aan de taak "Opstellen en handhaven bestemmingsplan buitengebied", die zij op zich heeft genomen in het kader van de Vervolgbijslageregeling ontwikkeling gemeentelijk milieubeleid (VOGM).

Plangebied

De herziening van het bestemmingsplan Buitengebied omvat het totale grondgebied van de gemeente Ferwerderadiel uitgezonderd de kernen Hallum, Marrum, Ferwert, Blije, Hegebeintum, Ginnum, Reitsum, Lichtaard, Jannum, Wânswert en Burdaard en het buitendijks gebied (zie afbeelding 1). Voor het buitendijks gebied zal ter gelegener tijd een zelfstandig bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

1.2. Enkele uitgangspunten voor de planherziening

Bij de planopzet wordt afstemming gezocht met de recente beleidsinzichten op rijks- en provinciaal niveau. Op rijksniveau spelen daarbij, naast de planologische kernbeslissingen, de handreikingen van de Inspectie Milieuhygiëne en de Inspectie Ruimtelijke Ordening een belangrijke rol. Voor de provincie Fryslân zijn met name het Streekplan, het Milieubeleidsplan en het Waterhuishoudingsplan belangrijk. Voor de vertaling van het provinciaal beleid naar gemeentelijk niveau is gebruik gemaakt van de Handleiding gemeentelijke plannen. Op gemeentelijk niveau zijn enkele beleidsnotities vastgesteld waarop het bestemmingsplan is afgestemd. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de nota over de Wet op de Openluchtrecreatie en de Recreatieve Ontwikkelingsvisie Bartlehiem/Burdaard.

De bestemmingsregeling zal zich richten op het vastleggen van de bestaande situatie in het plangebied. Daarnaast dient het bestemmingsplan toekomstgericht te zijn en afgestemd op de dynamiek in het plangebied. Daartoe zal de nodige flexibiliteit worden ingebouwd, maar met

een duidelijk beleidskader en heldere randvoorwaarden. Het motto is: "niet meer regelen dan nodig is". Datgene wat geregeld wordt moet helder en duidelijk zijn. Dit met het oog op de rechtszekerheid van alle belanghebbenden, de veiligstelling van de verschillende waarden en kwaliteiten en de hanteerbaarheid van het plan.

In de relatie tussen bestemmingsplan en milieuregelgeving wordt uitgegaan van het tweesporenbeleid; er is sprake van twee afzonderlijke toetsingskaders met elk hun eigen werkingssfeer. Het is van belang dat de bestemmingsregeling wordt afgestemd op de milieuregelgeving. Dubbele regelgeving en strijdigheid tussen de beide beleidsvelden dient te worden voorkomen.

1.3. Planvoorbereiding

Het opstellen van het bestemmingsplan heeft gefaseerd plaatsgevonden:

Onderzoeksfase - In deze fase is het plangebied geïnventariseerd op voorkomende bebouwing en functies. Daarnaast heeft (literatuur-)onderzoek plaatsgevonden naar de in het plangebied aanwezige functies, zoals landbouw, natuur en recreatie. Ook is het beleid van Rijk en provincie beschreven, als kader voor het gemeentelijk beleid.

Beleids- en uitwerkingsfase - In deze fase is het gemeentelijk planologisch beleid gevormd dat ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan. Vervolgens is dit uitgewerkt op de plankaart en in de voorschriften.

Overlegfase - Na de behandeling in het college en de commissie zal het (voor-)ontwerpbestemmingsplan in de inspraak worden gebracht en zal het overleg ex artikel 10 Bro plaatsvinden.

Procedurefase - Nadat de inspraak- en overlegreacties zijn verwerkt begint de procedurefase met de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. Daarna volgt de behandeling van de zienswijzen, vaststelling door de gemeenteraad en het besluit omtrent goedkeuring door Ge-deputeerde Staten.

1.4. Bij het bestemmingsplan behorende stukken

Het bestemmingsplan "Buitengebied" is vervat in de volgende stukken:

- *plankaart (schaal: 1:10.000, tek.nr. Fwl-204-1 tot en met Fwl-204-4);*
- *voorschriften.*

Daarnaast gaat het bestemmingsplan vergezeld van deze toelichting. In de toelichting wordt een verantwoording gegeven van het verrichte onderzoek en de gemaakte beleidskeuzen. Verder wordt in de toelichting te zijner tijd ingegaan op de resultaten van de gevoerde inspraakprocedure en het gevoerde overleg met de diverse instanties.

1.5. Opzet van de toelichting

Na deze inleiding volgt in hoofdstuk 2 het beleidskader voor het bestemmingsplan. Daarbij wordt het relevante beleid van Rijk, provincie en gemeente beschreven. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten opgenomen van het uitgevoerde onderzoek naar de functies, het landschap en milieuaspecten in het plangebied. Hoofdstuk 4 bevat de beleidsuitgangspunten voor het bestemmingsplan "Buitengebied" alsmede de motivering van de zonering van het plangebied, dat wil zeggen de indeling met de gebiedsbestemmingen. Hoofdstuk 5 bevat een toelichting op de ge-

hanteerde juridische systematiek en op de voorschriften. Over de uitvoerbaarheid en de handhaving van het bestemmingsplan wordt nader ingegaan in hoofdstuk 6 waarna in hoofdstuk 7 de resultaten van inspraak en overleg worden beschreven.

In de keuze van het te voeren beleid dient de gemeente rekening te houden met het beleid van de andere overheden. Dit geldt vooral wanneer het beleid van Rijk en provincie bovengemeentelijke belangen betreft, zoals bijvoorbeeld het behoud van het cultuurhistorisch erfgoed. Afwijking van het beleid van de andere overheden zal door de gemeente duidelijk gemotiveerd moeten worden. Met beslissingen omtrent de goedkeuring van bestemmingsplannen kunnen de provincie en het Rijk het gemeentelijk beleid (indirect) beïnvloeden. Het is daarom van belang dat in dit hoofdstuk het beleid van Rijk en provincie, voor zover relevant voor het bestemmingsplan "Buitengebied", nader wordt belicht. Daarnaast wordt aandacht besteed aan bestaand beleid van de gemeente Ferwerderadiel zelf.

2.1. Rijksbeleid

Het ruimtelijk relevante rijksbeleid is voor het belangrijkste deel verwoord in de Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra (Vinex), het Structuurschema Groene Ruimte (SGR) en de Nota Waddenzee. Het SGR (oktober 1992) integreert het strategische karakter van het sectorbeleid (Structuurnota Landbouw, Natuurbeleidsplan, Nota Kiezen voor Recreatie) en het richtinggevend beleid van het facetbeleid (Vinex, Nationaal Milieubeleidsplan, Derde Nota Waterhuishouding). In deze paragraaf wordt daarom volstaan met een samenvatting van de Vinex, het SGR en de Nota Waddenzee, ook al omdat op provinciaal niveau het sectorale beleid van het Rijk nader is uitgewerkt (zie paragraaf 2.2.).

2.1.1. Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra

Het beleid voor het landelijk gebied in de Vinex is gericht op het geleiden van veranderingen, met als doel de ruimtelijke kwaliteit van het landelijk gebied te behouden en te verhogen. Daartoe is het concept van de koersbepaling voor de landelijke gebieden ontwikkeld en worden er voor de verschillende regio's specifieke beleidsuitspraken gedaan.

De koersbepaling landelijk gebied

De koersbepaling heeft, zoals gezegd, als doel het duurzaam handhaven en ontwikkelen van de ruimtelijke kwaliteit in het landelijk gebied. Dit gebeurt door per gebied aan te geven welke ontwikkelingsrichting, welke koers, wordt voorgestaan. Binnen een koers dient een integrale ontwikkeling van de aanwezige functies te worden nagestreefd. De gemeente Ferwerderadiel is hoofdzakelijk gelegen in het bruine koersgebied, met de Dokkumer Ee als grens met het blauwe koersgebied.

Het beleid in gebieden met de bruine koers is gericht op de ontwikkeling van de landbouw in een ruimtelijk mozaïekpatroon met andere functies, met de grondgebonden landbouw als overheersende functie. De grondgebonden landbouw ontwikkelt zich in zoveel mogelijk aaneengesloten en rationeel ingerichte ruimtelijke eenheden. In dit mozaïekpatroon worden landschappelijke verbindingzones behouden of tot ontwikkeling gebracht. De bestaande verscheidenheid binnen de ruimtelijke structuur van deze gebieden moet worden behouden.

Regionale beleidsuitspraken

Voor de verschillende regio's wordt specifiek beleid voorgestaan. Zo worden binnen het noordelijk kleigebied mogelijkheden gezien voor de ontwikkeling van lokale concentraties van intensie-

ve vormen van landbouw, waaronder glastuinbouw. Deze plaatsen van ontwikkeling moet op provinciaal niveau worden uitgewerkt (zie paragraaf 2.2.1.).

Ferwerderadiel ligt in één van de gebieden waar de rijksoverheid een regionale aanpak van de leefbaarheidsproblematiek op het platteland ondersteunt. De regering beperkt zich echter tot financiële ondersteuning van plannen die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid in het gebied.

2.1.2. Structuurschema Groene Ruimte

Het Structuurschema Groene Ruimte bevat de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid van het Rijk voor de functies in het landelijk gebied. De nota bevat concrete beleidsuitspraken over land- en tuinbouw, natuur, landschap, openluchtrecreatie, toerisme en bosbouw afzonderlijk en de onderlinge samenhang tussen deze sectoren. Het ruimtelijk beleid is per sector en in verschillende thema's uitgewerkt. Het beleid uitgewerkt in de verschillende thema's is niet relevant voor het plangebied. Hierna wordt ingegaan op het ruimtelijk beleid per sector.

Land- en tuinbouw

Het ruimtelijk beleid voor de land- en tuinbouw is gericht op het bevorderen van een concurrerende, veilige en duurzame landbouwstructuur en bedrijfsvoering. Het ruimtelijk beleid moet voldoende mogelijkheden bieden voor uitbreiding en nieuwvestiging van agrarische bedrijven en veranderend agrarisch grondgebruik. De koersbepaling landelijke gebieden uit de Vinex (zie paragraaf 2.1.1.) en het agrarisch milieubeleid bepalen de randvoorwaarden waarbinnen deze ontwikkelingen plaatsvinden.

Natuur

Het natuurbesluit is gericht op een zo spoedig mogelijke begrenzing van de ecologische hoofdstructuur. Het plangebied maakt hier echter geen deel van uit. Daarnaast is het beleid gericht op het instandhouden van de (kleinere) natuurgebieden buiten de ecologische hoofdstructuur. Planologische bescherming en het algemeen geldend milieu- en waterbeleid moeten hier zorg voor dragen.

In belangrijke leefgebieden voor weidevogels, ganzen en zwanen worden ruimtelijke maatregelen getroffen ter bescherming en ontwikkeling van deze soorten. De jonge kweldergronden aan de noordkant van de Ljouwerterdyk zijn aangemerkt als belangrijk gebied voor kwetsbare ganzensoorten en Kleine en Wilde Zwanen. Daarnaast is een aantal gebiedjes aangemerkt als belangrijk gebied voor weidevogels (zie paragraaf 3.4.).

Openluchtrecreatie en toerisme

Het ruimtelijk beleid voor de sector recreatie is gericht op het instandhouden van een recreatief-toeristische basisstructuur en op het waarborgen van kwaliteit en duurzaamheid. In het plangebied maakt de Dokkumer Ee deel uit van het toervaarnet. Voor dit landelijk netwerk wordt gestreefd naar verbetering.

Landschap

Het landschapsbeleid is gericht op duurzame instandhouding en ontwikkeling van patronen en elementen, die op nationale schaal bepalend zijn voor de identiteit van het landschap; het zogenaamde landschapspatroon. De kwelderwal, met daarop de dorpen Hallum, Westernijtsjerk, Marrum, Ferwert en Blije, behoort tot dit landschapspatroon. Daarnaast wordt gestreefd naar:

- ♦ *behoud en ontwikkeling van de verscheidenheid van landschappen;*
- ♦ *behoud en herstel van bestaande landschapskwaliteiten in gebieden waar sprake is van cultuurhistorische en aardkundige waarden;*
- ♦ *behoud van karakteristieke openheid.*

2.1.3. Nota Waddenzee

De Nota Waddenzee bevat de tekst van de Planologische Kernbeslissing Waddenzee (PKB-Waddenzee). Deze PKB bevat de hoofdlijnen van beleid voor de Waddenzee tot 2010, waarin een gebiedsgerichte integratie plaats heeft tussen het ruimtelijk, milieu- en waterbeleid. Voor Rijk, provincie en gemeenten dient de PKB als uitgangspunt te worden gehanteerd.

De Waddenzee is primair een natuurgebied. De hoofddoelstelling ten aanzien van de Waddenzee is de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied. Meer concreet worden in het kort de volgende beleidslijnen gevolgd:

- ♦ *de bescherming en een zo natuurlijk mogelijke ontwikkeling van waterbewegingen en geomorfologische processen, van de water-, bodem- en luchtkwaliteit en van de voorkomende flora en fauna;*
- ♦ *behoud en ontwikkeling van de landschappelijk kwaliteit;*
- ♦ *behoud van de belevingswaarden van natuur en landschap.*

Het bovenstaande beleid is uitgewerkt voor een groot aantal activiteiten en beleidsfuncties. Hieronder worden enkele uitgangspunten per functie genoemd:

- ♦ *de belasting van de Waddenzee met verontreinigingen en nutriënten zal worden teruggebracht, onder meer door nieuwe lozingen van ongezuiverd afvalwater op de Waddenzee niet toe te staan;*
- ♦ *inpoldering van delen van de Waddenzee is niet toegestaan;*
- ♦ *er worden in het Waddengebied geen nieuwe luchtvaartterreinen of haven- en industriegebieden aangelegd;*
- ♦ *de Waddenzee dient gevrijwaard te worden van boorwerken voor de opsporing en winning van diepe delfstoffen;*
- ♦ *in de Waddenzee wordt toepassing van windenergie niet toegestaan;*
- ♦ *de omvang van de recreatie op de Waddenzee dient gelijk te blijven; het aantal jachthavens wordt niet uitgebreid.*

De nota maakt in het beleid verschil tussen Waddenzee en Waddengebied. De Waddenzee is het PKB-gebied, ofwel het zeegebied van Den Helder tot de rijksgrens met Duitsland. In de gemeente Ferwerderadiel loopt de grens door de buitenteen van de hoofdwaterkering. Het Waddengebied heeft een ruimere begrenzing, waaronder naast de Waddenzee ook het grondgebied van de aan de Waddenzee grenzende gemeenten wordt verstaan.

2.2. Provinciaal beleid

In deze paragraaf komt het provinciaal beleid aan de orde voor zover het betrekking heeft op de ruimtelijke ordening in het bestemmingsplangebied. Besproken worden het Streekplan Friesland 1994, het Provinciaal Milieubeleidsplan 1994, het Tweede Waterhuishoudingsplan Friesland 1999, het Provinciaal Verkeer- en vervoerplan 1999, het Plan Recreatieve Fietspaden Friesland 1992, het Plan Kleine Watersport 1988 en de Streekplanuitwerking Windstreek 1995.

Het Plan Ecologische Verbindingszones 1991 heeft tot doel geïsoleerde natuurterreinen met elkaar te verbinden. De in dit plan voorgestelde verbindingszones liggen echter alle buiten het bestemmingsplangebied en zijn zodoende niet relevant voor dit bestemmingsplan.

2.2.1. Streekplan Friesland 1994

Hoofddoelstelling en uitgangspunten

De hoofddoelstelling van het provinciaal ruimtelijk beleid is het bijdragen aan de kwaliteit van de ruimtelijke inrichting van Friesland ten behoeve van:

- ♦ *de ontplooiingsmogelijkheden voor de bevolking door mee zorg te dragen voor goede woon-, werk- en leefmilieus;*
- ♦ *een krachtige economische ontwikkeling;*
- ♦ *de leefbaarheid van het platteland;*
- ♦ *goede verblijfs- en gebruiksmogelijkheden voor toeristen en recreanten;*
- ♦ *verplaatsing van activiteiten naar Friesland, die bijdragen aan de economische ontwikkeling en aan de versterking van een draagvlak voor voorzieningen;*
- ♦ *een op duurzaamheid gerichte ecologische ontwikkeling;*
- ♦ *de kwaliteit van het landschap;*
- ♦ *een schoon milieu en een zorgvuldig waterbeheer;*
- ♦ *een geleiding van de mobiliteitsontwikkeling.*

Uitgangspunten bij de vormgeving van het ruimtelijk beleid zijn kwaliteit, samenhang, samenwerking en selectiviteit.

Perspectief voor het landelijk gebied

Voor het landelijk gebied wordt gestreefd naar goede ontplooiingsmogelijkheden voor de landbouw, naar een duurzame basis voor behoud en ontwikkeling van ecologische waarden en naar het handhaven en uitbouwen van aantrekkelijke recreatiemilieus. In de landelijke gebieden worden stabiele en dynamische gebieden onderscheiden. Het gehele bestemmingsplangebied is op de Streekplankaart aangemerkt als dynamisch gebied (plankaart I Landelijke gebieden) met daarbinnen enkele gebieden met natuurwaarden (gelegen buiten de provinciale ecologische hoofdstructuur). Het beleid is gericht op voortzetting van de landbouwfunctie.

Landbouw

Het bestemmingsplangebied maakt onderdeel uit van het kleigebied. In dit landbouwgebied ligt het accent op de akkerbouw (pootaardappelteelt) en de melkrundveehouderij. Tevens is er ruimte voor de inplaatsing van melkveehouderijbedrijven en in mindere mate voor intensieve

veehouderij. Versterking van de landbouwfunctie door toevoeging en inpassing van nieuwe teelt- en productierichtingen is van groot belang. De provincie streeft naar de totstandkoming van één glastuinbouwcentrum, te weten in de driehoek Sexbierum-Kimswerd-Berlicum.

Natuur

Hoewel in de dynamische gebieden de landbouw bepalend is zijn er ook natuurwaarden aanwezig. Het gaat daarbij om de bestaande natuurterreinen en de meer algemene natuurwaarden, verbonden aan bepaalde soorten zoals weidevogels en ganzen. Het beleid voor de bestaande natuurgebieden is gericht op behoud en waar nodig planologische veiligstelling. Een deel van het bestemmingsplangebied is belangrijk voor weidevogels, ganzen en zwanen. De betreffende gebieden kenmerken zich door openheid en rust. Gezien het bestaande landbouwkundig gebruik van deze gronden wordt het niet noodzakelijk geacht deze gebieden planologisch veilig te stellen. Voor de bescherming van de leefgebieden van weidevogels, ganzen en zwanen wordt de voorkeur gegeven aan (vrijwillige) stimuleringsmaatregelen.

Recreatie

Met de toeristisch-recreatieve hoofdstructuur geeft de provincie vorm aan het beleid voor recreatie en toerisme. In deze hoofdstructuur worden concentratiegebieden, ontwikkelingszones en verbindingen onderscheiden. In het bestemmingsplangebied maakt alleen de Dokkumer Ee onderdeel uit van de toeristisch-recreatieve hoofdstructuur. De Dokkumer Ee behoort tot het provinciale netwerk van vaarwegen, die recreatief aantrekkelijke gebieden met elkaar verbindt. Het doel is om deze verbindingen in stand te houden, zodat de samenhang tussen de concentratiegebieden wordt versterkt. In het Streekplan wordt het beleidskader voor de verbindingen, zoals eerder vastgelegd in het Plan Recreatieve Fietspaden 1992 (zie paragraaf 2.2.5.) en het Plan Kleine Watersport 1988 (zie paragraaf 2.2.6.), overgenomen.

Vrijkomende (agrarische) bebouwing

Het beleid is er op gericht om aan vrijkomende (agrarische) bebouwing vervangende functies toe te kennen. Naast de woonfunctie zijn ook bedrijfsfuncties mogelijk. De nadruk valt daarbij op:

- ♦ *functies, die aansluiten op de landbouw-, recreatie- en natuurfuncties in de omgeving;*
- ♦ *functies in de sfeer van dienstverlening en ambacht, voor zover zij passen binnen de schaal en maat van de bestaande gebouwen.*

Windenergie

Voor het provinciaal beleid met betrekking tot windenergie wordt verwezen naar paragraaf 2.2.7., waarin de Streekplanuitwerking Windstreek aan de orde komt.

Houtteelt

Houtteelt op agrarische gronden in de dynamische gebieden wordt beschouwd als een normale agrarische teelt, waarvoor geen planologische beperkingen gelden.

2.2.2. Provinciaal Milieubeleidsplan 1994

Het Provinciaal Milieubeleidsplan 1994 (PMP) beschrijft in hoofdlijnen het milieubeleid voor de periode 1994-1997. Het milieubeleid heeft een integraal karakter en is afgestemd op de beleidsvelden ruimtelijke ordening, waterhuishouding en economie. In het plan worden drie sporen onderscheiden; de verschillende thema's, het gebiedsgerichte milieubeleid en het doelgroepenbeleid. De meest relevante thema's (vermesting, verzuring, verdroging, verstoring) komen in paragraaf 3.5.2. aan de orde.

Gebiedsgericht milieubeleid

In het gebiedsgericht milieubeleid worden, naast het zogenaamde ROM-beleid, verschillende milieubeschermingsgebieden onderscheiden. Het ROM-beleid is niet van toepassing op het bestemmingsplangebied en wordt hier buiten beschouwing gelaten.

In het PMP zijn twee categorieën van milieubeschermingsgebieden aangeduid. Dit betreft enerzijds verplichte milieubeschermingsgebieden. Deze gebieden worden in de Provinciale Milieuverordening aangewezen. Voor zover nodig zijn daarbij ge- en verbodsregels opgenomen. Verplichte milieubeschermingsgebieden komen binnen het bestemmingsplangebied niet voor.

Facultatieve milieubeschermingsgebieden

Naast de verplichte milieubeschermingsgebieden zijn er facultatieve milieubeschermingsgebieden aangeduid. Voor deze gebieden geldt al een andere vorm van bescherming, maar worden bovendien milieu-instrumenten ingezet om de bescherming te verbeteren. Het gaat daarbij om voorlichting en stimuleringsmaatregelen. In planologisch opzicht gelden voor deze gebieden de uitgangspunten, die in het Streekplan (zie paragraaf 2.2.1.) zijn geformuleerd.

Bodembeschermingsgebieden

In het Intentieprogramma Bodembescherming (1993) zijn gebieden aangewezen als bodembeschermingsgebied. Het gaat om gebieden met biotische, abiotische of antropogene waarden. Het gaat daarbij in het plangebied om terpen (restanten) en stinsen. Deze gebieden/elementen zijn in de partiële herziening van het PMP uit 1995 aangeduid als facultatief milieubeschermingsgebied. De planologische veiligstelling van deze gebieden/elementen wordt gezien als een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Doelgroepenbeleid

In een apart hoofdstuk van het PMP wordt weergegeven wat er van andere overheden en doelgroepen wordt verwacht. Zo gaat de provincie er vanuit dat gemeenten bij de actualisatie van hun bestemmingsplannen Buitengebied de milieu-aspecten betrekken en het natuurbesluit laten doorwerken. Tevens wordt gevraagd om bij besluiten in het kader van planologische procedu-

res, zorgvuldig te overwegen of aan milieu- en mestwetgeving kan worden voldaan.

Een belangrijke doelgroep binnen het provinciaal milieubeleid is de landbouw (zie ook paragraaf 3.5.2.). Een van de aspecten daarvan is het zogenaamde vestigingsbeleid. Uitgangspunt daarbij is dat nieuwe locaties voor landbouwbedrijven zijn gelegen buiten de milieubeschermingsgebieden. In het vestigingsbeleid wordt in eerste instantie geen onderscheid gemaakt tussen intensieve en niet-intensieve bedrijven. Op grond van milieuwetgeving en/of bestemmingsplanbepalingen kan dit onderscheid echter wel een rol spelen bij nieuwvestiging of verplaatsing van agrarische bedrijven.

2.2.3. Tweede Waterhuishoudingsplan Friesland

Het Tweede Waterhuishoudingsplan geeft aan hoe de provincie de inrichting en het beheer van de waterhuishouding in Fryslân ziet in de periode van 2000 tot 2008. Het beleid is uitgewerkt langs twee lijnen: het algemene beleid en het specifieke beleid. Daarnaast wordt kort ingegaan op het beleidsvoornemen van afkoppeling van het watersysteem van de boezem.

Algemeen beleid

Het algemeen beleid ('basisniveau' genoemd) geldt voor de gehele provincie en kent vier elementen:

- ♦ *Veiligheid* - Het beleid is gericht op veilige waterkeringen en voldoende bergings- en/of lozingscapaciteit
- ♦ *Oppervlaktewaterkwaliteit* - Het beleid is gericht op een zodanige kwaliteit dat tal van menselijke en ecologische belangen duurzaam kunnen worden vervuld.
- ♦ *Grondwater* - Het beleid is gericht op het zorgvuldig omgaan met het van nature kwalitatief goede diepe en ondiepe grondwater.
- ♦ *Inrichting* - Het beleid is gericht op het inrichten van de watersystemen zodat een grote veerkracht aanwezig is voor het opvangen van wateroverschotten en -tekorten.

Specifiek beleid

Het specifieke beleid is toegespitst op de verschillende functies van het water. Voor het plangebied gelden drie functies:

- ♦ *Water voor landbouw* - Voor het grootste deel van het plangebied geldt de functie "water voor landbouw". Het beleid is gericht op het creëren van de waterhuishoudkundige voorwaarden die nodig zijn voor een duurzame en concurrerende landbouw.
- ♦ *Water voor natuur* - Voor de Marrumer Mieden geldt de functie "water voor natuur". Het beleid is gericht op het creëren van een zodanige kwaliteit van water dat de bij de potenties van de watersystemen behorende natuurdoeltypen kunnen worden gerealiseerd.
- ♦ *Boezemwater* - Aan de Dokkumer Ee en de Hallumertrekvaart is de functie "boezemwater" toegekend. Het beleid is gericht op de aan- en doorvoer van voldoende IJsselmeerwater en de afvoer van overtollig boezemwater met inachtneming van de ecologische potenties en het multifunctionele karakter van de boezem.

Afkoppeling watersysteem van de boezem

De provincie verwacht dat de waterafvoercapaciteit van Friese boezem in de toekomst onder druk zal komen te staan. In dit kader is een groot deel van het grondgebied van Ferwerderadiel aangewezen als "zoekgebied afkoppeling watersystemen van de boezem". In de komende tijd zal hiernaar onderzoek plaatsvinden.

Gelet op het feit dat er nog geen enkele indicatie bestaat over het tijdstip waarop dit onderzoek tot resultaat zal leiden, ziet de gemeente geen aanleiding om daarop vooruit te lopen. Tevens is er geen inschatting te maken van de planologische gevolgen van een dergelijke afkoppeling.

2.2.4. Provinciaal Verkeer- en vervoerplan 1999

Het Provinciaal Verkeer- en vervoerplan (PVVP) is gericht op het oplossen van de huidige en toekomstige problemen op het gebied van verkeer en vervoer. Daarbij staan drie hoofddoelen centraal: het waarborgen van de bereikbaarheid voor Fryslân, het verbeteren van de verkeersveiligheid en het beperken van milieubelasting en schade aan natuur en landschap, en het afremmen van de groei van het autoverkeer.

Wegen

Het streven van de provincie is gericht op een duurzaam veilig wegverkeerssysteem, waarbij de kans op een ongeval drastisch wordt beperkt door de functionele vormgeving van de wegen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in stroomwegen, gebiedsontsluitingswegen en erftoegangswegen. In het plangebied is de N357 Holwerd - Leeuwarden aangeduid als "gebiedsontsluitingsweg A", vanwege de veerhaven bij Holwerd en de afstand tot het landelijke hoofdwegenet en Leeuwarden. Op gebiedsontsluitingswegen moet het verkeer op de wegvakken onbelemmerd kunnen doorstromen. Op de kruispunten vindt de uitwisseling van verkeer met aangepaste snelheid plaats.

De overige wegen in het plangebied zijn aangeduid als "overige wegen". Dit zijn de erftoegangswegen, die een ontsluitingsfunctie hebben voor de verschillende dorpen of voor agrarische bedrijven en percelen. Op erftoegangswegen moet het verkeer zich aanpassen aan de verblijfsfunctie. Hier gelden lagere snelheden, zowel op de kruisingen als op de wegvakken.

Fietsverkeer

Om het fietsen te stimuleren zijn verkeersveilige fietsvoorzieningen een voorwaarde. In het provinciale fietsnetwerk zijn de verbindingen Ferwert-Burdaard (langs de Wanswertderyk) en Ferwet-Marrum (langs de Ljouwerterdyk) aangeduid als "hoofdfietsroute". Hoofdfietsroutes zijn routes met meer dan 1000 fietsers per etmaal. Een hoofdfietsroute dient onder meer te bestaan uit een vrijliggend fietspad of parallelweg een gesloten verharding en openbare verlichting. De fietsverbindingen Marrum-Hallum-Stiens (langs de Ljouwerterdyk) en Burdaard-Dokkum (langs de Dokkumer Ee) zijn aangeduid als "kansrijke fietsroute". Hiermee kan een belangrijke ontbrekende schakel in het fietsnetwerk worden gecompleteerd.

Vaarwegen

Het vaarwegennet staat ten dienste van het goederenvervoer en van de recreatievaart. Met betrekking tot het goederenvervoer is de Dokkumer Ee aangewezen als beroepsvaarweg. De Dokkumer Ee is ingedeeld in klasse I, dat wil zeggen geschikt voor schepen met een gemiddeld laadvermogen van 350 ton. Daarnaast is de Dokkumer Ee aangeduid als Azm-route (= vaarweg met een verbindingsfunctie voor grote zeewaardige boten).

Met betrekking tot de recreatievaart vormt de Dokkumer Ee een onderdeel van de Staande Mastenroute Grouw-Leeuwarden-Lauwersmeer.

Aan de overige vaarwegen en watergangen is in het PVVP geen specifieke functie toegekend.

2.2.5. Plan Recreatieve Fietspaden Friesland 1992

Het Plan Recreatieve Fietspaden Friesland is door de provincie opgesteld ter bevordering van een geïntegreerd beleid voor het recreatieve fietsen. Het integrale karakter van het plan wordt gewaarborgd door afstemming op de gebruiksfunctie van het fietspadennet en op de randvoorwaarden die worden gesteld vanuit natuur, landschap, landbouw en milieu. Het plan dient als leidraad voor de uitvoering van planvoorstellen ten aanzien van nieuwe recreatieve fietspaden, aanvullende fietsvoorzieningen en het nemen van verbeteringsmaatregelen. Het plan voorziet in een recreatieve fietsverbinding tussen Bartlehiem en Holwerdertille langs de noordkant van de Dokkumer Ee. Betreffende fietsverbinding is inmiddels tot stand gekomen. Ook het bestaande fietspad langs de Hallumertrekvaart is in het plan opgenomen. Het gaat hier in beide gevallen om zogenaamde jaagpaden, die ook een cultuurhistorische waarde hebben.

2.2.6. Plan Kleine Watersport 1988

In het Plan Kleine Watersport worden kanovaren, roeien en varen met kleinere zeil- en motorboten tot de kleine watersport gerekend. Ook aan schaatsen wordt aandacht besteed. Voor de Dokkumer Ee worden goede mogelijkheden gezien in samenhang met de grote watersport.

2.2.7. Streekplanuitwerking Windstreek 1995

Het leveren van een optimale bijdrage aan de landelijke productie van duurzame energie (200 MW) is één van de uitgangspunten van het provinciaal beleid. In de in maart 1997 vastgestelde Streekplanuitwerking Windstreek 1995 wordt bepaald waar windenergie ontwikkeld kan worden. Als eerste stap wordt het realiseren van 50 MW aan nieuw vermogen nagestreefd. De ruimtelijke visie is weergegeven op een plankaart.

Het beleid voor plaatsing van windturbines maakt onderscheid in grootschalige opstellingen, kleinschalige opstellingen in de vorm van clusters en turbines op het erf. In het plangebied is alleen het beleid ten aanzien van kleinschalige opstellingen in de vorm van clusters en turbines op het erf van toepassing.

Kleinschalige opstellingen

Onder een kleinschalige opstelling wordt verstaan: een initiatief voor maximaal 6-10 turbines, of maximaal 5 MW met een maximum masthoogte van 40 meter. Er wordt voorlopig een maximum gesteld van 20 MW aan het totaal vermogen dat wordt opgewekt in kleine clusters. Om nivelleren van het Friese landschap te voorkomen heeft de provincie een aantal gebieden op de plan-

kaart aangegeven die worden uitgesloten voor kleine clusters. In het plangebied behoort globaal de strook tussen de Zeedijk en de Ljouweterdyk/Hoge Herenweg tot de uit te sluiten gebieden. Dit is een gebied dat gekenmerkt wordt als een open gebied waar nog weinig verdichting aanwezig is. Dit karakter dient te worden behouden. In het plangebied komen geen voorkeursgebieden voor.

Turbines op het erf

Naast de kleinschalige opstellingen biedt de provincie ook ruimte aan turbines op het erf. Aansluitend op de economische activiteit bij landbouwbedrijven en bij overige bedrijven in het buitengebied, kan één solitaire turbine op het erf met een maximale masthoogte van 40 meter worden toegestaan. Daarbij dient een ruimtelijke samenhang te bestaan tussen de bebouwing en de turbine. Door plaatsing van solitaire turbines kan een bijdrage geleverd worden aan de totale doelstelling van circa 15 MW.

Evaluatie windenergiebeleid

In een recente brief (februari 1999) is door provincie aangegeven dat plaatsing van kleine clusters en solitaire turbines niet meer mogelijk is. De vermogensdoelstelling voor de kleine clusters en solitaire turbines is reeds volledig benut, terwijl in grootschalige opstellingen nog niets is gerealiseerd. Tot de herziening van het windenergiebeleid blijft de Streekplanuitwerking Windstreek 1995 het beleidskader. Het buiten het plangebied gelegen cluster in de Nijkerkerpolder (lopend initiatief) is door de provincie reeds positief benaderd.

2.3. Gemeentelijk beleid

2.3.1. Nota Wet op de Openluchtrecreatie

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van de Wet op de Openluchtrecreatie heeft de gemeente Ferwerderadiel haar beleid aangaande het kleinschalig kamperen in een nota uiteengezet. Dit beleid is gericht op het scheppen van voorwaarden voor een zo gedifferentieerd mogelijk kampeeraanbod. Ter bescherming van de landschappelijke waarden en het voorkomen van overlast is het noodzakelijk om het kleinschalig kamperen enigszins te reguleren. Hiertoe heeft de gemeente de volgende regels in een verordening vastgelegd:

- ♦ *het bestemmingsplan mag zich niet tegen een kleinschalig kampeerterrein verzetten;*
- ♦ *het kampeerterrein moet zijn gelegen op een erf dat aansluit bij de woning of bij de bebouwing van een agrarisch bouwperceel;*
- ♦ *kleinschalig kamperen is niet toegestaan op een terrein gelegen aansluitend op of behorend tot een kampeerterrein waarvoor een vergunning, vrijstelling of ontheffing is verleend;*
- ♦ *het kampeerterrein dient te zijn voorzien van een zodanige beplanting dat het geen verstorend element vormt in de omgeving;*
- ♦ *het plaatsen van kampeermiddelen is toegestaan van 15 maart tot 31 oktober;*
- ♦ *voor de periode van 1 juli t/m 31 augustus en gedurende twee weken door de ondernemer zelf te bepalen, is het toegestaan vijftien in plaats van tien kampeermiddelen te plaatsen;*
- ♦ *er mogen geen stacaravans worden geplaatst.*

2.3.2. Recreatieve ontwikkelingsvisie Bartlehiem/Burdaard

De opzet van de ontwikkelingsvisie is om het gebied ten noorden van Bartlehiem, aan de noordwestkant van de Dokkumer Ee, te ontwikkelen voor recreatie en toerisme. Het gaat daarbij om recreatievormen die passen bij het kleinschalige en rustige karakter van het gebied zoals kanovaren en andere kleine watersport, wandelen, fietsen en sportvissen.

2.3.3. Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan

In het Gemeentelijk Verkeer- en vervoerplan Ferwerderadiel (GVVP) uit 1999 zijn de hoofdlijnen aangegeven voor het gemeentelijke beleid met betrekking tot verkeer en vervoer voor de komende 15 jaar. Het GVVP is georiënteerd op het Provinciaal Verkeer- en vervoerplan (zie paragraaf 2.2.4.). De belangrijkste doelstellingen zijn het garanderen en verbeteren van de bereikbaarheid van de woningen en de bedrijven en het verbeteren van de verkeersveiligheid. Voor de categorisering van de wegen zijn drie alternatieven bekeken. Voor alle alternatieven geldt dat de provinciale weg Ljouwerterdyk als gebiedsontsluitingsweg A wordt aangemerkt. De overige wegen vervullen een functie van een erftoegangsweg. Deze wegen krijgen een snelheidsregime van 60 km/uur. In het GVVP is aangegeven op welke wijze de wegen zullen worden aangepast en welke subsidies daarvoor kunnen worden aangewend.

Ingevolge artikel 9 Bro 1985 moeten burgemeester en wethouders ten behoeve van het inzicht in de toekomstige ontwikkelingen onderzoek verrichten. Het onderzoek dient betrekking te hebben op de bestaande toestand en de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. De resultaten van het onderzoek vormen mede de basis voor het gemeentelijk beleid met betrekking tot de verschillende functies en voorkomende waarden in het plangebied, en in het verlengde daarvan de bestemmingsregeling.

In paragraaf 3.1. komt de ontstaansgeschiedenis van het plangebied aan de orde. De bodem en waterhuishouding worden beschreven in paragraaf 3.2. Het landschap in de gemeente Ferwerderadiel wordt beschreven in paragraaf 3.3. en de natuurwaarden in paragraaf 3.4. In paragraaf 3.5. komt de landbouw aan de orde. De overige functies worden beschreven in paragraaf 3.6.

3.1. Ontstaansgeschiedenis

3.1.1. Geologie en geomorfologie

De geologie van het plangebied is bepalend voor de bodemgesteld en de opbouw van het landschap. De afzettingen, die in Ferwerderadiel aan of nabij het oppervlak komen, zijn van pleistocene en holocene ouderdom.

Pleistocene

De pleistocene afzettingen zijn hoofdzakelijk gevormd tijdens de laatste drie ijstijden (Elsterien, Saalien, Weichselien). Tijdens het Saalien raakte de gehele noordelijke helft van Nederland met ijs bedekt. Hierbij werden respectievelijk de potklei en de keileem afgezet. In het plangebied komen deze afzettingen niet aan de oppervlakte. Tijdens het Weichselien bleef ons land vrij van een ijsbedekking. Wel werd, vooral tijdens het Midden en Laat Weichselien, door de wind veel zand verplaatst. Dit pleistocene zand is bij Burdaard en Lichtaard in de ondergrond terug te vinden.

Holoceen

Aanvankelijk was het klimaat aan het begin van het Holoceen nog vrij droog, maar geleidelijk werd het vochtiger, waardoor zich op de pleistocene zandondergrond veen begon te vormen (Basisveen). Door het smelten van de gletsjers in Scandinavië steeg de zeespiegel, waardoor de veenvorming langs de kust onderbroken werd door de afzetting van klei (Afzettingen van Calais). Op deze klei werd opnieuw veen gevormd (Hollandveen). Tenslotte werd de veengroei definitief afgebroken door afzetting van nieuwe kleilagen (Afzettingen van Duinkerke).

Behalve de veenvorming en kleiafzettingen langs de kust vormde zich veen in het zandgebied meer naar het zuiden. Geleidelijk breidde ook dit veen zich over grote oppervlakten uit, waardoor tenslotte uitgestrekte veenmosgebieden ontstonden (Formatie van Griendsveen). De veengronden zijn gelegen ten zuiden van de Dokkumer Ee. In het plangebied komen alleen de kleigronden aan de oppervlakte.

3.1.2. Bewonings- en ontginningsgeschiedenis

Het plangebied werd al zeer vroeg door de mens bewoond. Vondsten van zeer vroege bewoning zijn gedaan in pleistocene opduikingen bij Lichtaard en Wânswert en opgeslibde kwelders bij Hegebeintum. In de Romeinse tijd was het aantal woonplaatsen, veelal op terpen en kwelderruggen, aanzienlijk toegenomen. Na een periode van overstromingen, waarin vele terpen aanzienlijk verhoogd werden, werd het knipkleigebied (de kleigronden ten zuidoosten van de kwelderruggen) in gebruik genomen. Het aanvankelijk nog onbedijkte gebied bestond hoofdzakelijk uit veeweiden. Een betrekkelijk kleine oppervlakte werd ingenomen door hooilanden. Het voornaamste middel van bestaan in het gebied was dan ook de veeteelt. Akkerbouw kwam alleen voor direct rondom de terp.

Grote veranderingen vonden plaats circa 800 na Chr., waarbij onder andere de Middelzee en de Lauwerszee hun grootste uitbreiding kregen. In die tijd begon men met het aanleggen van kaden en dijken. Tot deze oudste bedijkingen behoort ook de dijk of kade langs de toenmalige kust van de Waddenzee. Deze dijk liep direct ten noorden van de terpdorpen Blije, Ferwert en Marrum en vandaar over de huidige Hooe Heerenweg ten westen van Hallum en Hijum naar Stiens. In een later stadium (twaalfde eeuw) lag vanaf de huidige West-Holwerderpolder een dijk door de tegenwoordige Ferwerder en Blijaër Kleilandspolder en de Polder Ferwert tot ten westen van Westernijtsjerk. Tenslotte werd (tweede helft dertiende eeuw) nog iets verder zee- waarts de thans nog bestaande zeedijk aangelegd.

Na de eerste bedijkingen ontstond door de overloed aan grond een onregelmatige "primitieve" blokverkaveling, waarbij vaak oude kreken als begrenzing werden gebruikt. Doordat in de zuidelijker gelegen veengebieden door inklinking de waterhuishouding verslechterde begon men op de hoger gelegen, opgeslibde kleigronden de akkerbouw geleidelijk uit te breiden. Deze uitbreiding werd versneld door de invoering van de aardappelteelt (midden zeventiende eeuw). De omzetting van grasland in bouwland werd mede bevorderd door de verbeterde afwatering en teeltmethoden.

3.2. Bodemopbouw en waterhuishouding

3.2.1. Bodemopbouw

Afbeelding 2 geeft de in het plangebied voorkomende bodemtypen weer. Alle gronden in het plangebied behoren tot de hoofdklasse van de zeekleigronden. Binnen deze hoofdklasse worden vaag- en eerdgronden onderscheiden.

Vaaggronden

Knippoldervaaggronden

Knippoldervaaggronden komen vooral voor aan de zuidoostkant van het plangebied. Deze gronden worden gekenmerkt door een zware knipkleilaag, die in dikte varieert van 40 tot 100 cm. Knipklei heeft voor de landbouw ongunstige eigenschappen. In droge perioden laat de vochtlevering spoedig te wensen over terwijl bij veel regen snel plasvorming optreedt. Bij een groot deel van de knippoldervaaggronden bestaat de bovengrond uit kalkloze, zware klei. Tot 20 cm is deze bovenlaag veelal zeer tot matig humeus. Op circa 50 cm diepte komt soms een oud begroeiingslaagje (voormalige teeltlaag) voor.

Knippige poldervaaggronden

Een groot deel van het plangebied bestaat uit knippige poldervaaggronden. Deze gronden zijn in de regel tot dieper dan 50 cm kalkloos. De gronden liggen voornamelijk in het oude kwelder-gebied. De bovengrond bestaat veelal uit humeuze, of juist humusarme, kalkloze zware zavel of uit lichte of matig zware klei.

Kalkarme poldervaaggronden

De kalkarme poldervaaggronden zijn eveneens kenmerkend voor het oude kweldergebied. Dit zijn niet-knippige zeekleigronden. Deze gronden werden vroeger voor een aanzienlijk deel als bouwland gebruikt, waardoor ze een relatief dikke, humushoudende bovengrond hebben. De bovengrond is kalkloos; pas op een diepte variërend tussen 30 en 80 cm worden de gronden geleidelijk kalkrijk. Veelal wordt op een diepte van 60 cm de grond zwaarder en komt zavel en/of lichte klei voor.

Kalkrijke poldervaaggronden

De zeekleigronden in het jonge kweldergebied behoren tot de kalkrijke poldervaaggronden. Poldervaaggronden zijn gronden met een zwak ontwikkelde, humushoudende bovengrond en met hydromorfe kenmerken, namelijk roest en grijze vlekken die ondieper dan 50 cm beginnen. Het zijn goed gerijpte zavel- en kleigronden. Bij de kalkrijke poldervaaggronden is het kalkgehalte van de bouwvoor gewoonlijk lager dan van de eronder liggende lagen. De bovengrond varieert van kalkarm en humusrijk tot kalkrijk en humusarm en bestaat uit zware zavel of lichte klei. De gronden worden voor een belangrijk deel gebruikt voor de akkerbouw, deels als grasland.

Drecht- en nesvaaggronden

Kleine delen van het plangebied bestaan uit drecht- en nesvaaggronden. Drechtvaaggronden zijn kalkloze zavel- en kleigronden op veen. Tussen de 40 en 80 cm bevindt zich moerig materiaal. Nesvaaggronden zijn zavel- en kleigronden met een slappe, niet gerijpte, minerale ondergrond.

Eerdgronden

Naast de vaaggronden komen op enkele plaatsen eerdgronden voor. De eerdgronden liggen in door afgraving of erosie ontstane laagten in het oude kwelder- en knipkleigebied. Kenmerkend voor deze gronden is de donkergekleurde bovenlaag. Deze overwegend humusrijke bovengrond is ontstaan ten gevolge van de lage, natte ligging.

Terpen

Een terp is een door de mens opgeworpen woon- of vluchtheuvel ter bescherming tegen hoge waterstanden. Zij zijn voor de bedijkingen ontstaan. Op de bodemkaart (afbeelding 2) en de kaart landschap en cultuurhistorie (afbeelding 3) zijn behalve de vrijwel intact gebleven terpen ook de geheel of gedeeltelijk vergraven terpen onderscheiden. Dit vanwege de bijzondere ontstaanswijze en de landschappelijke herkenbaarheid, zij het niet altijd als terp. De bodemkaart is echter niet volledig. Terpen waarop maar één boerderij staat of heeft gestaan (huisterpen) zijn,

vanwege de geringe omvang, weggelaten. Ze zijn als "verhoogde woonplaats" weergegeven op afbeelding 3.

3.2.2. Waterhuishouding

Noordelijk complex van poldersystemen

Het plangebied maakt deel uit van het Noordelijk complex van poldersystemen¹. Dit is een complex van lokale vooral ondiepe grondwaterstromen waarbij de hoogteverschillen van het maaiveld en van de waterschapspeilen de bepalende factoren zijn. Vermoedelijk komen binnen het systeem zelfs zeer lokale systemen voor die gevoed worden uit bijvoorbeeld terpen en kwelderruggen. Dit betekent dat grondwatersystemen gemakkelijk door menselijk ingrijpen (wijzigen waterschapspeilen, slechten van terpen etc.) kunnen veranderen.

Waterkwaliteit

De kwaliteit van het boezemwater wordt hoofdzakelijk bepaald door van nature aanwezige hoge fosfaatgehalten en eveneens hoge tot zeer hoge chloridgehalten, veroorzaakt door zoute kwel. Zout water komt ondieper voor dan 50 meter beneden het maaiveld. Op enkele plaatsen treedt zoute kwel op (bijvoorbeeld in de Marrumer Mieden). Deze zoute kwel wordt veelal gevoed door ondiep ingesloten voorraden brak of zout grondwater. De zoute kwel kan toenemen als diepere sloten worden gegraven of anderszins het slootpeil wordt verlaagd.

Waterhuishoudkundige infrastructuur

De waterhuishoudkundige infrastructuur is voor een belangrijk deel afgestemd op het agrarisch landgebruik. In nattere perioden is met name de afwaterende functie van het waterlopenstelsel van belang. Bijna alle sloten en kanalen in het plangebied wateren uiteindelijk af op de Dokkumer Ee. In drogere perioden kan het aandeel zoute kwel in het oppervlaktewater zodanig toenemen dat het niet langer geschikt is voor beregening van akkerbouwgewassen. Het waterlopenstelsel en het peilbeheer is dan ook mede afgestemd op het vasthouden en/of aanvoeren van zoet water in drogere perioden.

Grondwater

Het niveau en de fluctuatie van het grondwater zijn bepalende factoren voor het gebruik van de grond. Niveau en fluctuatie worden uitgedrukt in zeven klassen, die grondwatertrappen worden genoemd. Elke grondwatertrap wordt gedefinieerd door de diepte van de gemiddeld hoogste en gemiddeld laagste grondwaterstand (zie tabel 3.1.).

¹ In het Waterhuishoudingsplan van de provincie Fryslân zijn de grondwatersystemen als basis genomen voor de waterhuishoudkundige systemen. Het noordelijk complex van poldersystemen is één van 12 waterhuishoudkundige systemen in Friesland.

Tabel 3.1. Grondwatertrappenindeling

Grondwatertrap (Gt)	I	II	III	IV	V	VI	VII
Gemiddeld hoogste grondwaterstand in cm beneden maaiveld(GHG)	(<20)	(<40)	<40	>40	<40	40-80	>80
Gemiddeld laagste grondwaterstand in cm beneden maaiveld (GLG)	<50	50-80	80-120	80-120	>120	>120	(>160)

Bron: Staring Centrum

In het plangebied komen gronden voor met *grondwatertrappen II, III, V en VI*.

De tochteerdgronden en drecht- en nesvaaggronden (zie afbeelding 2) hebben over het algemeen een *grondwatertrap II*. Deze klasse wordt gekenmerkt door ondiepe wintergrondwaterstanden en ondiepe zomergrondwaterstanden. In deze relatief laaggelegen kleigronden gaat deze grondwatertrap meestal gepaard met een niet-gerijpte ondergrond, beginnend ondieper dan 80 cm beneden maaiveld.

In gronden met de *grondwatertrap III* blijft het grondwater gedurende de zomer meestal ondieper dan 120 cm. Alleen in extreem droge jaren zakt het dieper weg. In de meeste winters komen over vrij lange perioden hoge, soms zeer hoge grondwaterstanden voor. In het plangebied komt deze grondwatertrap voor bij een groot deel van de knipkleigronden, de knippige polder-vaaggronden en de kalkarme leek- woudeerdgronden.

Het grootste deel van de gronden in het plangebied heeft *grondwatertrap V*. De gemiddelde zomergrondwaterstanden zijn dieper dan 120 cm. Natte jaren kunnen hierop een uitzondering vormen. De gemiddelde fluctuatie is groot en bedraagt circa 120 cm.

Grondwatertrap VI komt hoofdzakelijk voor in de kalkrijke polder-vaaggronden. De diepste grondwaterstanden liggen bij deze grondwatertrap niet altijd dieper dan bij grondwatertrap V, maar de hoogste grondwaterstanden komen zelden binnen 40 cm. De gemiddelde fluctuatie is met circa 90 cm meestal geringer dan bij grondwatertrap V.

De gegevens over de grondwaterstand in het plangebied dateren uit de periode (1972-1978) net na de verlaging van het polderpeil (circa 40 cm). De grondwaterstand had zich toentertijd nog niet op het nieuwe polderpeil ingesteld. Hierdoor kan de huidige grondwaterstand afwijken van hetgeen hiervoor is beschreven.

3.3. Landschap en cultuurhistorie

Binnen het plangebied zijn drie landschapstypen te onderscheiden: het knipkleigebied, de oude kweldergronden met de kwelderrug en de jonge kweldergronden. Verschillende cultuurhistorisch waardevolle elementen maken deel uit van het landschap. Op afbeelding 3 zijn de landschapstypen en verschillende cultuurhistorische elementen weergegeven.

3.3.1. Het knipkleigebied

In het knipkleigebied aan de zuidkant van het plangebied komt nauwelijks of geen opgaande beplanting voor. Het is een open gebied. De boerderijen van het kop-hals-romptype of het steltype liggen verspreid in het gebied. Van de talrijke terpen, waarop vroeger vrijwel alle bewoning was geconcentreerd, is een aantal geheel of gedeeltelijk afgegraven. Bij de gedeeltelijk afge-

graven terpen staan het dorp of de boerderijen op het restant van de terp. De afgegraven delen van de terp zijn door de afwijkende verkaveling meestal nog in het terrein terug te vinden.

Het gebied heeft een onregelmatige blokverkaveling, aangepast aan voormalige krekken en het voorkomen van talrijke terpen. De percelen zijn vaak dicht begreppeld. De greppels kunnen binnen hetzelfde perceel in verschillende richtingen lopen. Met name de Wânswert terp (ten westen van Burdaard) heeft een waardevolle verkaveling.

Op veel plaatsen is eertijds het veen uit de ondergrond weggegraven. Hier ligt het maaiveld duidelijk lager dan dat van de omringende gronden of het oppervlak vertoont een zeer onregelmatig reliëf, zoals in de omgeving van Lichtaard.

De wegen en waterlopen lopen sterk kronkelend door het landschap. De grond wordt overwegend gebruikt als grasland.

In het knipkleigebied komen, evenals in het oude kweldergebied, enkele molens voor van het type "grondzeiler".

3.3.2. Het oude kweldergebied

Het oude kweldergebied bestaat uit een lage kwelderrug met ten zuidoosten daarvan de lager gelegen gronden. Op de kwelderrug bevinden zich de dorpen Hallum, Marrum, Ferwert en Blije. Net als in het knipkleigebied komen ook in het oude kweldergebied veel terpen voor. De boerderijen staan verspreid bij de terpen of langs de wegen.

De verkaveling van dit gebied is wat regelmatigere dan in het knipkleigebied. Hier en daar wordt een regelmatige blokverkaveling aangetroffen, zoals in de omgeving van Marrum. Het patroon van wegen en waterlopen is min of meer rechthoekig. In het oud kweldergebied hebben de gronden rond Jislum en Easterbeintum een waardevolle verkaveling.

De lichtere gronden worden veelal gebruikt als bouwland voor de pootaardappelteelt. Om een beter ontwatering te krijgen heeft men vroeger bij veel akkerbouwpercelen grond van de kant naar het midden gewerkt, waardoor bolle akkers zijn ontstaan. Deze zogenaamde kruinige percelen vallen vooral op, waar betrekkelijk nieuwe of verbrede wegen vroegere percelen doorsnijden, zoals de weg Hegebeintum-Blije.

In het gebied komt een aantal bijzondere elementen voor, zoals de terp van Hegebeintum (circa 9 meter boven NAP). Verder zijn in het gebied restanten van de vroegere kloosters Mariengaard en Foswert aanwezig (thans in gebruik als agrarisch bedrijf), overblijfselen van enkele verhoogde woonplaatsen en stinsen en de restanten van het spoorwegtracé Leeuwarden-Dokkum (zie afbeelding 3). Twee opmerkelijke elementen zijn de eendenkooien langs de Noordermiedweg.

3.3.3. Het jonge kweldergebied

Het jonge kweldergebied heeft een open karakter. Opgaande beplanting is, behalve erfbeplanting, nauwelijks aanwezig. De veelal agrarische bebouwing staat hoofdzakelijk langs de zeedijk en de verschillende insteekwegen tussen de Ljouwerdyk en de Zeedijk. In de Noorderleegpolder komt alleen bebouwing voor langs de Zeedijk en de Koedijk. Het jonge kweldergebied wordt gekenmerkt door een regelmatige blokverkaveling met een opstrekend karakter. In het open landschap komen enkele verhoogde woonplaatsen en een stins voor. Deze bevinden zich op de oude bedijking uit de twaalfde eeuw. De vanuit cultuurhistorisch oogpunt waardevolle zeedijken of dijkbelopen zijn de Oude Zeedijk en de Vijfhuisterdijk.

3.4. Natuur

Grote delen van het plangebied zijn belangrijk voor overwinterende en doortrekkende zwanen en als broedgebied voor de meer algemene weidevogelsoorten. Daarnaast komen er, in het overwegend agrarisch cultuurgebied, enkele kleine gebieden en elementen voor met bijzondere natuurwaarden. De meeste van deze gebieden zijn in eigendom van Staatsbosbeheer (zie afbeelding 3).

Eendenkooien bij Hallum

De eendenkooien ten zuiden van Hallum hebben een rijke vogelbevolking. Het vochtige milieu van deze bossen en de rust dragen hier aan bij. Doordat de kooien zijn gelegen in een bosarm landschap vervullen ze een belangrijke functie als slaapplek voor vogels. Bovendien vormen ze een pleisterplaats voor vogels tijdens de trek. Naast vogels vinden ook hazen en andere kleine zoogdieren hier beschutting. Door de hoeveelheden mest afkomstig van grote aantallen eenden is vooral de waterbodem van de plas voedselrijk. Op sommige plaatsen kan ook de bosbodem voedselrijk zijn geworden door het opbrengen van bagger uit de plas. De vegetatie wordt op deze plekken gekenmerkt door het voorkomen van ruigtekruiden als brandnetel. De eendenkooien hebben behalve een natuurlijke ook een landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Rondom de eendenkooien geldt het zogenaamde afpalingsrecht. Binnen een kring van ongeveer 1.200 meter met de kooi als middelpunt mogen anderen dan de eigenaar niet zonder noodzaak handelingen verrichten waardoor de eenden binnen de kring worden verjaagd (artikel 41 lid 2 van de Jachtwet 1977).

Bloemrijke graslanden

In het plangebied komen een aantal kleine natuurterreinen voor; Oogvliet, De Flappe, de Raemskûtel en Sytsma's terp. In deze gebieden heeft de vegetatie in de laagst gelegen percelen een zilt karakter (zilte relictvegetatie). Kenmerkende soorten voor dit vegetatietype zijn roodzwenkgras, ronde rus, kweldergras, spiesbladmelde, melkkruid, strandzoutgras, zeebies en zilverschoon. In de overgangszone naar de hogere en rondom liggende gronden komen onder andere lidsteng, gewone zegge en waterbies voor. Op de hogere (reliëfrijke) gronden komen uitsluitend planten van het zoete milieu voor zoals, paardebloem, pinksterbloem, kamgras, slipblad-ooievaarsbek, veldlathyrus, gele morgenster, kropaar, steenbies en pastinaak.

In de natuurterreinen komen relatief hoge weidevogeldichtheden voor, hoewel het door de geringe grootte van de terreinen absoluut gezien om kleine aantallen gaat. Volgens de NWC-normering¹ behoren al deze gebieden tot de weidevogelgebieden van nationale betekenis. Van de voorkomende broedvogels behoort een aantal tot de nationaal en deels internationaal schaarse en zeldzame soorten die voorkomen op de zogenaamde Rode Lijst². Het gaat hierbij om de tureluur, grutto, zomertaling en watersnip.

¹ Deze norm is opgesteld door de Natuurwetenschappelijke Commissie van de Natuurbeschermingsraad en is gebaseerd op een per soort verschillende puntenwaardering. Soorten die hoge eisen stellen aan hun broedbiotoop krijgen de meeste punten (kievit en scholekster 1, grutto 2, tureluur 3, watersnip 4 en kemphaan 5). Bij een waarderingscijfer groter dan 75 per 100 hectare wordt gesproken van weidevogelgebieden van nationale betekenis.

² Op de "Rode Lijst" worden soorten genoemd die met uitroeiing bedreigd worden. De lijst is opgesteld volgens de E.G.-Vogelrichtlijn (Osieck 1986).

De natuurterreinen zijn eveneens van regionale betekenis als pleisterplaats voor soorten als smient, wintertaling, watersnip, kleine zwaan, kemphaan, grutto, goudplevier en lepelaar.

Opgaande beplanting

Naast de opgaande beplanting van de eendenkooien komt vooral opgaande beplanting voor bij de dorpen, op de terpen en op de erven van verschillende boerderijen, (voormalige) kloosters, stinsen en states. Een deel van deze landschapselementen is destijds ingeplant in het kader van de ruilverkaveling. Het vormen kenmerkende elementen in het veelal open landschap. Daarnaast kunnen ze van belang zijn voor vogels en kleine zoogdieren.

3.5. Landbouw

In deze paragraaf worden de aspecten beschreven die bepalend zijn voor de landbouw in het plangebied. Daarbij wordt in een aantal gevallen een vergelijking gemaakt met het landbouwgebied Noordelijk Friesland¹ waar de gemeente Ferwerderadiel deel van uitmaakt.

In paragraaf 3.5.1. wordt, na een korte beschrijving van de gebiedskenmerken, ingegaan op de landbouwstructuur in het plangebied. Voor een uitgebreidere beschrijving van de gebiedskenmerken wordt verwezen naar paragraaf 3.2. (bodemopbouw en waterhuishouding) en 3.3. (landschap en cultuurhistorie). Bij de beschrijving van de landbouwstructuur komen aan de orde het grondgebruik en de aard van de bedrijven, de omvang, intensiteit van het grondgebruik en de werkgelegenheid. Tenslotte wordt een kort overzicht gegeven van de ontwikkelingen in de landbouw in de periode 1991-1997.

In paragraaf 3.5.2. komen aan de orde het beleid en de regelgeving met betrekking tot mest, ammoniak, gewasbeschermingsmiddelen en verdroging.

In paragraaf 3.5.3. wordt een beeld geschetst van toekomstige ontwikkelingen in de landbouw. Aan de orde komen de marktontwikkelingen, het landbouwmilieubeleid en de welzijnseisen voor dieren. Tenslotte wordt ingegaan op de gevolgen van verschillende ontwikkelingen in het plangebied waarmee in het bestemmingsplan "Buitengebied" rekening zal worden gehouden.

3.5.1. Gebiedskenmerken en landbouwstructuur

Bodemgeschiktheid en verkaveling

De jonge kweldergronden en de gronden op de kwelderwal aan de noordkant van de gemeente zijn geschikt voor de akkerbouw. De bodem bestaat hier overwegend uit kalkrijke en kalkarme poldervaaggronden. De oudere kweldergronden zijn overwegend in gebruik als grasland en niet of weinig geschikt voor de akkerbouw. De bodem van deze oude kweldergronden bestaat overwegend uit kalkarme knippige en knippoldervaaggronden.

De kwelderwal wordt gekenmerkt door het voorkomen van zogenaamde kruinige percelen. Deze percelen zijn vaak slempgevoelig, waardoor oppervlakte-erosie kan ontstaan.

Het weidegebied, ten zuiden van de kwelderwal, bestaat uit oudere kweldergronden en knipkleigronden met een grillig verkavelingspatroon, waarin nog enkele kronkelige vaarten lopen. De

¹ Het landbouwgebied Noordelijk Friesland bestaat uit de gemeenten Dongeradeel, Ferwerderadiel, Franekeradeel, Harlingen, Kollumerland (c.a.), Leewarderadeel, Menaldumadeel en het Bildt. De groepering van gemeenten naar landbouwgebied betreft de indeling zoals die door het Centraal Bureau voor de Statistiek wordt gebruikt.

jongere kweldergronden aan de noordzijde van de kwelderwal zijn strakker verkaveld en worden door kaden en dijken gemarkeerd.

Grondgebruik en aard van de bedrijven

De gegevens over het grondgebruik en de aard van de bedrijven geven een goede indruk van de mate waarin de verschillende sectoren in het gebied voorkomen.

Tabel 3.2. Grondgebruik in Noordelijk Friesland en Ferwerderadiel (1997)

	Noordelijk Friesland		Ferwerderadiel	
	hectare	%	hectare	%
akkerbouwgewassen	19.090	36	2.290	31
grasland	32.940	62	5.070	68
tuinbouwgewassen	1.099	2	70	1
totaal cultuurgrond	53.120	100	7.430	100

(Bron: CBS 1998)

In Ferwerderadiel bestaat de cultuurgrond, die in gebruik is bij de landbouw voor ruim tweederde uit grasland. Het aandeel van de akkerbouw is in Ferwerderadiel iets kleiner dan het gemiddelde in Noordelijk Friesland. De oppervlaktegrond in gebruik voor de teelt van tuinbouwgewassen is klein. Er komt binnen de gemeente Ferwerderadiel geen glastuinbouw voor.

Tabel 3.3. Aantal bedrijven per hoofdbedrijfstype (1997)

Hoofdbedrijfstype	Noordelijk Friesland		Ferwerderadiel	
	aantal	%	aantal	%
akkerbouw	372	25	57	29
tuinbouw	72	5	1	-
graasdieren	928	62	132	67
hokdieren	28	2	3	1
combinatie	97	6	5	3
totaal	1.497	100	198	100

(Bron: CBS 1998)

Het graasdierbedrijf (voornamelijk melkveehouderijbedrijven) is het belangrijkste bedrijfstype in zowel de gemeente Ferwerderadiel als in geheel Noordelijk Friesland. Een andere belangrijke bedrijfstak is de akkerbouw. Andere typen bedrijven, zoals bijvoorbeeld de mesterij, komen in het plangebied in zeer gering aantal voor. Het beperkt voorkomen van combinatiebedrijven duidt op een hoge mate van specialisatie. In Ferwerderadiel komt slechts één tuinbouwbedrijf voor. Naast het agrarisch bedrijf als hoofdbedrijfstype komen er in de gemeente een aantal niet-agrarische bedrijven voor waarbij de landbouw een nevenactiviteit is. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om akkerbouw- en graasdierbedrijven.

Melkveehouderij

In de melkveehouderij loopt het aantal koeien nog steeds terug, maar niet meer zo snel als in de jaren tachtig. Met gemiddeld 63 melkkoeien per bedrijf ligt de omvang van de melkveehouderij boven het gemiddelde in Noordelijk Friesland (59 melkkoeien per bedrijf). In de melkveehouderij is ruimte voor nieuwe activiteiten ontstaan. De oorzaak hiervan is de melkquotering en het nog steeds toenemende aantal liters melk per koe. De groei van neventakken heeft zich geconcentreerd op schapen, vleesvee en de fokkerij.

Intensieve veehouderij

De intensieve veehouderij heeft in de gemeente Ferwerderadiel een kleine productieomvang. In 1997 werden op vier bedrijven slachtkuikens gehouden. Daarnaast is er een klein aantal bedrijven met vlees- en fokvarkens.

Tabel 3.4. geeft een overzicht van de totale omvang van de veestapel in de gemeente Ferwerderadiel.

Tabel 3.4. Veestapel in Ferwerderadiel (1997)

type vee	aantal
melkvee	12.630
vlees- en weidevee	401
varkens	574
kippen	182.500
paarden en pony's	162
schapen	14.509

(Bron: CBS 1998)

Akkerbouw

Binnen het bouwplan van de akkerbouwbedrijven neemt de pootaardappelteelt nog steeds een centrale plaats in. Andere belangrijke gewassen in het bouwplan zijn granen, suikerbieten en graszaad. De laatste jaren komt er, zij het op bescheiden schaal, meer aandacht voor de teelt van vollegrondsgroente en bloembollen (tulpen). De teelt van consumptieaardappelen en andere gewassen als peulvruchten en groenvoedergewassen (snijmaïs) nemen een ondergeschikte plaats in. In tabel 3.5. wordt het aandeel van de verschillende gewassen in het bouwplan weergegeven.

Tabel 3.5. Akkerbouwgewassen in Ferwerderadiel (1997)

akkerbouwgewas	hectare (%)	
granen	588	(26)
pootaardappelen.....	793	(34)
suikerbieten	461	(20)
overige knol- en wortelgewassen	397	(2)
graszaad.....	273	(12)
overige	138	(6)
totaal	2.650	(100)

(Bron: CBS 1998)

Tuinbouw

De teelt van tuinbouwgewassen vindt hoofdzakelijk plaats op de akkerbouwbedrijven. Binnen de vollegrondsgroenteteelt (± 6 hectare) zijn witlofwortel en winterpeen de belangrijkste gewassen. De bloembollenteelt heeft betrekking op tulpenbollen (± 11 hectare). Zowel de vollegrondsgroenteteelt als de bloembollenteelt worden gestimuleerd door meer aandacht te besteden aan teeltbegeleiding en in de vorm van demonstratieprojecten.

Omvang van de bedrijven

De omvang van de bedrijven, uitgedrukt in nge (Nederlandse Grootte Eenheid), is een goede maatstaf voor de bepaling van de inkomensmogelijkheden van een bedrijf. Een nge is een rekeenheid waarmee de economische betekenis van een bedrijf, van groepen bedrijven en van afzonderlijke productierichtingen binnen een bedrijf of een gebied wordt aangegeven. Door het Landbouw Economisch Instituut (LEI) wordt als vuistregel voor het behalen van een gezinsinkomen ongeveer 50 nge aangehouden. Uit gegevens van het CBS (landbouwtelling 1997) blijkt dat bijna 60% van alle agrarische bedrijven in Ferwerderadiel hieraan voldoet.

Verwacht wordt dat bedrijven met een omvang van minder dan 40 nge na verloop van tijd zullen stoppen of als nevenbedrijf verder gaan. Bedrijven met een omvang tussen de 40 en 70 nge zullen alsnog moeten uitbreiden om in de toekomst een voldoende omvang te hebben. Bedrijven met meer dan 70 nge hebben voldoende omvang om verder te kunnen. Deze verwachting is niet automatisch op ieder bedrijf van toepassing. De diversiteit binnen de verschillende hoofdbedrijfstypen kan namelijk erg groot zijn.

Tabel 3.6. De bedrijfsomvang in Ferwerderadiel (1991/1997)

aantal bedrijven naar bedrijfsomvang in nge	1991 (%)		1997 (%)	
3 tot 40 nge	109	(45)	81	(36)
40 tot 70 nge	46	(19)	31	(14)
70 nge en meer	89	(36)	111	(50)
totaal aantal bedrijven.....	244	(100)	223	(100)

(Bron: CBS 1998)

Het aandeel relatief grote bedrijven (>70 nge) is in de periode van 1991 tot 1997 met 14% gestegen. Tegenover de stijging van het aantal bedrijven met een omvang groter dan 70 nge staat een daling van het aantal kleine en middelgrote bedrijven. Opgemerkt moet worden dat in de tabel ook de nevenberoepsbedrijven (25) zijn meegenomen. Dit zijn overwegend kleine of middelgrote bedrijven.

Tabel 3.7. De gemiddelde productieomvang per hoofdbedrijfstype in Noordelijk Friesland en Ferwerderadiel (1997)

<i>hoofdbedrijfstype</i>	Noordelijk Friesland		Ferwerderadiel	
	<i>totale productieomvang (nge)</i>	<i>gemiddelde productieomvang (nge)</i>	<i>totale productieomvang (nge)</i>	<i>gemiddelde productieomvang (nge)</i>
akkerbouw.....	34.868	94	4.988	88
graasdieren	74.961	81	11.646	88

(Bron: CBS 1998)

De gemiddelde productieomvang van de akkerbouwbedrijven in Ferwerderadiel ligt iets lager dan het gemiddelde in Noordelijk Friesland. De graasdierbedrijven, hoofdzakelijk melkrundveebedrijven, hebben een iets grotere productieomvang dan gemiddeld in Noordelijk Friesland. Naast de productieomvang geeft ook het aantal hectaren grond in gebruik bij akkerbouwbedrijven (tabel 3.8.) en het aantal stuks melkvee op melkveehouderijbedrijven (tabel 3.9.) een goed beeld van de omvang van de agrarische bedrijven.

Tabel 3.8. Het aantal hectaren in gebruik bij akkerbouwbedrijven in 1997

<i>hectare akkerbouwgewassen</i>	Noordelijk Friesland		Ferwerderadiel	
	<i>aantal bedrijven</i>	<i>percentage (%)</i>	<i>aantal bedrijven</i>	<i>percentage (%)</i>
0,01 - <10	371	46	44	45
10 - <30	178	22	20	21
30 - <75	213	27	29	30
75 en meer	40	5	4	4
TOTAAL	802	100	97	100

(Bron: CBS 1998)

Tabel 3.9. Het aantal stuks vee op melkrundveebedrijven in 1997

<i>melk- en kalfkoeien</i>	Noordelijk Friesland		Ferwerderadiel	
	<i>aantal bedrijven</i>	<i>percentage (%)</i>	<i>aantal bedrijven</i>	<i>percentage (%)</i>
1 - <30 stuks.....	122	17	16	16
30 - <70 stuks.....	362	52	54	52
70 en meer	214	31	33	32
TOTAAL	698	100	103	100

(Bron: CBS 1998)

Intensiteit van het grondgebruik

De intensiteit van het grondgebruik laat zich onder andere waarden met behulp van het aantal nge's per hectare. In het verleden was de intensiteit van het grondgebruik vooral een economische parameter. Tegenwoordig is de intensiteit van het grondgebruik ook een belangrijke milieuhygiënische parameter.

Een hoge veebezetting en een intensief bouwplan, dat wil zeggen een groot aandeel gewassen met een hoog saldo, zijn bedrijfseconomisch gezien positieve aspecten. In toenemende mate zal de beperking van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en een maximaal toegestaan verlies van mineralen een vrij duidelijke bovengrens aan de intensiteit van het grondgebruik met zich meebrengen.

Tabel 3.10. De intensiteit van het grondgebruik op akkerbouw- en graasdierbedrijven in 1991 en 1997

hoofdbedrijfstype	nge/hectare in 1991	nge/hectare in 1996	verandering in %
akkerbouw	2,01	2,15	+ 7,0
graasdieren	1,80	2,35	+ 30,5

(Bron: CBS 1997)

De intensiteit van het grondgebruik bij zowel akkerbouw- als graasdierbedrijven is in 1997 groter dan in 1991 (tabel 3.10.). De stijging bij de graasdierbedrijven is het grootst (30,5%). Deze stijging van de intensiteit komt na een periode (1985-1991) waarin deze stagneerde als gevolg van de quotering in de melkveehouderij.

Werkgelegenheid

In 1997 waren in totaal 310 arbeidskrachten werkzaam in de landbouw (bron: provincie Fryslân, afdeling Onderzoek). Dit is de zogenaamde directe werkgelegenheid. Daarnaast wordt de indirecte werkgelegenheid onderscheiden. Het gaat daarbij om dienstverlenende, toeleverende en verwerkende bedrijven. Deze indirecte werkgelegenheid is op gebiedsniveau moeilijk te kwantificeren, omdat deze vrijwel altijd de gebiedsgrenzen overschrijdt. Voor het bepalen van de indirecte werkgelegenheid wordt wel als vuistregel gehanteerd dat één directe arbeidsplaats twee indirecte arbeidsplaatsen oplevert. Dit zou inhouden dat zo'n 1.425 personen voor hun werk afhankelijk zijn van de landbouw in Ferwerderadiel. Met een aandeel in de totale werkgelegenheid van 15% tot 20% is de landbouw een belangrijke sector voor de werkgelegenheid in Ferwerderadiel.

Ontwikkelingen 1991-1997

Enkele tendensen in de ontwikkeling van de landbouw in Ferwerderadiel zijn: een verdergaande schaalvergroting in samenhang met een afname van het aantal bedrijven, een toename van de gemiddelde bedrijfsomvang en een toename van de agrarische productie per bedrijf.

3.5.2. Milieuregelgeving en landbouw

Voor de landbouwontwikkeling in het plangebied is aantal aspecten van de milieuregelgeving mede bepalend. In deze paragraaf wordt hierop ingegaan. Aan de orde komen de aspecten mest, ammoniak, gewasbeschermingsmiddelen en verdroging.

Mest

Beleid en regelgeving

Het wettelijk kader om de milieudoelstellingen ten aanzien van de mestproblematiek te realiseren, wordt gevormd door de Meststoffenwet, de Wet bodembescherming en de Wet milieubeheer. De kern van de regelgeving voor het oplossen van de mestproblematiek wordt gevormd door het Mineralenaangiftesysteem (Minas) dat onderdeel uitmaakt van de Meststoffenwet en op 1 januari 1998 in werking is getreden.

Minas geldt voor alle bedrijven in de land- en tuinbouw die dierlijke mest produceren en/of gebruiken. Bedrijven met meer dan 2,5 Grootvee-eenheden (GVE, zie kader) per hectare moeten een mineralenaangifte invullen. Aan- en afvoer van stikstof en fosfaat worden in de loop van het jaar geregistreerd. Aan- en afvoer horen met elkaar in evenwicht te zijn, anders is er fosfaat en/of stikstof op het bedrijf verloren gegaan naar het milieu. Over een te hoog verlies, de zogenaamde verliesnorm (zie kader), gaan veehouders een heffing betalen.

Bedrijven met 2,5 GVE per hectare of minder en akkerbouwers en tuinders, moeten een eenvoudige registratie bijhouden. De bedrijven zijn vrij om te kiezen welke maatregelen ze nemen om binnen de gestelde normen te blijven.

GVE

GVE betekent grootvee-eenheid. Eén GVE komt overeen met de hoeveelheid fosfaat die één melkkoe jaarlijks produceert (41 kg fosfaat). Voor het bepalen van het aantal GVE tellen alle dieren mee die onder de mestwetgeving vallen: rundvee, kalkoenen, varkens, kippen, schapen, geiten, vossen, nertsen, eenden en konijnen. Het aantal GVE's per diersoort is gebaseerd op de jaarlijkse fosfaatproductie van de diercategorie.

Verliesnorm

Een bedrijf mag in een kalenderjaar per hectare een bepaalde hoeveelheid fosfaat en stikstof naar de omgeving verliezen. Deze hoeveelheid is de verliesnorm. Er zijn verliesnormen voor fosfaat en voor stikstof. Als er meer fosfaat- en stikstofverliezen zijn dan de verliesnormen toestaan, moet het bedrijf een heffing betalen. De verliesnormen worden in de loop van de jaren aangescherpt.

Behalve de mineralenaangifte geldt voor alle bedrijven in de land- en tuinbouw een basispakket maatregelen dat bestaat uit:

- *een uitrijverbod van mest op grasland en bouwland op voor uitspoeling gevoelige gronden vooralsnog tussen 1 september en 1 februari. Op grasland dat op niet voor uitspoeling gevoelige gronden ligt (veen en klei) geldt het verbod vanaf 15 september tot 1 februari;*
- *verplicht emissiearm mestaanwenden;*
- *verplichte afdekking van mestopslagen die na 1987 zijn gebouwd.*

Consequenties voor de veehouderij

De verscherpte mestregelgeving heeft consequenties voor de veehouderijbedrijven in het plangebied. Het afvoeren van mest kost geld. Het zal voor een aantal bedrijven daarom wenselijk zijn de mestafvoer te verlagen. De maatregelen komen in feite neer op het aankopen van grond, het verkleinen van de veestapel en het aanpassen van de voeding. Het verkleinen van de veestapel kan onder meer door vleesvee af te stoten, het afstoten van extra jongvee, een hogere melkproductie per koe en het afstoten van kleinere takken. Deze maatregelen leiden tot een verdergaande specialisatie en een vermindering van het aantal dieren per hectare.

De gemeente Ferwerderadiel bestaat overwegend uit gronden die niet voor uitspoeling gevoelig zijn. Desondanks is als gevolg van de uitrijverboden in najaar en winter de laatste jaren een groot aantal mestopslagvoorzieningen gerealiseerd. Verwacht mag worden dat in de toekomst het aantal van dergelijke voorzieningen toeneemt.

Consequenties voor de akkerbouw

In de akkerbouw hoeft niet of nauwelijks sprake te zijn van een mestprobleem als de van elders aangevoerde mest in het groeiseizoen wordt gebruikt. Wel zal, naarmate het aanbod van mest uit de veehouderij groter wordt en akkerbouwers betaald krijgen voor het afnemen van dierlijke mest, de druk op akkerbouwers om dierlijke mest aan te wenden toenemen.

Ammoniak

Beleid

Alle veehouderijsectoren dragen bij aan de emissie van ammoniak. Van ammoniakemissie in de akkerbouw is alleen sprake bij de aanwending van dierlijke mest. De emissie uit de akkerbouw is echter gering, omdat men verplicht is de mest op het bouwland emissiearm aan te wenden. Om de emissie te verminderen wordt langs twee sporen ammoniakbeleid gevoerd. Het eerste spoor is terugdringing van de ammoniakemissie door regulering van de productie en aanwending van mest (zie onder "mest"). Het tweede spoor is de bescherming van het leefmilieu tegen overmatige ammoniakdepositie. De juridische basis hiervoor is vastgelegd in de Interim-wet Ammoniak en Veehouderij. Dit locatiegerichte "milieuspoor" richt zich alleen op de ammoniakdepositie op voor verzuring gevoelige gebiedselementen in de omgeving van veehouderijbedrijven. Het gaat daarbij hoofdzakelijk om natuur- en bosgebieden gelegen op bodemtypen die voor verzuring gevoelig zijn. Dergelijke voor verzuring gevoelige gebieden komen in het plangebied niet voor.

Consequenties voor de veehouderij

De Interim-wet Ammoniak en Veehouderij heeft niet direct consequenties voor de veehouderijbedrijven in het plangebied. Wel is het mogelijk dat, vanwege het feit dat er geen voor verzuring gevoelige gebieden in het plangebied voorkomen, veehouderijen van buiten de regio zich juist hier willen vestigen.

Gewasbeschermingsmiddelen

Beleid

Volgens het MeerjarenPlan-Gewasbescherming (MJP-G) moet het verbruik van gewasbeschermingsmiddelen in 2000 met 50% verminderd zijn ten opzichte van 1984-1988. Een tweede

doelstelling van het MJP-G is om de emissie van de gewasbeschermingsmiddelen te verminderen: naar bodem en grondwater in 2000 met 75%, naar de lucht met 50% en naar het oppervlaktewater met 90%. De derde doelstelling is om de afhankelijkheid van de chemische gewasbescherming te verminderen.

Consequenties voor de akkerbouw

Vermindering van de omvang van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen kan worden gerealiseerd door verschillende maatregelen:

- ♦ *toepassing niet-chemische gewasbeschermingsmiddelen;*
- ♦ *omschakeling naar geïntegreerde of biologische bedrijfssystemen;*
- ♦ *vermindering afhankelijkheid chemische grondontsmetting;*
- ♦ *toepassen van nieuwe middelen.*

Bovenstaande zal betekenen dat binnen het bouwplan een ruimere vruchtwisseling toegepast moet worden. Dit zal leiden tot:

- ♦ *een toename van de grondbehoefte (hogere gronddruk);*
- ♦ *een toename van de behoefte aan jaarlijkse grondruil (toename flexibel grondgebruik).*

Door meer grondruil neemt het scheuren van grasland toe. Continueert is niet langer mogelijk omdat het gebruik van grondontsmettingsmiddelen aan banden wordt gelegd. Er vindt een sterke toename plaats van de mechanische onkruidbestrijding, waardoor de bewerkbaarheid van de percelen belangrijker wordt. Het belang van een rechthoekige kavel neemt daardoor toe.

Verdroging

In de verdrogingsnotitie van de provincie Fryslân (1993) is uitgesproken dat het verdrogingsbeleid geen betrekking zal hebben op landbouwgebieden. In 1996 heeft de provincie, als uitwerking van de notitie een plan van aanpak voor de bestrijding van de verdroging in Friesland opgesteld. In het plan van aanpak zijn de (natuur)gebieden aangegeven waar maatregelen genomen zullen worden om de gewenste grondwaterstand (en kwaliteit) te realiseren. In Ferwerderadiel is alleen het buitendijs gebied, gelegen buiten het bestemmingsplangebied, als zodanig aangemerkt. Vooralsnog wordt aangenomen dat het verdrogingsbeleid geen gevolgen heeft voor de landbouw in het bestemmingsplangebied.

3.5.3. Belangrijke ontwikkelingen en de gevolgen voor het plangebied

In deze paragraaf wordt een algemeen beeld geschetst van de ontwikkelingen die zich in de landbouw voor zullen gaan doen. Daarnaast wordt specifiek ingegaan op de ontwikkeling van de landbouw in het plangebied.

Vier belangrijke autonome ontwikkelingen

In een dynamische sector als de landbouw zijn toekomstige ontwikkelingen moeilijk te voorspellen. Op deze plaats kan dan ook slechts een indicatie worden gegeven van de mogelijke landbouwkundige ontwikkelingen in Ferwerderadiel in de komende jaren.

In de planperiode zal de Nederlandse landbouw in een aantal opzichten ingrijpende veranderingen ondergaan. Deels veroorzaakt door autonome ontwikkelingen, deels door aanpassingen van de landbouw aan nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij.

De belangrijkste ontwikkelingen waarop de landbouw in zal (moeten) spelen zijn de ontwikkelingen op de markt van de landbouwproducten, milieuhygiënische eisen en welzijnseisen voor landbouwhuisdieren.

Marktontwikkeling landbouwproducten

De Nederlandse landbouw is de laatste jaren steeds meer gericht op de Europese markt. Sinds 1975 is de productie in de EG (nu Europese Unie) met bijna 2,5% per jaar gegroeid. De vraag nam in dezelfde periode toe met minder dan 1% per jaar. De EU ontwikkelde zich van importeur van landbouwproducten tot exporteur. Door de, in vergelijking met het wereldprijsniveau, hoge productieprijzen binnen de EU kon een belangrijk deel van de export slechts plaatsvinden door toenemende exportsubsidies. Deze subsidies betekenden een steeds grotere belasting van de Europese landbouwbegroting. Mede daardoor is voor een aantal productgroepen overgegaan op een stelsel van quota (melkveehouderij) en areaalinkrimping (akkerbouw).

Als gevolg van de hervormingen van het EU-landbouwbeleid en de onderhandelingen in GATT-verband worden de verschillende subsidies aanzienlijk teruggebracht. Gestreefd wordt naar een meer zichzelf ordenende markt op wereldschaal. Op de korte termijn zullen de maatregelen worden gecompenseerd door inkomenstoelagen.

Landbouwmilieubeleid

Een belangrijke factor die aanleiding is voor structurele veranderingen in verschillende landbouwsectoren is het landbouwmilieubeleid. Dit is reeds aan de orde geweest in paragraaf 3.5.2. De landbouw zal (grote) investeringen moeten doen om de negatieve effecten op het milieu te verminderen.

Welzijnseisen

De welzijnseisen voor landbouwhuisdieren zullen in de toekomst worden verscherpt. Op dit gebied zijn in het kader van de Gezondheids- en Welzijnswet voor dieren enkele besluiten genomen. Deze hebben niet alleen betrekking op het dierenwelzijn in enge zin, maar ook op de daarmee samenhangende economische belangen. Dierziektebestrijding en verbetering van het welzijn van de dieren betekent internationaal een sterkere positie. Een en ander zal zijn weerslag hebben in de voorschriften voor de huisvesting van dieren (bijvoorbeeld het verplicht gebruiken van strooisel of het verbieden van "boxen").

Plattelandsvernieuwing

In het landelijk gebied wordt steeds sterker zichtbaar dat naast de landbouw ook andere functies een plaats krijgen. In de komende jaren zal dit proces van plattelandsvernieuwing zich in versterkte mate voortzetten. Agrariërs kunnen daarop inspelen door te verbreden. De mogelijkheden om nieuw of aanvullend inkomen te verwerven liggen veelal binnen de landbouw zelf, bijvoorbeeld door milieu- en/of diervriendelijk te produceren, door de eigen producten te verwerken, door zelf te verkopen of door het verbouwen en "vermarkten" van streekeigen producten. Daarnaast zijn er mogelijkheden om een andere activiteit aan het agrarisch bedrijf te koppelen. Steeds meer boeren nemen bijvoorbeeld actief deel aan natuurbeheer en landschapsontwikkeling. Andere boeren combineren recreatie en toerisme met hun bedrijf. Voorbeelden

van plattelandstoerisme zijn kamperen bij de boer, boerderijrestaurants, excursies en wandel- en fietsarrangementen.

Ontwikkelingen in het plangebied

Afname van het aantal agrarische bedrijven

Gelet op de afname van het aantal bedrijven in de periode 1991-1997 lijkt een afname van het aantal bedrijven met 1,5 tot 2% per jaar een reële aanname. Dat betekent dat het aantal bedrijven in de periode 1998-2002 met 15 tot 20 zal afnemen tot iets meer dan 150 bedrijven. Om kapitaalvernietiging te voorkomen zal naar nieuwe exploitatiemogelijkheden van de vrijgekomen bedrijfsgebouwen worden gezocht.

De gronddruk zal door de afname van het aantal bedrijven echter niet afnemen. De overblijvende bedrijven kunnen door het beëindigen van de andere bedrijven uitbreiden. Daardoor zal waarschijnlijk slechts in beperkte mate grond beschikbaar komen voor andere functies.

Versterking centrumfuncties

Melk en aardappels blijven belangrijke producten voor de landbouw in Ferwerderadiel.

De melkveehouderijbedrijven zullen afhankelijk van de bedrijfsstijl zich volledig specialiseren op de productie van melk. Dit zal leiden tot bedrijfsvergroting. Andere bedrijven zullen kiezen voor verbreding van hun activiteiten. De ontwikkelingen in de melkveehouderij zullen dus divers zijn. Dat zal uiteenlopende eisen stellen aan de inrichting van het bedrijf.

In de akkerbouw zal de pootaardappel belangrijk blijven. Door het beschikbaar komen van ziekte resistente rassen blijft het mogelijk aardappelen met een hoge kwaliteit te leveren waardoor de sector zich op de markt zal kunnen handhaven. Voor kleine bedrijven zal de teeltpacht belangrijk blijven. Hierdoor is namelijk verdergaande specialisatie mogelijk waardoor de kosten kunnen worden gedrukt.

Verbreiding productiestructuur

Door de ontwikkelingen in de landbouw zoals hiervoor geschetst, zal voor sommige bedrijven verbreding van de productiestructuur noodzakelijk zijn om voldoende inkomen te kunnen generen. Afhankelijk van de bedrijfsvoering en de omgeving van het bedrijf kan deze verbreding allerlei vormen aannemen.

Bekende neventakken op de melkveehouderij zijn de schapen- en vleesveehouderij of het houden van extra fokvee. Daarnaast is er voor enkele bedrijven een aanvulling op het inkomen mogelijk door het leveren van diensten op het gebied van natuur- en landschapsbeheer. Een andere mogelijkheid is de zogenaamde hermenging. Hierbij verhuurt (of ruilt) de veehouder zijn grond met een akkerbouwer. De akkerbouwer kan zijn inkomen vergroten door een ruimer bouwplan en de veehouder krijgt extra inkomen uit verhuur. Verder kunnen veehouders de toegevoegde waarde van het product verhogen door bijvoorbeeld het zelf bereiden van kaas en andere zuivelproducten. Hiervoor zal wel een markt voor moeten worden gevonden. Niet-agrarische activiteiten als agro-toerisme (bijvoorbeeld het kamperen bij de boer) en het leveren van windenergie kunnen ook bijdragen aan de verbreding van de productiestructuur.

Ook in de akkerbouw zal verbreding van de productiestructuur plaatsvinden. De bedrijfsstructuur, de grond en het klimaat in het plangebied zijn uitermate geschikt voor de vollegrondsgroente- en bollenteelt. De zoute kwel in het gebied biedt kansen voor de teelt van zeegroenten.

Het klimaat en de bodem in het plangebied is eveneens geschikt voor bijvoorbeeld de teelt van vlas en olifantsgras als halffabrikaten voor de vezelindustrie.

Door de mogelijkheden die verbreding van de productiestructuur biedt zal de diversiteit in de landbouw in het plangebied toenemen. Zowel de bedrijfsinrichting als het gebruik van de landbouwgronden zal hierdoor in sommige gevallen aanpassing behoeven.

3.6. Overige functies

3.6.1. Wonen en bijzondere maatschappelijke functies

In het plangebied komt een groot aantal woningen voor. Het zijn veelal voormalige agrarische bedrijfswoningen, al dan niet met daarbij behorende bedrijfsgebouwen. Een groot deel van deze woningen heeft een min of meer karakteristieke bouwvorm. Aan de Hallumertrekvaart ter hoogte van de Iedyk komt een klein aantal woonschepen voor, waaraan in het plan ruimte geboden zal worden.

Bebouwing met een maatschappelijke functie bestaat uit de kerk van Westernijtsjerk uit de dertiende eeuw, de kerk in Jislum (in gebruik als atelierruimte) en de begraafplaats aan de Steenendamsterweg ten zuiden van Burdaard.

3.6.2. Recreatie

Met betrekking tot openluchtrecreatie kan onderscheid gemaakt worden tussen verblijfs- en dagrecreatie.

Verblijfsrecreatie

In het buitengebied van Ferwerderadiel komt één camping voor. De betreffende camping, genaamde Camping Zwanenburg, ligt aan de Hikkaarderdyk in Jislum. De camping heeft een totaal aantal standplaatsen van 85, waarvan 65 jaarstandplaatsen (sta- en toercaravans), 15 toeristische standplaatsen en 5 trekkershutten. Voorts wordt op enkele adressen Bêd en Brochje aangeboden.

Dagrecreatie

Op het gebied van de dagrecreatie vervult het plangebied een functie voor zowel de plaatselijke bevolking als voor recreanten van buiten het plangebied. De voorzieningen zijn hoofdzakelijk extensief van aard en gebonden aan het landelijk gebied. Het gaat om de volgende voorzieningen:

- ♦ *volkstuinten aan de Hegebeintumerdyk in Ferwert en aan de Ljouwerterdyk in Hallum;*
- ♦ *ecologische leef tuin (Camminghahof) op de voormalige Cammingha State;*
- ♦ *ijsbanen aan de Steenendamsterweg in Burdaard en op de voormalige spoorbaan in Ferwert;*
- ♦ *autocrossterrein aan de Meekmawei in Hallum;*
- ♦ *manege aan de Jousmabuorren bij Hallum.*

Verder komt er routegebonden recreatie voor. Daartoe zijn in de gemeente verschillende routes uitgezet, waaronder de ANWB Terpenroute en de doorgaande vaarroute over de Dokkumer Ee. De gemeente wordt aangedaan door diverse soorten elfstedentochten (schaatsen, wandelen, fietsen enzovoorts).

3.6.3. Niet-agrarische bedrijvigheid

In het plangebied zijn enkele niet-agrarische bedrijven gevestigd. Bepaalde bedrijven hebben een duidelijk relatie met de landbouw, zoals loonbedrijven. De aard van de andere bedrijven is zeer uiteenlopend: onder meer autobedrijf, elektrotechnisch bedrijf, transportbedrijf en was- en sorteerbedrijf. Een compleet overzicht van niet-agrarische bedrijven (en de in het plan opgenomen regeling) is opgenomen in bijlage 1. De toelichting op deze bijlage staat in hoofdstuk 4.

3.6.4. Infrastructuur en nutsvoorzieningen

De belangrijkste infrastructurele werken en nutsvoorzieningen zijn op afbeelding 4 weergegeven.

Wegen

De Ljouwerterdyk (N357 Leeuwarden-Holwerd) is in het Provinciaal Verkeer- en vervoerplan (PVVP) uit 1998 aangemerkt als "gebiedsontsluitingsweg A", vanwege de veerhaven van Holwerd en de afstand van dit gebied tot het landelijke hoofdwegennet en Leeuwarden. De Ljouwerterdyk heeft daarmee een regionale verbindingfunctie. De overige wegen in het plangebied zijn in het PVVP aangemerkt als "overige wegen". Dit zijn de erftoegangswegen, die een ontsluitingsfunctie hebben voor de verschillende dorpen of voor agrarische bedrijven en percelen. De belangrijkste fietspaden in het plangebied zijn de fietsverbindingen Ferwert-Burdaard, Hallum-Marrum en Burdaard-Dokkum. Deze fietsverbindingen maken deel uit van het provinciale fietsnetwerk (PVVP).

Vaarwegen

Op basis van het PVVP maakt uitsluitend de Dokkumer Ee deel uit van het beroepsvaarwegennet. De Dokkumer Ee is ingedeeld in klasse I, dat wil zeggen geschikt voor schepen met een gemiddeld laadvermogen van 350 ton. Daarnaast is de Dokkumer Ee aangeduid als Azm-route. (vaarweg met een verbindingfunctie voor grote zeewaardige boten) en onderdeel van de Staande Mastenroute Grouw-Leeuwarden-Lauwersmeer. De Dokkumer Ee is in waterhuishoudkundig beheer bij Wetterskip Fryslân. De overige waterwegen hebben vooral een functie voor de waterhuishouding en in mindere mate voor de scheepvaart en (extensieve) recreatie.

Watergemalen en -keringen

Om de waterhuishouding op peil te houden zijn gemalen opgericht. De gemalen worden beheerd door het Wetterskip Waadkant. In het plangebied komen zes van deze gemalen voor. De (zee)waterkeringen in het plangebied vallen onder de keur van het Wetterskip Fryslân. Het gaat daarbij om de Zeedijk (primaire waterkering) en de Vijfhuisterdijk (secundaire waterkering). Daarnaast komen langs verschillende vaarten in het plangebied kaden voor. Deze worden be-

heerd door het Wetterskip Waadkant. De vaarten met boezempeilen zijn in peilbeheer bij Wetterskip Fryslân. Op deze vaarten is de Keur van Wetterskip Fryslân van toepassing.

Rioolwaterzuiveringsinstallatie Burdaard

Aan de Hikkaarderdyk ten oosten van Burdaard bevindt zich de rioolwaterzuiveringsinstallatie Burdaard. De installatie heeft een (ontwerp)capaciteit van 20.000 inwonerequivalenten.

Transportleidingen

In het plangebied liggen vier gastransportleidingen van de gasunie. Het betreft een 4" 40 bar, 18" 66,2 bar, 8" 78,8 bar en een 8" 79,9 bar leiding.

Waterleiding Friesland heeft nabij Burdaard een 400 mm PVC transportleiding in beheer evenals vijf waarnemingsputten.

Gaslocatie NAM

Aan de Unemaloane langs de Zeedijk heeft de NAM een winlocatie voor aardgas in gebruik.

4.

Beleidsuitgangspunten

Dit hoofdstuk beschrijft de gemeentelijke beleidsuitgangspunten. Deze zijn tot stand gekomen op basis van het ruimtelijke relevant beleidskader (hoofdstuk 2), de in het plangebied voorkomende functies en belangen (hoofdstuk 3) en de gemeentelijke visie hierop.

4.1. Algemene uitgangspunten

Het plan schept randvoorwaarden voor een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van de verschillende functies in het plangebied.

Dit uitgangspunt sluit aan bij het ruimtelijk beleid voor het landelijk gebied op rijks- en provinciaal niveau (zie paragrafen 2.1. en 2.2.). De hoofddoelstelling van het Structuurschema Groene Ruimte luidt als volgt: "voldoende ruimte bieden aan het voortbestaan en het ontwikkelen van de verschillende functies in het landelijk gebied." Ook dient volgens het structuurschema de identiteit en de gebruikswaarde van het landelijk gebied in zijn geheel zo goed mogelijk behouden of ontwikkeld te worden. De provincie sluit met haar formulering in het Streekplan Friesland aan bij het rijksbeleid. Het Streekplan streeft naar goede ontplooiingsmogelijkheden voor de landbouw, naar een duurzame basis voor behoud en ontwikkeling van ecologische waarden en naar het handhaven en uitbouwen van aantrekkelijke recreatiemilieus.

De hoofdfuncties (sectoren) in het plangebied zijn landschap en natuur, landbouw en recreatie. Aangezien deze functies (sectoren) randvoorwaarden stellen aan elkaar, maakt het plan een belangenafweging. Het plan biedt de nodige ontwikkelingsmogelijkheden voor de functies in het landelijk gebied, waarbij de kwetsbare functies worden beschermd. Daarnaast worden functies die niet in het plangebied thuishoren geweerd.

Het plan richt zich in hoofdzaak op handhaving en waar mogelijk verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en houdt daarnaast ook rekening met voorzienbare ruimtelijke ontwikkelingen.

Bij de bescherming van de ruimtelijke kwaliteit doet het plan recht aan de bestaande waarden en belangen. Het plan loopt niet vooruit op nieuwe, onvoorzienbare omstandigheden. Dit voorkomt planologische schaduwwerking. Het plan biedt de nodige flexibiliteit om in te spelen op voorzienbare ruimtelijke ontwikkelingen, bijvoorbeeld functiewisseling van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen of verbetering van de recreatieve voorzieningen.

4.2. Landschap en natuur

4.2.1. Algemene visie

Het plan richt zich op behoud van de bestaande landschappelijke en natuurlijke waarden en schept randvoorwaarden voor herstel en ontwikkeling.

Hoewel de agrarische functie een belangrijk stempel drukt op het buitengebied van Ferwerderadiel, moeten de aanwezige landschappelijke en natuurlijke waarden op effectieve wijze worden beschermd. Het plan is voornamelijk gericht op behoud van de bestaande landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten. Daarnaast is herstel en ontwikkeling van natuur en landschap mogelijk. Met betrekking tot ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap is niet voorzien in functiewisseling binnen de grenzen van het bestemmingsplan. Maatregelen die zich

richten op beheer van natuur en landschap en dus niet tot functiewisseling leiden, passen zonder meer in het plan. De gemeente voert met het bestemmingsplan geen uitvoeringsgericht beleid.

De planologisch bescherming van de landschappelijke en natuurlijke waarden wordt geregeld in de verschillende gebiedsbestemmingen en aanduidingen. Het beleid voor de gebiedsbestemmingen en aanduidingen is beschreven in paragraaf 4.5. De nu volgende beschrijving heeft de aanwezige landschappelijke en natuurlijke waarden (zie hoofdstuk 3) als vertrekpunt.

4.2.2. Landschapswaarden

Het plan richt zich op behoud, herstel en ontwikkeling van de kenmerken van de onderscheiden landschapstypen.

Landschapstypen

Behoud, herstel en ontwikkeling dienen rekening te houden met het wijds en open karakter van het plangebied. Aanvullend dient te worden behouden het hieronder beschreven karakter van de in het onderzoek onderscheiden landschapstypen (zie ook paragraaf 3.3.):

Knipkleigebied

Het karakter van het knipkleigebied komt voornamelijk tot uitdrukking in de landschappelijke openheid. Mede bepalend voor het landschap zijn de karakteristieke boerderijen, de terpen en terprestanten, het veelal onregelmatige verkavelingspatroon en het graslandgebruik. De terpen en terprestanten worden in het plan beschermd door de dubbelbestemming "archeologisch monument" of de aanduiding "archeologisch waardevol terrein". De typerende verkavelingsstructuur bij Burdaard wordt beschermd door de aanduiding "waardevolle verkaveling".

Oud kweldergebied

Het oud kweldergebied wordt gekarakteriseerd door de aanwezigheid van terpen en terprestanten, het onregelmatige verkavelingspatroon en het graslandgebruik. Op de kwelderwal langs de Hoge Herenweg is de verkaveling regelmatig blokvormig met kruinige percelen en wordt de grond gebruikt voor akkerbouw. De terpen worden beschermd, zoals hierboven reeds is beschreven. Het onregelmatige verkavelingspatroon rond Easterbeintum en Jislum wordt beschermd met de aanduiding "waardevolle verkaveling". Het onregelmatige verkavelingspatroon rond Jislum, ontstaan door een kreekloop, wordt beschermd door de aanduiding "waardevolle kreekloop". De kwelderwal wordt vanwege de samenhang in het landschap bestemd tot "agrarisch gebied met landschappelijke waarde". De kruinige percelen worden beschermd door de aanduiding "kruinig perceel".

Jong kweldergebied

Kenmerkend voor het jong kweldergebied is het nagenoeg ontbreken van opgaande beplantingen (met uitzondering van erfbeplanting), de regelmatige blokverkaveling en de oude bedijking (Oude Zeedijk). Ook komen kruinige percelen voor. De kruinige percelen worden beschermd door de aanduiding "kruinig perceel". Evenwijdig aan de Zeedijk ligt de Oude Zeedijk die typerend is voor het ontstaan van het kweldergebied. Dit oude tracé wordt op de plankaart aangegeleid met "historisch dijktracé".

Beplantingselementen

De openheid van het landschap is karakteristiek in Ferwerderadiel. Het open landschap dient dan ook te worden behouden. Hiertoe is het aanleggen van beplantingselementen in het agrarisch cultuurgebied gekoppeld aan een aanlegvergunning. Dit geldt niet voor beplantingselementen op het erf. Onder beplantingselementen worden verstaan bosjes, boomsingels, laanbeplanting en andere opgaande beplanting. Om de landschappelijke structuur te versterken dienen de beplantingselementen zo veel mogelijk te worden geconcentreerd rond de erven, bij clusters van bebouwing of bij bestaande beplantingen. Enkele beplantingselementen in het plangebied zijn specifiek bestemd tot "bos/beplantingsstrook". Het beschadigen of verwijderen van bestaande opgaande beplantingselementen is, vanwege de landschappelijke en natuurlijke waarden, gekoppeld aan een aanlegvergunning. Een uitgebreide beschrijving van het aanlegvergunningstelsel is beschreven in hoofdstuk 6.

De mogelijkheden voor boomteelt en de aanleg van snelgroeiend productiebos is gekoppeld aan de landschapstypen. Dit beleid is beschreven in paragraaf 4.3.5.

4.2.3. Natuurwaarden

In het plan zijn de bestaande gebieden met natuurwaarden positief bestemd.

De natuurgebiedjes die verspreid in het landelijk gebied voorkomen, dienen beschermd te worden. Met het oog op behoud, herstel en ontwikkeling van de terreinen met natuurwaarden zijn deze gebieden specifiek bestemd. Het gaat om gronden die in eigendom zijn bij een natuurbeschermingsorganisatie, zoals Staatsbosbeheer. De volgende gebieden en elementen zijn bestemd tot "natuurgebied":

- *de eendenkooien ten zuidoosten van Hallum, vanwege ornithologische, landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Rondom de kooien geldt op grond van de Jachtwet een afpalingskring. Deze is in het plan is opgenomen.*
- *de bloemrijke graslanden en kwelders in de Marrummermieden, aan de Iedijk bij Burdaard, aan de Herjuwsmawei bij Ferwert en aan de Mieddijk bij Farebuorren, vanwege de botanische en ornithologische waarden.*

In het plangebied zijn geen kerngebieden van de ecologische hoofdstructuur aanwezig. Ook zijn geen beheers-, reservaat- of natuurontwikkelingsgebieden begrensd. Er zijn geen concrete plannen voor uitbreiding van natuurgebieden. Het bestemmingsplan biedt geen mogelijkheden voor functiewisseling. Beheersmaatregelen die bijvoorbeeld door het waterschap worden uitgevoerd (te denken valt aan natuurvriendelijk oeverbeheer), passen binnen de regeling van het plan.

Weidevogels en zwanen

In het plangebied komen weidevogels en zwanen voor. Voor deze diersoorten is het in de eerste plaats van belang dat rust en openheid behouden blijven. Gezien het primaire belang dat aan de landbouw wordt gehecht in het grootste deel van het plangebied, worden voor de vogels geen extra bepalingen in het bestemmingsplan opgenomen.

Het behoud van de openheid sluit aan bij het landschapsbeleid (zie paragraaf 4.2.2.) en bij de vestigingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven (zie paragraaf 4.3.4.). Zo dient de aanleg van beplantingselementen aan te sluiten bij reeds verdichte gebiedsdelen, worden buiten het

bebouwingsvlak geen mogelijkheden geboden voor het oprichten van bedrijfsbebouwing en worden de mogelijkheden voor verplaatsing van agrarische bedrijven in het jonge kweldergebied gezoneerd (zie paragraaf 4.5.1.). De rust in het gebied wordt gewaarborgd doordat behoud van het open, agrarisch karakter van het plangebied tot de hoofdlijnen van het bestemmingsplan behoort.

Naast openheid en rust is voor weidevogels ook een hoge grondwaterstand van belang. Maatregelen die van invloed zijn op het waterpeil dienen, overeenkomstig de provinciale Handleiding Gemeentelijke Plannen (1995), via het spoor van de waterhuishouding geregeld te worden.

4.3. Landbouw

4.3.1. Algemene visie

Het plan richt zich op het handhaven van de landbouw als economische en ruimtelijke drager van het landelijk gebied.

Het bestemmingsplan wil ruimtelijke randvoorwaarden scheppen voor een concurrerende, veilige en duurzame landbouw. Concurrerende landbouw is economisch gezond en biedt ook op de lange termijn werkgelegenheid. Economisch gezonde landbouw kan inspelen op een dynamische marktomgeving en veranderende eisen die vanuit de samenleving aan de sector worden gesteld. Een duurzame landbouw is zuinig met de omgeving: ook in de toekomst moeten bodem en water een basis zijn voor de functies van het landelijk gebied. Door rekening te houden met natuurlijke en landschappelijke waarden blijft ruimtelijke kwaliteit behouden of wordt deze versterkt.

Het bestemmingsplan wil zo min mogelijk belemmeringen opleggen aan de sector: de kansrijke bedrijven moeten zich kunnen blijven ontwikkelen om concurrerend, veilig en duurzaam te opereren. Opgemerkt moet worden dat een goede ruimtelijke ordening slechts één van de factoren is die bijdraagt aan een kansrijke landbouw. Marktontwikkelingen, het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de EU en beleidsontwikkelingen in het milieuspoor zijn factoren die van grote invloed zijn.

4.3.2. Bestaande bedrijven

Bestaande, reële agrarische bedrijven worden positief bestemd.

Om in aanmerking te komen voor een positieve agrarische bedrijfsbestemming moet er sprake zijn van agrarische bedrijfsactiviteiten. Dat wil zeggen dat er sprake is van agrarische (primaire plantaardige en/of dierlijke) productie. Bovendien moet deze activiteit bedrijfsmatig worden uitgeoefend, dat wil zeggen gericht op de vorming van inkomen. Met het hanteren van deze criteria wil het plan voorkomen dat er binnen de agrarische bedrijfsbestemming bouw mogelijkheden voor niet-agrarische functies ontstaan. Het hanteren van deze criteria leidt er toe dat functies als maneges en tuincentra en het houden van paarden niet in aanmerking komen voor een agrarische bedrijfsbestemming. Maneges en tuincentra worden zo nodig specifiek bestemd. Het houden van paarden vindt meestal dermate kleinschalig plaats, dat in de voorschriften en/of op de plankaart geen specifieke regeling nodig is.

Het criterium dat er sprake moet zijn van agrarische productie is met name van belang voor de zogenaamde gebruiksgerichte paardenhouderij. Hier is geen sprake van agrarische productie, aldus de Afdeling bestuursrechtspraak. Deze tak van de paardenhouderij is met name gericht op het recreatieve/sportieve gebruik en/of de verzorging van de paarden. Het gaat daarbij in veel gevallen om een beperkte hoeveelheid paarden en/of pony's. Daarbij staat de dierlijke productie niet voorop. Dergelijke activiteiten komen niet in aanmerking voor een agrarisch bouwperceel. Wanneer sprake is van een fokkerij is uiteraard wel een agrarisch bouwperceel toegekend.

Nevenactiviteiten op een agrarisch bedrijf

Van uitgesproken nevenactiviteiten op het agrarisch bedrijf is in de gemeente thans geen sprake, wel is het mogelijk een kleinschalig kampeerterrein bij het bedrijf te hebben. Dit kan voor de agrariërs een aanvulling betekenen op het inkomen. Het plan staat onder voorwaarden de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen bij recht toe. Het gemeentelijk beleid ten aanzien van het kleinschalig kamperen is vastgelegd in een speciale notitie, die is samengevat in paragraaf 2.3.1. De vertaling van dit beleid naar het bestemmingsplan Buitengebied is beschreven in paragraaf 4.4.

Naast de mogelijkheden voor kleinschalig kamperen biedt het plan de mogelijkheid bij agrarische bedrijven om een deel van de bebouwing te gebruiken voor een nevenactiviteit (min of meer) buiten de landbouw.

4.3.3. Bedrijfsbebouwing

Het plan kent, ten behoeve van de concentratie van agrarische bedrijfsbebouwing, aan bestaande agrarische bedrijven een passend bouwperceel toe.

Bouwpercelen worden toegekend om recht te doen aan het concentratiebeginsel. Concentratie van bebouwing is wenselijk vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening en vanuit bedrijfseconomisch oogpunt. De bij een agrarisch bedrijf behorende bebouwing moet binnen het bouwperceel worden opgericht. Bebouwing mag alleen worden opgericht indien deze noodzakelijk is voor en ten dienste staat van een doelmatige agrarische bedrijfsvoering. Het gaat bijvoorbeeld om de bedrijfswoning, stallen, werktuigenberging, voedersilo's en mestopslagplaatsen. Opgemerkt wordt dat het plan uitgaat van een maximale lengte van een bedrijfsgebouw van 150 meter. Soms kan worden afgeweken van het beginsel dat de bebouwing moet worden opgericht binnen de grenzen van het bouwperceel. Zo mogen sleufsilo's buiten het bouwperceel worden opgericht. Sleufsilo's worden gerekend tot de bouwwerken, niet tot de gebouwen. Bij voorkeur wordt wel aansluiting gezocht bij het agrarisch bouwperceel.

Toekenning van bouwpercelen

Om gemotiveerd aan te kunnen geven op welke adressen sprake is van agrarische activiteiten die in aanmerking komen voor de toekenning van een agrarisch bouwperceel en zo ja, van welke omvang, is een inventarisatie gemaakt van de voorkomende agrarische activiteiten in de gemeente. Per adres is een inschatting gemaakt van de bedrijfsomvang en de mogelijke behoefte aan uitbreiding van de bebouwing.

Voor de toekenning van een agrarisch bouwperceel dient sprake te zijn van agrarische productie met enige omvang. Dat betekent dat zeer beperkte activiteiten niet in aanmerking komen voor een agrarisch bouwperceel. Bovendien dient de ruimtelijke verschijningsvorm in enige mate te wijzen op agrarische activiteiten. Geen onderscheid wordt gemaakt tussen hobby- en bedrijfsmatige activiteiten. Of iemand in hoofdberoep aan het agrarische bedrijf is verbonden of niet, is in eerste instantie ruimtelijk niet relevant. Bij de begrenzing van de bouwpercelen is gebruik gemaakt van luchtfoto's en van topografische grenzen.

In het bestemmingsplan is voor de oppervlakte van een bouwperceel in het algemeen uitgegaan van 1 hectare. Kleinere bouwpercelen komen ook voor. Dit is dan vaak ingegeven door een kleinere bedrijfsomvang. Ook kan het zijn dat de terreinsituatie aanleiding is om een kleiner bouwperceel toe te kennen. Opgemerkt wordt dat in (uitzonderlijke) gevallen waarbij nu reeds duidelijk is dat 1 hectare te klein is, een grotere oppervlakte is toegekend. Binnen een bouwperceel wordt ruimte geëend aan de nodige bedrijfsgebouwen tot een maximum van 3.500 m² bij recht tot 7.000 m² met vrijstelling. Een uitzondering hierop vormen de agrarische bouwpercelen die aangemerkt zijn als "kleinschalig agrarisch bedrijf". Het gaat hierbij om situaties waar in principe gewoond wordt, maar waar tevens sprake is van enige agrarische activiteiten. Binnen de aanduiding "kleinschalig agrarisch bedrijf" geldt dat de bestaande (agrarische) bebouwing beperkt kan worden uitgebreid, namelijk met maximaal 200 m².

In het oude plan waren tussen de 230 en de 240 agrarische bouwpercelen opgenomen. In het nieuwe plan zijn dat er tussen de 200 en de 210. Net als in de rest van Nederland neemt ook in de gemeente Ferwerderadiel het aantal agrarische bedrijven af. In veel gevallen geldt dat de agrarische bedrijfsvoering is beëindigd en dat in de huidige situatie de woonfunctie overheerst. In dergelijke gevallen is een woonbestemming toegekend. Hiermee neemt het aantal woonbestemmingen in het bestemmingsplan Buitengebied toe. Omdat het bestaande locaties betreft, en geen nieuwbouw, bestaat hier geen bezwaar tegen.

Flexibiliteit

Het plan bevat, conform het vigerende plan, bepalingen voor het veranderen van de omvang en begrenzing van het bouwperceel. Voordat hieraan kan worden meegewerkt, moet worden getoetst aan de landschappelijke en natuurlijke kwaliteiten. Deze flexibiliteit is nodig, zodat bedrijven kunnen groeien en kunnen inspelen op veranderende omstandigheden. Door een wijzigingsbevoegdheid kunnen bouwpercelen worden vergroot en kan de begrenzing worden aangepast. Verder biedt het plan een vrijstellingsmogelijkheid voor het overschrijden met bebouwing van de grens van het bouwperceel.

Bedrijfswoning

Alle bestaande bedrijfswoningen zijn in het plan positief bestemd binnen de agrarische bedrijfsbestemming. De woning is noodzakelijk voor een goede agrarische bedrijfsvoering. Woningen die in het verleden als tweede bedrijfswoning zijn gebouwd, worden in principe ook als zodanig in het plan aangemerkt. Hiermee wordt voorkomen dat één en hetzelfde bedrijf aanleiding is voor de bouw van meerdere woningen die in de loop der jaren aan het agrarisch gebruik worden onttrokken. De agrarische sector is niet gediend met extra woningen in het landelijk gebied.

Een tweede bedrijfswoning is in sommige situaties op de grotere agrarische bedrijven denkbaar. Voorkomen dient te worden, in het belang van de agrarische sector en het landschap, dat een

woning als bedrijfswoning wordt gebouwd maar (op termijn) als burgerwoning bewoond gaat worden. Er zijn vandaag de dag uitgebreide mogelijkheden voor communicatie op afstand en snel transport. Daarom is het, ook op de grotere bedrijven, niet altijd noodzakelijk dat twee hoofdberoepskrachten op het bedrijf wonen. Voldaan moet worden aan strenge criteria. Er moet sprake zijn van een noodzaak van intensief en continu toezicht door twee personen. Het continue karakter van het toezicht doet zich met name gelden op veehouderijbedrijven. De werkgelegenheid voor twee personen moet op de lange termijn zijn gegarandeerd. Er dient dus te zijn toegewerkt naar een volwaardig tweemansbedrijf. De arbeidsbehoefte bedraagt minimaal 1,75 volwaardige arbeidskrachten (v.a.k.).

In opvolgingssituaties is op bedrijven soms sprake van een tijdelijke vergroting van de productieomvang. Omdat niet wordt toegewerkt naar een tweemansbedrijf (het bedrijf gaat immers over van ouder op kind) is een tweede bedrijfswoning meestal niet te rechtvaardigen. Het verdient de voorkeur de eerste bedrijfswoning tijdelijk dubbel te bewonen. Het bestemmingsplan maakt dit mogelijk.

De bouw van een woning voor een rustende boer is niet toegestaan. Ook is het niet toegestaan voormalige bedrijfsbebouwing om te bouwen tot een woning, omdat dit neerkomt op extra burgerbebouwing in het buitengebied.

4.3.4. Nieuwvestiging en verplaatsing

Het plan kent geen mogelijkheid voor de vestiging van nieuwe bedrijven, maar biedt wel ruimte aan verplaatsing.

Het beleid ten aanzien van nieuwvestiging en hervestiging van agrarische bedrijven is vastgelegd in de gemeentelijke notitie "Intensieve veehouderij".

Onder nieuwvestiging wordt verstaan de vestiging van een nieuw agrarisch bedrijf op een plaats waar op de kaart nog geen agrarische bedrijfsbestemming is toegekend. Nieuwvestiging kan bijvoorbeeld voortkomen uit een gedeeltelijke verplaatsing of splitsing van een bestaand agrarisch bedrijf. Een agrarisch bedrijfscomplex dat van eigenaar wisselt, betreft geen nieuwvestiging: op de kaart is immers al een agrarische bedrijfsbestemming toegekend.

Het plan biedt geen mogelijkheid voor nieuwvestiging. Het plan kent een zeer groot aantal locaties met een agrarische bedrijfsbestemming. Op al deze locaties is een volwaardig bedrijf aanwezig of kan zich een volwaardig bedrijf ontwikkelen. De bestaande locaties worden voldoende geacht om ook startende bedrijven en te verplaatsen bedrijfsonderdelen ontwikkelingsruimte te bieden. Een terughoudend beleid als dit is nodig om verdichting en verstening van het landelijk gebied te voorkomen.

Het plan biedt wel de mogelijkheid van verplaatsing. Bij verplaatsing gaat het om een bestaand agrarisch bedrijf dat reeds in de gemeente is gevestigd, maar zich hervestigt op een nieuwe locatie in het landelijk gebied. Er wordt dus een agrarisch bouwperceel aan de kaart toegevoegd, terwijl op een andere plaats een bouwperceel verdwijnt. Medewerking aan verplaatsing kan worden verleend bij planologische noodzaak, bijvoorbeeld in situaties waarin een agrarisch bedrijf moet wijken voor dorpsuitbreiding of de aanleg van infrastructuur. Ook kan verplaatsing nodig zijn in verband met milieuhygiëne. Het bestemmingsplan gaat uit van maximaal vijf nieuwe

locaties. Er zijn enkele gebieden waar verplaatsing op voorhand is uitgesloten (zie paragraaf 4.5.1.).

4.3.5. Bedrijfstypen

Het plan biedt zoveel mogelijk ruimte voor verschillende bedrijfstypen.

In het bestemmingsplan wordt zo min mogelijk onderscheid gemaakt tussen de verschillende bedrijfstypen en productierichtingen om de flexibiliteit van de agrarische sector niet in de weg te staan. Omdat de ruimtelijke gevolgen van verschillende agrarische bedrijfstypen sterk uiteen lopen, is het gewenst om voor bepaalde richtingen een specifiek beleid te voeren. In deze paragraaf wordt per bedrijfstype aangegeven of er specifiek beleid is ten aanzien van de bestaande bedrijven, nieuwvestiging van dit bedrijfstype of omschakeling naar dit bedrijfstype. Voor een deel is dit een samenvatting van het voorgaande. Hoewel bepaalde bedrijfstypen zeer weinig in de gemeente aanwezig zijn, zijn ze toch in de opsomming meegenomen om onduidelijke situaties te vermijden.

Grondgebonden veeteelt, akkerbouw (waaronder bollenteelt) en tuinbouw

Bestaande bedrijven

Bestaande bedrijven zijn positief bestemd met de "algemene" agrarische bedrijfsbestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden". Bij recht is een bebouwde oppervlakte van 3.500 m² toegestaan. Via vrijstelling kan de bebouwde oppervlakte worden vergroot tot 7.000 m². In de kernrandzone mag van genoemde oppervlakten maximaal 100 m² worden gebruikt voor niet-grondgebonden activiteiten (dan wel de oppervlakte zoals die bestond ten tijde van de ter inzage legging). Daarbuiten geldt voor de oppervlakte voor niet-grondgebonden activiteiten geen specifiek planologisch beleid.

Nieuwvestiging en verplaatsing

Nieuwvestiging is niet toegestaan. Aan verplaatsing kan onder voorwaarden medewerking worden verleend.

Omschakeling

Voor omschakeling naar een genoemd bedrijfstype voert het bestemmingsplan geen specifiek beleid, omdat omschakeling geen specifieke ruimtelijke gevolgen heeft.

Glastuinbouw

Bestaande bedrijven

In het plangebied bevinden zich geen glastuinbouwbedrijven.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging van een glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan. Glastuinbouwbedrijven kunnen op geen enkele plaats inpasbaar worden geacht in het open en vlakke landschap van Ferwerderadiel. Doordat voor een volwaardig glastuinbouwbedrijf een oppervlakte van ongeveer twee hectare aan kassen nodig is, kan een ongewenste "verglazing" van het landschap optreden. Met deze beleidslijn sluit het plan aan bij het provinciaal beleid. De provincie streeft namelijk naar concentratie van de glastuinbouwbedrijven. In het Streekplan is een het gebied rond Harlingen, Franeker en Sint Jacobie-parochie aangegeven als concentratiegebied voor glastuinbouw.

Omschakeling

Omschakeling naar een glastuinbouwbedrijf is niet toegestaan (zie boven). Wel biedt het plan bij vrijstelling de mogelijkheid om bij bestaande agrarische bedrijven 1.000 m² glas op te richten.

Niet-grondgebonden bedrijvigheid

Bestaande bedrijven

De bestaande niet-grondgebonden bedrijven zijn positief bestemd met de "algemene" agrarische bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden". Bij recht is een oppervlakte van 3.500 m² toegestaan, via vrijstelling 7.000 m². De twee bedrijven die binnen de kernrandzone liggen, mogen uitgroeien tot een op de plankaart aangegeven maximum oppervlakte.

Nieuwvestiging

Nieuwvestiging is niet toegestaan.

Omschakeling

In de kernrandzone is omschakeling naar een niet-grondgebonden bedrijf niet toegestaan, voor zover het de 100 m² te boven gaat. In het overige buitengebied is omschakeling mogelijk.

Boomkwekerijbedrijven

Bestaande bedrijven

In het plangebied bevinden zich geen boomkwekerijbedrijven.

Nieuwvestiging en verplaatsing

Nieuwvestiging wordt met het oog op de te handhaven openheid in het gebied niet toegestaan.

Omschakeling

Voor omschakeling naar een boomkwekerijbedrijf voert het bestemmingsplan geen specifiek beleid, omdat omschakeling geen specifieke ruimtelijke gevolgen heeft.

Boomteelt en snelgroeiend productiebos

De mogelijkheden voor de teelt van bomen en het aanleggen van snelgroeiend productiebos zijn gekoppeld aan de landschappelijke kenmerken van het buitengebied. Het uitgangspunt wordt gevormd door de in het onderzoek onderscheiden landschapstypen (zie paragraaf 3.3.). In het knipkleigebied en in het oud kweldergebied is boomteelt en snelgroeiend bos beperkt mogelijk (via vrijstelling). In het jong kweldergebied, waarin nadrukkelijk de landschappelijk openheid aanwezig is, en in de zones rond de poldermolens en de eendenkooien biedt het bestemmingsplan geen mogelijkheden voor boomteelt en snelgroeiend bos.

4.3.6. Productieomstandigheden

Het plan moet ruimte bieden voor verbetering van de externe productieomstandigheden.

Onder de externe productieomstandigheden wordt verstaan: bodemgeschiktheid, verkaveling, ontsluiting en waterbeheersing. Verbetering van deze aspecten kan noodzakelijk zijn voor een meer efficiënte productiemethode. De verbeteringen zullen voornamelijk worden aangebracht door een individuele agrariër of door het waterschap. Het bestemmingsplan wil verbetering van de productieomstandigheden zo min mogelijk in de weg staan. Op sommige plaatsen komen belangrijk landschappelijke, natuurlijke en archeologische waarden voor. Ter bescherming van deze waarden zijn de verbeteringswerken binnen de bestemmingen soms gekoppeld aan een aanlegvergunning, zodat het mogelijk is een afweging te maken tussen het agrarisch belang en het landschappelijke, natuurlijke en/of archeologische belang. In hoofdstuk 6 wordt het aanlegvergunningstelsel in zijn geheel uiteen gezet en wordt een afwegingskader geboden ten behoeve van de verlening van aanlegvergunningen.

4.4. Recreatie

Het plan richt zich op het behoud van bestaande recreatieve voorzieningen en biedt de mogelijkheid voor kwaliteitsverbetering, zowel voor verblijfsrecreatie als dagrecreatie.

Algemene visie

Hoewel het plangebied gezien kan worden als een uitgesproken landbouwgebied, vervult het ook een functie voor de recreatie. De recreatieve voorzieningen hebben een nauwe relatie met het landelijk gebied in de gemeente. In het plangebied kunnen rust, cultuur en natuur worden genoten, waarmee het een schakel vormt tussen de toeristisch drukke gebieden rond Dokkum en Leeuwarden. De Dokkumer Ee is de verbinding tussen deze toeristisch-recreatieve concentratiegebieden, die de samenhang tussen deze gebieden kan versterken. In het overig deel van het plangebied wordt gezien de draagkracht van de omgeving een substantiële groei van de verblijfsrecreatieve voorzieningen ongewenst geacht. Het beleid is hier veeleer gericht op kwalitatieve versterking van de mogelijkheden voor recreatief medegebruik van het landelijk gebied. Kwaliteitsverbetering zal met name gericht zijn op kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie (kleinschalig kamperen) en routegebonden recreatievormen als fietsen, wandelen, kanoën en recreatievaart. Uit oogpunt van rust wordt in het plan geen ruimte geboden aan lawaaisporten.

Verblijfsrecreatie

Campings

Het plan bestemt de bestaande camping aan de Hikkaarderdyk tot "kampeerdoeleinden" met daarbij een op het huidige gebruik afgestemde regeling.

Kleinschalig kamperen

De gemeente Ferwerderadiel heeft het gemeentelijk beleid voor kleinschalig kamperen vastgelegd in de Nota Wet op de Openluchtrecreatie (zie paragraaf 2.3.1.). Een belangrijk ruimtelijk relevante aspect uit de nota is dat kleinschalig kamperen alleen is toegestaan bij agrarische bedrijven en bij woningen. Volgens de nota dient een terrein voor kleinschalig kamperen voorzien te zijn van randbeplanting en zijn stacaravans niet toegestaan. Het bestemmingsplan geeft aan

dat kleinschalig kamperen mogelijk wordt gemaakt binnen de bestemmingen "agrarische bedrijfsdoeleinden" en "woondoeleinden". Gemeentelijk Besluit op de Openluchtrecreatie.

Tweede woningen

In de notitie Tweede woningen heeft de gemeente haar beleid uiteengezet ten aanzien van niet-permanente bewoning van woningen (tweede woningen). Het beleid is gericht op het voorkomen van een toename van tweede woningen in het buitengebied. Dit is juridisch geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV): het is zonder vergunning verboden woonruimte of gebouwen niet-permanent te bewonen. Dit beleid behoeft geen planologische vertaling.

De voorkomende tweede woningen in het plangebied krijgen de bestemming "woondoeleinden". Indien sprake is van niet-permanente bewoning kan op basis van de APV een vergunning worden verleend. Er treedt bij gebruik als tweede woning geen strijd op met het bestemmingsplan.

Dagrecreatie

Routegebonden recreatievormen

Voor kleinschalige voorzieningen als wandelpaden, fietspaden en kanoroutes is geen specifieke planologische regeling nodig. Fiets- en wandelpaden zijn medebestemd in de verkeersbestemming of agrarische gebiedsbestemmingen. De twee geplande recreatieve fietspaden in het Raamplan van de provincie zijn reeds gerealiseerd. Het plan biedt mogelijkheden voor eventuele verdere uitbreiding van het recreatieve fietspadennetwerk. De aanleg of het verharden van fietspaden is binnen de agrarische gebiedsbestemmingen mogelijk met een aanlegvergunning. Bij de verlening van de vergunning worden de belangen van landbouw, natuur en landschap in de afweging betrokken.

Infocentrum

Aan de Zeedijk ten noorden van Ferwert bestaat het plan tot het realiseren van een Infocentrum "Friesland buitendijks", tevens terpenmuseum. De gemeente staat positief tegenover het in ontwikkeling brengen van deze voorziening. Alleen de plannen zijn nog in een dermate pril stadium dat het niet zinvol is om daar in de planvorming rekening mee te houden.

Overig

De overige dagrecreatieve voorzieningen, te weten het volkstuintencomplex aan de Hegebeintumerdyk in Ferwert, de manege aan de Jousmabourren en het crossterrein aan de Meekmawei in Hallum, worden als zodanig bestemd respectievelijk aangeduid.

Recreatieve ontwikkelingen Bartlehiem/Burdaard

Voor het gebied tussen Bartlehiem en Burdaard is een ontwikkelingsvisie opgesteld (zie paragraaf 2.3.2.). Volgens de ontwikkelingsvisie kunnen in het gebied onder meer voorzieningen worden gerealiseerd voor verblijfsrecreatie en aanlegplaatsen voor recreatievaart. Verder kunnen bestaande attracties worden ontwikkeld of uitgebreid. Ook de aanleg van een wandelbos en fiets- en wandelpaden maakt deel uit van de ontwikkelingsvisie. De planvorming over het gebied is nog niet uitgekristalliseerd. Wanneer de plannen verder uitgewerkt zijn, kan te zijner tijd het plan worden herzien. Op korte termijn is op deze plek wel voorzien in de aanleg van maximaal twee woonschepen.

4.5. Gebiedsbestemmingen

Het toekennen van de gebiedsbestemmingen (zonering) is gebaseerd op het agrarisch gebruik van de gronden en de landschappelijke en natuurlijke waarden. Alleen de uitgesproken natuurgebieden zoals eendenkooien en bloemrijke graslanden zijn bestemd als "natuurgebied". Aan de overige gronden is een agrarische bestemming toegekend, waarbij verschillende nuanceringen zijn aangebracht die gebaseerd zijn op de kwaliteit van de landschappelijke waarden die binnen het plangebied voorkomen. De gebiedsbestemmingen en aanduidingen zijn weergegeven op afbeelding 5.

4.5.1. Agrarisch gebied

In overeenstemming met het Streekplan Friesland is het overgrote deel van het plangebied bestemd tot "agrarisch gebied". De bestemming heeft een multifunctioneel karakter, maar het agrarisch gebruik staat voorop. Naast de agrarische productiefunctie kunnen de gronden plaatselijk een functie hebben voor het behoud van landschap en natuur, de openluchtrecreatie, verkeer en de waterhuishouding.

Het beleid is voornamelijk gericht op de instandhouding en ontwikkeling van de agrarische productiefunctie en, waar dat nader is aangegeven, op specifieke landschappelijke waarden. Aan bestaande agrarische bedrijven wordt voldoende bouw- en uitbreidingsmogelijkheden geboden. Daarnaast is verplaatsing (hervestiging) van agrarische bedrijven in het "agrarisch gebied" mogelijk (zie paragraaf 4.3.4.). Daarbij geldt voor het jonge kweldergebied dat, vanwege het waardevolle open landschap, verplaatsing uitsluitend aan de randen van het gebied is toegestaan. Daarnaast is verplaatsing uitgesloten rond de twee eendenkooien bij Hallum (vanwege het afpalingsrecht) en rond de poldermolens.

In het agrarisch gebied is tevens omschakeling naar een ander bedrijfstype mogelijk, met uitzondering van intensieve veehouderij in de kernrandzones en glastuinbouw (zie paragraaf 4.3.5.). De bestemming "agrarisch gebied" biedt mogelijkheden om de beheers- en inrichtings-situatie aan de wensen van de landbouw aan te passen, maar ook aan de wensen van de recreatie, zoals nieuwe fietspaden. Voor het verwijderen of planten van bomen en struiken dient binnen de nader aangegeven gebieden (zie hierna) rekening te worden gehouden met de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Hiertoe is een aanlegvergunningplicht opgenomen, waardoor kan voorkomen worden dat karakteristieke beplanting verloren gaat respectievelijk dat door aanplant op daartoe ongewenste plaatsen de openheid van het landschap wordt aangetast.

Voor gebieden die zich landschappelijk onderscheiden van het overig "agrarisch gebied" of belangrijke cultuurhistorische waarden hebben, is een aanduiding of dubbelbestemming opgenomen. Het gaat om de volgende aanduidingen:

"Kruinig perceel"

Kenmerkend voor het landschap op de oude kwelderwal langs de Ljouwerterdyk en de Hoge Herenweg zijn de kruinige percelen. De gronden zijn waardevol vanwege hun opbollend reliëf: in het midden zijn de percelen duidelijk hoger dan aan de randen. Om deze karakteristieke reliëfvorm te behouden, zijn de kruinige percelen aangeduid met "kruinig perceel". Binnen deze aanduiding is het zonder aanlegvergunning bijvoorbeeld niet toegestaan de gronden te egaliseren.

Verspreid in het plangebied liggen enkele relatief kleine terreinen met opgaande beplanting. Het gaat om een bosperceel langs de toegangsweg van Harstastate, een bosje bij de ijsbaan van Ferwert, de bosstrook bij Foswert, twee bosjes langs de Januerweg en een bosje langs de Dukumerstritwei. Deze elementen hebben hoofdzakelijk een landschappelijke functie en zijn bestemd tot "bos of beplantingsstrook". De bestemmingsregeling beperkt zich tot bebouwingsbepalingen en een aantal aanlegvoorschriften, zoals het vellen, rooien of beschadigen van bomen.

4.6. Overige functies

4.6.1. Wonen

Het plan kiest een conserverend beleid voor woningen

Bestaande woningen worden in beginsel positief bestemd. Het plangebied kent een aantal locaties van beëindigde agrarische bedrijven waar in de huidige situatie de woonfunctie overheerst. In dergelijke gevallen is een woonbestemming toegekend. Hiermee neemt het aantal woonbestemmingen in het bestemmingsplan Buitengebied toe. Omdat het bestaande locaties betreft, en geen nieuwbouw, bestaat hier geen bezwaar tegen. Binnen de woonbestemming is nagenoeg conform het bestemmingsplan van 1981 een onderscheid gemaakt tussen "gewone" woningen en woningen waarvan het belangrijk wordt gevonden dat de hoofdvorm zoveel mogelijk gehandhaafd blijft (zie ook de toelichting op de voorschriften).

Met het oog op de belangen van landbouw, natuur en landschap geldt voor het plangebied een terughoudend beleid voor woningen. In de eerste plaats betekent dit dat geen nieuwbouw van burgerwoningen mag plaatsvinden. In de tweede plaats richt het plan zich op het instandhouden van het bestaande bouwvolume voor de reeds aanwezige woningen. Wel is het zo dat woningen die kleiner zijn dan het maximale bouwvolume vergroot kunnen worden tot aan het geldende maximum.

4.6.2. Niet-agrarische bedrijven

Het plan heeft een terughoudende opstelling ten aanzien van uitbreidingsmogelijkheden en vestiging van bedrijven die niet of in mindere mate aan het landelijk gebied zijn gebonden.

Bestaande bedrijven

Niet-agrarische bedrijven zijn bedrijven die niet of in geringe mate functioneel gebonden zijn aan het buitengebied. Deze bedrijven dragen bij aan de werkgelegenheid in de gemeente, zorgen voor een leefbaar platteland en hergebruik van voormalige agrarische bebouwing.

De bestaande bedrijvigheid kan positief worden bestemd, wanneer de bedrijfsactiviteiten ter plaatse acceptabel zijn en sanering of verplaatsing naar een bedrijventerrein niet reëel is. De bestemmingsregeling bestemt nadrukkelijk alleen de bestaande activiteiten. Met betrekking tot uitbreidingsmogelijkheden van de bestaande bedrijven richt het plan zich op het voorkomen van structurele groei. De uitbreidingsmogelijkheden zijn dan ook vooral bedoeld voor de activiteiten die aanwezig zijn op het tijdstip van de terinzagelegging van het plan. Het plan gaat uit van uitbreidingsmogelijkheden die afgestemd zijn op de mate van gebondenheid aan het landelijk ge-

bied en de omgevingsaspecten van de locatie. Bijlage 1 geeft een overzicht van de voorkomende bedrijvigheid en de planologische regeling in dit bestemmingsplan.

Nieuwvestiging

Met het oog op de instandhouding van het karakter van het landelijk gebied in de gemeente, biedt het plan geen mogelijkheden voor nieuwvestiging van niet-agrarische bedrijvigheid. Nieuwvestiging zou leiden tot een ongewenste druk op en verdichting van het buitengebied. De landschappelijke waarden en de functies die aan het gebied eigen zijn, kunnen daardoor worden aangetast. Indien toch behoefte bestaat aan nieuwe bedrijven in de gemeente, is er bij de verschillende kernen ruimte aanwezig voor bedrijfsactiviteiten.

Het plan biedt wel mogelijkheden om binnen vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing veelal kleinschalige niet-agrarische bedrijvigheid te ontwikkelen. Het beleid hiervoor is beschreven in de volgende paragraaf.

4.6.3. Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing

Het plan biedt enkele mogelijkheden voor het hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

Het aantal agrarische bedrijven neemt af. Deze tendens doet zich al decennia lang voor en zal zich in de toekomst voortzetten. Veel oorspronkelijk agrarische bebouwing heeft zijn functie verloren of zal deze in de toekomst verliezen.

Bij beëindiging van een agrarisch bedrijf gaat in veel gevallen de voorkeur uit naar hergebruik van de bebouwing door andere agrarische bedrijven. Het kan daarbij gaan om de vestiging van een geheel nieuw bedrijf op de betreffende locatie, dan wel om gebruik van de bebouwing door een bedrijf dat elders in de gemeente ligt. Beide mogelijkheden passen zonder meer in het bestemmingsplan.

Vaak zal hergebruik van vrijgekomen agrarische bedrijfsbebouwing door een ander agrarisch bedrijf niet mogelijk zijn. Indien het bebouwing betreft zonder cultuurhistorische waarde is het vanuit het oogpunt van de ruimtelijke ordening over het algemeen wenselijk tot sloop over te gaan. Dit voorkomt nieuwe, niet passende activiteiten en draagt bij aan een fraaier landschapsbeeld.

Omdat hergebruik door andere agrarische bedrijven of sloop van de bedrijfsbebouwing niet altijd mogelijk is, biedt het bestemmingsplan enkele alternatieve gebruiksmogelijkheden. Hiermee wordt beoogd verval van bebouwing tegen te gaan, de leefbaarheid van het landelijk gebied in stand te houden en kapitaalvernietiging te voorkomen.

Hergebruiksmogelijkheden

In het plan wordt terughoudend omgegaan met het concreet aanduiden van bepaalde bedrijfstypen die toelaatbaar zijn ter vervanging van de agrarische functie. Het gevaar bestaat namelijk dat vooral wordt gekeken naar het bedrijfstype, maar niet naar de gevolgen van het bedrijf voor de ruimtelijke ordening en het milieu. Het zijn juist deze gevolgen die centraal moeten staan in de afweging of een bepaald bedrijf zich kan vestigen op een bepaalde locatie. Daar komt bij dat één en hetzelfde bedrijfstype vaak een grote diversiteit aan verschijningsvormen kent ten ge-

volge van capaciteitsverschillen, verouderingsgraad en wijze van beheer en inrichting. Om de hanteerbaarheid van deze regeling te vergroten zijn in de voorschriften wel een aantal gebruiksvormen genoemd die als toelaatbaar kunnen worden gezien, mits aan de nader genoemde condities kan worden voldaan.

Afweging

Functiewisseling is in het plan mogelijk na toepassing van een wijzigingsbevoegdheid, overeenkomstig de provinciale handleiding. In het kader van de wijzigingsbevoegdheid zal een afweging moeten worden gemaakt omtrent de vraag of meegewerkt kan worden aan functiewisseling. Aan de hand van voldoende informatie van de ondernemer moet nagegaan worden of deze bereid is zowel op korte als op lange termijn aan voorwaarden te voldoen. In de afweging spelen de volgende voorwaarden een rol:

Algemene voorwaarden

De aard van de bedrijvigheid moet toepassing van de overige voorwaarden, ook op lange termijn, mogelijk maken.

Deze voorwaarde is opgenomen om te voorkomen dat zich bedrijvigheid vestigt die in eerste instantie nog wel, maar na verloop van tijd niet meer past binnen de in het vervolg te geven voorwaarden. Het betreft bijvoorbeeld bedrijvigheid die de potentie heeft om uit te groeien en dus niet meer binnen de bestaande bouwmassa past. Ook fabrieksmatige en industriële bedrijvigheid is in strijd met dit uitgangspunt.

De agrarische bedrijvigheid moet geheel zijn beëindigd.

Deze voorwaarde wordt gesteld omdat anders ten behoeve van het agrarisch bedrijf bebouwing kan worden opgericht, met de bedoeling deze op lange of korte termijn voor de niet-agrarische activiteit in te zetten.

Voorwaarden met betrekking tot bebouwing

De activiteit moet worden gerealiseerd binnen een vastgestelde oppervlakte bebouwing, waarbij het meerdere wordt geamoveerd.

Om te bevorderen dat de hoeveelheid bebouwing af kan nemen en voor de toekomst veilig te stellen dat er geen toename plaatsvindt, dient een bovengrens gesteld te worden, uitgedrukt in het aantal vierkante meters dat voor de nieuwe functie gebruikt mag worden. De nieuwe functie moet bij voorkeur leiden tot een vermindering van de bebouwing. Dat betekent dat een deel van de agrarische bedrijfsbebouwing moet worden gesloopt, indien er meer aanwezig is dan vastgesteld.

De activiteit mag geen aanleiding zijn voor de bouw van een extra woning.

Het is ongewenst dat het landelijk gebied versteent en verdicht. Nog afgezien hiervan, is het vaak zeer de vraag of een woning nodig is vanuit het oogpunt van toezicht. Toename van bebouwing, ook van woonbebouwing, moet zijn uitgesloten. Bepalend voor het aantal bedrijfswoningen bij de nieuwe activiteit is het aantal bedrijfswoningen van het voormalige agrarische bedrijf. Deze wordt/worden in de planologische regeling aangemerkt als bedrijfswoningen bij de nieuwe activiteit. Is er geen agrarische bedrijfswoning aanwezig, dan zal in de planologische regeling aangegeven worden dat geen bedrijfswoning is toegestaan. Ook verkoop van een woning of splitsing van het eigendom van het bedrijfscomplex is geen aanleiding tot de bouw van een woning.

Karakteristieke bebouwing met cultuurhistorische en/of architectonische waarde moet behouden blijven.

De nieuwe activiteit zal niet mogen leiden tot het verwijderen van bestaande cultuurhistorische en/of architectonisch waardevolle bebouwing. Ook aanpassingen aan gebouwen ten behoeve van de bedrijfsvoering mogen niet leiden tot onevenredig verlies van cultuurhistorische en/of architectonische kwaliteiten.

Voorwaarden met betrekking tot gebruik

De nieuwe activiteit mag geen nadelige effecten uitoefenen op gebruik van gronden in de directe omgeving.

Functies kunnen nadelige invloed uitoefenen door het veroorzaken van milieuoverlast (bijvoorbeeld stank of geluid) of van verkeersoverlast. Daarnaast kan een gevoelige functie beperkingen opleveren voor (agrarische) bedrijven, omdat volgens de milieuwetgeving een minimale afstand aangehouden moet worden tussen de functies. Met het gebruik van gronden in de directe omgeving wordt bedoeld op reeds aanwezige agrarische bedrijven en woningen, maar ook op andere functies die in de omgeving zijn gevestigd, bijvoorbeeld een school, bestaande niet-agrarische bedrijvigheid, een camping of een kerk.

De nieuwe activiteit mag geen onevenredig nadelige effecten uitoefenen op milieu, natuur en landschap.

Milieukwaliteit, natuur- en landschapswaarden moeten zowel op perceelsniveau als op gebiedsniveau worden afgewogen. Daarbij moet in het bijzonder aandacht worden besteed aan de in het plan onderscheiden waarden, die met aanduidingen op de plankaart zijn aangegeven. De milieutoets vindt vooral plaats binnen het kader van de milieuwetgeving. Wel dient te worden opgemerkt dat in het landelijk gebied geen plaats is voor bedrijven die vanwege milieuhinder in de kern niet welkom zijn.

Voorwaarden met betrekking tot landschap en visuele aspecten

De nieuwe activiteit mag geen buitenopslag met zich meebrengen.

Buitenopslag van grondstoffen of geproduceerde materialen wordt ervaren als storend. Het is een gebiedsvreemd element. Bedrijvigheid waarbij buitenopslag onvermijdelijk is, moet worden geweerd.

De visuele uitstraling van het voormalige agrarisch complex moet aansluiten bij de landelijke omgeving.

Door aanpassing van de bebouwing, reclame-uitingen en parkeergelegenheid kan de uiterlijke verschijningsvorm van een voormalig agrarisch complex sterk veranderen. Het bedrijfscomplex komt daarmee op zichzelf te staan en past niet meer in het landelijk gebied. Dit moet worden voorkomen. De inrichting en het gebruik van het terrein en de architectuur van de bebouwing wijkt niet te sterk af van wat gebruikelijk is bij een agrarisch gebruik. Met reclame-uitingen moet zeer terughoudend worden omgegaan.

Het bedrijfscomplex moet landschappelijk zijn ingepast.

Beplanting speelt een belangrijke rol bij de inpassing van de bedrijfsactiviteit. Het kan daarbij gaan om het maskeren van visueel storende elementen. Landschappelijke inpassing door middel van beplanting is ook wenselijk ter verfraaiing van het landschap, zonder dat de directe aanleiding bestaat uit visuele verstoring. Bij een functiewijziging dient dan ook altijd te worden nagegaan of een verbeterde landschappelijke inpassing van het voormalige agrarische complex mogelijk is.

Voorwaarden met betrekking tot verkeer

De bestaande verkeersinfrastructuur moet afdoende zijn voor de nieuwe activiteit.

De nieuwe bedrijfsactiviteit mag geen verzwaring van de bestaande wegeninfrastructuur vereisen. Dat betekent dat onverharde wegen niet verhard mogen worden of (smalle) wegen niet verbreed. Bedrijvigheid moet dan ook geweerd worden van slecht ontsloten locaties. De verkeersaantrekkende werking van de nieuwe activiteit moet beperkt zijn, bijvoorbeeld niet meer dan gemiddeld 25 motorvoertuigen per dag. Voorkomen moet worden dat zich bedrijvigheid vestigt die veel verkeersbewegingen oproept.

De nieuwe activiteit dient te voorzien in eigen parkeergelegenheid.

Door deze voorwaarden te stellen wordt voorkomen dat parkeeroverlast ontstaat in de omgeving van het voormalig agrarisch complex.

4.6.4. Cultuurhistorische waarden

Het plan richt zich op het behoud van de cultuurhistorische waarden.

De cultuurhistorische waarden komen tot uitdrukking in de landschappelijke en aardwetenschappelijke elementen en bouwkundige monumenten.

Landschappelijke elementen

Bepaalde landschappelijke waarden als verkavelingspatronen, hoogteverschillen (bijvoorbeeld verhoogde woonplaatsen) en beplantingen (bijvoorbeeld eendenkooien) hebben voor een deel een duidelijke samenhang met de cultuurhistorie van de streek. Deze elementen worden planologisch beschermd binnen de bestemmingen "agrarisch gebied", "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" en "natuurgebied", alsmede in de diverse aanduidingen. In paragraaf 4.2. en 4.5. is reeds ingegaan op de bescherming van de verschillende landschapswaarden.

Archeologisch waardevolle terreinen

In het plangebied komen gebieden voor met archeologische waarden, veelal terpen, terpresanten of stinsen. De op grond van de Monumentenwet 1988 beschermde archeologische monumenten zijn bestemd tot "archeologisch monument (dubbelbestemming)". Aan de overige terreinen met archeologische waarden (die dus niet beschermd zijn op basis van de wet) is de aanduiding "archeologisch waardevol terrein" toegekend. Ten behoeve van de bescherming van de gronden met de aanduiding "archeologisch waardevol terrein" is een aantal werkzaamheden gebonden aan een aanlegvergunning, zoals het uitvoeren van groundbewatering dieper dan 50 centimeter.

Bouwkundige monumenten

Alle boerderijen, molens en kerken hebben in het plan een overeenkomstige bestemming gekregen. De gebouwen die vallen onder de Monumentenwet 1988 (rijksmonumenten; zie bijlage 2) zijn binnen deze bestemmingen aangeduid met "monument". De aanduiding is bedoeld om de monumentale waarde van het gebouw in stand te houden. Dit wordt geregeld in de bebouwingsregeling van de bestemmingen "agrarische bedrijfsdoeleinden", "woondoeleinden" en "bijzondere doeleinden".

4.6.5. Bijzondere functies, nutsvoorzieningen, infrastructuur en water

De bijzonder functies, nutsvoorzieningen, infrastructuur en waterlopen krijgen in het plan een passende bestemming.

Bijzondere functies

De locaties die een culturele, educatieve, sociale, religieuze en/of een algemeen maatschappelijke functie hebben, zijn bestemd tot "bijzondere doeleinden" of hebben een specifieke bestemming gekregen. De bestemming "bijzondere doeleinden" geldt voor de kerken en de poldermolens in het plangebied. Ten aanzien van de molens is een zone opgenomen ter bescherming van het molenbiotoop.

De begraafplaats Burdaard is bestemd tot "begraafplaats". Het volkstuintencomplex bij Ferwert is bestemd tot "volkstuinten". De overige locaties met volkstuin locaties zijn van zodanige omvang dat geen specifieke regeling nodig is.

Nutsvoorzieningen

Tot "nutsdoeleinden" zijn bestemd de rioolwaterzuiveringsinstallatie Burdaard, opslagterreinen, gaslocaties en gemalen. De regionale hoofdtransportleidingen voor aardgas zijn door middel van een dubbelbestemming bestemd. Gelet op het voorkomen van de betreffende voorzieningen zijn in de voorschriften regels gesteld voor het oprichten van bebouwing en het uitvoeren van werken. Hiermee worden de belangen veiliggesteld en de gevaren zoveel mogelijk beperkt.

Windturbines

De gemeente Ferwerderadiel staat positief tegenover het leveren van een bijdrage aan de productie voor duurzame energie. Bij Jislum is een kleine cluster aanwezig. Momenteel loopt er een initiatief voor het oprichten van een aantal turbines in de Nijkerkerpolder. De locatie valt buiten het plangebied van het bestemmingsplan Buitengebied.

Voor het plangebied sluit het gemeentelijk beleid met betrekking tot windturbines aan bij de Streekplanuitwerking Windstreek 1995 (zie paragraaf 2.2.7.). Op basis hiervan bestaan er naast de bestaande windmolens bij Jislum en in de Nijkerkerpolder geen verdere mogelijkheden voor opstellingen, clusters of solitaire turbines. Met name vanuit landschappelijk oogpunt (open gebied) zijn windturbines in de gemeente Ferwerderadiel niet gewenst. Het bestemmingsplan biedt dan ook geen mogelijkheden voor het oprichten van nieuwe windturbines. Wel is een regeling opgenomen om bij het minicluster ten westen van Jislum tot "vervangingscluster" te kunnen komen. De bestaande locaties met de windturbines zijn in het plan opgenomen als bijlage bij de voorschriften.

Infrastructuur

De doorgaande wegen met een duidelijke verkeersfunctie zijn bestemd tot "verkeersdoeleinden". De overige, niet op de kaart aangegeven wegen hebben een erfontsluitende functie en zijn opgenomen in de aangrenzende gebiedsbestemmingen. De wegen die zijn bestemd tot "verkeersdoeleinden", zijn in categorieën ingedeeld. Per wegencategorie is onder meer met het oog op de verkeersveiligheid aangegeven welke afstanden geldt voor bebouwing.

Oppervlaktewater

Ten behoeve van de waterhuishouding (afvoer en -berging van het oppervlaktewater) worden de hoofdwatgangen en boezemvaarten, die door het waterschap De Waadkant zijn geclassificeerd als "hoofdwatgang c.q. boezemvaart" of "hoofdwatgang met schouwpad", bestemd tot "water". Bij de bestemming "water" horen ook oeverstroken, stuwen, duikers, jaag- en schouwpaden en eventuele andere kunstwerken. De overige waterlopen zijn opgenomen binnen de gebiedsbestemmingen.

4.7. Bestemmingsplan en milieu

4.7.1. Algemene visie

Hoewel de ruimtelijke ordening en het milieubeleid zich met dezelfde omgeving bezig houden, is de wettelijke basis verschillend. Het belangrijkste kader voor het milieubeleid is de Wet milieubeheer. Voor de ruimtelijke ordening is dat de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Aan de andere kant moet gezegd worden dat omdat beide beleidsvelden zich met dezelfde omgeving bezig houden, er van wederzijds negeren geen sprake mag zijn. Reeds in de Vierde nota over de ruimtelijke ordening gaf de rijksoverheid aan dat ruimtelijk en milieubeleid nauw op elkaar aansluiten en elkaar kunnen versterken. Zowel op rijksniveau als op gemeentelijk en provinciaal niveau liet het omgevingsbeleid een integratie van de twee beleidsvelden zien.

Het bestemmingsplan kan niet in de plaats treden van milieubeleid. Het wettelijk kader is daar niet op toegesneden en het kan leiden tot een stelsel van dubbele of elkaar overlappende regelgeving. Hierdoor kan het milieubeleid op een hinderlijke wijze worden doorkruist, waardoor rechtszekerheid wordt geschaad. De gemeente staat in het bestemmingsplan Buitengebied een beleid voor dat gericht is op de afstemming op het milieubeleid. Dat betekent dat het bestemmingsplan geen belemmering mag zijn voor de uitvoering van beleid uit het milieuspoor. Waar mogelijk versterkt het bestemmingsplan het milieuspoor, bijvoorbeeld door het opnemen van hinderzones.

Coördinatieregeling Woningwet

Tenslotte moet nog worden opgemerkt dat de afstemming tussen ruimtelijke ordening en milieu-regelgeving ook tot stand komt door de coördinatieregeling in de Woningwet (Ww). De regeling voorziet in een procedurele afstemming tussen de bouwvergunning en de milieuvergunning. Tevens zijn enkele waarborgen gegeven voor een inhoudelijke coördinatie (bij bouwtechnische consequenties van de verleende milieuvergunning).

4.7.2. Milieuaspecten in het bestemmingsplan

In het bestemmingsplan is op enkele plaatsen expliciet rekening gehouden met milieuaspecten.

"Milieuhygiënische uitvoerbaarheid"

Om uitvoering te geven aan het uitgangspunt dat het plan afgestemd moet zijn op de milieuregelgeving, wordt in de voorschriften op verschillende plaatsen gesteld dat geen medewerking kan worden verleend aan een bepaald initiatief wanneer de "milieuhygiënische uitvoerbaarheid" niet is aangetoond. Dit wil zeggen dat de gemeente pas medewerking verleent aan de ruimtelijk relevante ontwikkeling als daardoor geen onaanvaardbare milieusituatie ontstaat. De milieuhy-

giënische situatie wordt in een dergelijke situatie beoordeeld aan de hand van op dat moment van kracht zijnde milieuregelgeving en de bestaande of gewenste milieukwaliteit.

Hinderzone rioolwaterzuiveringsinstallatie

Bij Burdaard ligt langs de Dokkumer Ee een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Rond dit terrein geldt een hinderzone, die moet voorkomen dat hindergevoelige functies te dicht bij de installatie worden geprojecteerd en geurhinder ontstaat.

4.7.3. Akoestisch onderzoek

Ingevolge artikel 77 van het Wet geluidhinder (Wgh) moeten burgemeester en wethouders een akoestisch onderzoek instellen naar de te verwachten geluidsbelasting voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen en de doeltreffendheid van maatregelen die moeten voorkomen dat de maximaal toelaatbare grenswaarde wordt overschreden. Deze verplichting tot onderzoek geldt in nieuwe situaties, waartoe onder meer wordt gerekend de vaststelling of herziening van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op gronden behorende tot een zone langs een weg, waarbij geluidsgevoelige bestemmingen, zoals woningen, mogelijk worden gemaakt. Eén en ander betekent in principe dat bij de voorbereiding van het bestemmingsplan Buitengebied een akoestisch onderzoek dient plaats te vinden.

Gelet op:

- *de zeer beperkte mogelijkheden die het nieuwe bestemmingsplan zal bieden voor de realisatie van geluidsgevoelige objecten (in beginsel uitsluitend agrarische bedrijfswoningen);*
- *de mogelijkheid van het niet meer actueel zijn van de resultaten van het onderzoek op het moment van het verlenen van medewerking aan de bouwactiviteit.*

Wordt voorgesteld het onderzoek vooralsnog achterwege te laten. In plaats daarvan kan het onderzoek plaatsvinden op het moment dat de resultaten daadwerkelijk nodig zijn. Daartoe zal in de voorschriften van het nieuwe bestemmingsplan worden geregeld dat een vergunning voor het oprichten van geluidsgevoelige functies eerst mogelijk is nadat is aangetoond dat kan worden voldaan aan de bepalingen van de Wgh.

Afschaffing Wet geluidhinder

Het geluidbeleid wordt ingrijpend gemoderniseerd. De Wet geluidhinder wordt naar verwachting in 2002-2003 afgeschaft. Daarvoor in de plaats komt een veel minder gedetailleerd stelsel van geluidsregelgeving dat zal worden opgenomen in de Wet milieubeheer. Kort samengevat komen de thans voorliggende voorstellen op het volgende neer.

De gemeente gaat een eigen geluidbeleid vaststellen. Dit beleid wordt bij voorkeur vastgelegd in een integraal kader, zoals een gemeentelijk Milieubeleidsplan. Doorwerking van het gemeentelijk geluidbeleid vindt plaats in ruimtelijke plannen zoals structuur- en/of bestemmingsplannen, maar ook via verkeersbesluiten en de milieuvergunning. Via de inspraak-, bezwaar- en beroepsmogelijkheden van het plan waarin het geluidbeleid doorwerkt, krijgen burgers en bedrijven invloed op het vast te stellen geluidbeleid.

De provincie en het Rijk blijven verantwoordelijk voor de beleidsdoelstellingen en grenswaarden met betrekking tot de provinciale respectievelijk rijksobjecten. Het karakter van de rol van de provincie zal door het wegvallen van de hogere-waardeprocedures aanzienlijk wijzigen. Omdat

de gebiedsgerichte grenswaarden doorwerken in het ruimtelijk ordeningsproces, zal de provincie vanuit haar (huidige) rol in het ruimtelijk traject zeer nauw betrokken worden bij de concrete uitwerking van de gemeentelijke grenswaarden. Het Rijk bepaalt het wettelijk kader. Zo geeft het Rijk de wettelijke richtwaarden aan en bepaalt dus de grens waarboven gemeenten eventueel een geluidbeleid moeten vaststellen indien een gemeente meer wil dan de richtwaarde toestaat. Andersom kan de gemeente, wanneer er gegronde argumenten zijn, uitgaan van een lagere geluidswaarde.

5.

Toelichting op de voorschriften

In dit hoofdstuk worden de regelingen, zoals deze zijn opgenomen in de bij dit plan behorende voorschriften, nader toegelicht.

De voorschriften geven inhoud aan de op de plankaart aangegeven bestemmingen. Ze geven aan waarvoor de gronden en, indien toegestaan, de opstallen gebruikt mogen worden en binnen welke maatvoering gebouwen opgericht mogen worden. Getracht is de voorschriften te beperken in die zin dat in de regelgeving ten principale uitsluitend het strikt noodzakelijke is opgenomen. Daardoor kan het in concrete situaties voorkomen, dat afwijkingen van het gestelde, noodzakelijk zijn. Hiertoe zijn in het onderhavige plan de navolgende flexibiliteitsbepalingen opgenomen:

- ♦ *vrijstellingsbevoegdheden;*
- ♦ *wijzigingsbevoegdheden;*
- ♦ *aanlegvergunningen.*

De **vrijstellingsbevoegdheid** is gebaseerd op artikel 15 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening. De uitvoering van deze vrijstellingsbevoegdheid berust bij het College van burgemeester en wethouders.

Wijzigingsbevoegdheden (ontwikkelingsregelingen) maken een wijziging van een bestemming in één of meer andere bestemmingen mogelijk. Deze bevoegdheid is gebaseerd op artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en is in het onderhavige plan voorbehouden aan het College van burgemeester en wethouders. Volgens de WRO dient omtrent een planwijziging overleg te worden gevoerd met belanghebbenden en kan een dergelijk plan aan de goedkeuring van Gedeputeerde Staten dienen te worden onderworpen.

Volgens de jurisprudentie kan het "overleg" geschieden door middel van een bezwarenprocedure. In de loop der tijd is voor deze wijzigingsplannen een procedure ontstaan die, althans in hoofdlijnen, landelijk wordt aangehouden en die als bijlage aan de voorschriften van dit plan is toegevoegd.

Gelet op de korte termijn van het ter visie leggen en op het feit, dat indien noodzakelijk Gedeputeerde Staten binnen uiterlijk 12 weken dienen te beslissen omtrent het plan en de eventueel hiertegen ingediende bedenkingen, kan wijziging van bepaalde bestemmingen op grond van een in het plan opgenomen wijzigingsbevoegdheid op snellere wijze worden geëffectueerd dan in het geval dat een normale planherziening gevolgd moet worden. Overigens is het nog wel mogelijk om tegen een goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het systeem van **aanlegvergunningen** is bij een aantal bestemmingen opgenomen ter veiligstelling van bepaalde aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke en/of natuurlijke waarden. Door middel van het opnemen van aanlegvoorschriften bij een bestemming kan de uitvoering van bepaalde activiteiten - die niet op elke plaats, in elke omvang en op elk moment in strijd met de onderliggende waarden behoeven te zijn - aan bepaalde voorwaarden gebonden worden. Het stelsel van aanlegvoorschriften biedt het gemeentebestuur de mogelijkheid om de toelaatbaarheid van bepaalde activiteiten per geval na te gaan. Alvorens over een verzoek om een aanlegvergunning te beslissen dienen burgemeester en wethouders wanneer het gaat om gronden die als "archeologisch waardevol terrein" zijn aangeduid, ofwel die zijn bestemd als

"archeologisch monument (dubbelbestemming)" de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek te horen.

Bij de aanlegvoorschriften doet zich het probleem voor, dat in constante jurisprudentie is bepaald, dat normale onderhouds- en exploitatiewerkzaamheden niet aanlegvergunningplichtig zijn. In de praktijk levert dit problemen op in die zin, dat in sommige gevallen moeilijk te bepalen is welke werken en werkzaamheden kunnen worden aangemerkt als normaal onderhoud. Hoewel de in het aanlegvergunningstelsel gebezigde begrippen in principe duidelijk moeten worden geacht, is gebleken dat met enige verduidelijking misverstanden kunnen worden voorkomen. Daarom wordt hieronder aangegeven wanneer, voor wat betreft het scheuren van grasland, een aanlegvergunning noodzakelijk is:

scheuren van grasland

het omzetten van grasland in bouwland. Voor zover het scheuren onderdeel uitmaakt van de regelmatig plaatsvindende wisselteelt, dient dit als een normale exploitatiewerkzaamheid te worden beschouwd.

Ten aanzien van de indeling van deze voorschriften tenslotte het volgende. De bij dit plan behorende voorschriften zijn onderverdeeld in drie paragrafen te weten:

- I. Definities;*
- II. Bestemmingen;*
- III. Algemene bepalingen.*

In paragraaf I worden enkele in de voorschriften gehanteerde begrippen nader verklaard, zodat interpretatieproblemen zoveel mogelijk worden voorkomen. Daarnaast wordt aangegeven op welke wijze bepaalde afmetingen dienen te worden gemeten.

In paragraaf II worden de op de kaart aangegeven bestemmingen omschreven en wordt bepaald op welke wijze de gronden en opstallen gebruikt mogen worden. Tevens worden per bestemming de bouwmogelijkheden vermeld. In een aantal gevallen komt het voor dat gronden, naast de rechtstreeks aan de grondgebonden functie, een rol spelen voor het algemeen belang. Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld de aardgasvoorziening. Op de kaart zijn deze meervoudige functies door middel van zogenaamde dubbelbestemmingen aangegeven, terwijl in de voorschriften duidelijk is gemaakt in hoeverre belangen prevaleren.

Paragraaf III bevat de bepalingen die van toepassing zijn op meerdere bestemmingen, zodat het uit praktische overwegingen de voorkeur verdient deze in een afzonderlijke paragraaf onder te brengen.

Hierna volgend worden - voor zover nodig - de voorschriften artikelsgewijs van een nadere toelichting voorzien.

Begripsbepalingen (artikel 1)

In de definitie van een agrarisch bedrijf wordt een boomkwekerij, een glastuinbouwbedrijf en een niet-grondgebonden bedrijf hiervan uitgezonderd. Een niet-grondgebonden bedrijf wordt omschreven als een bedrijf dat gericht is op onder andere het telen van dieren min of meer onafhankelijk van de groeikracht van de bodem.

Agrarische bedrijfsdoeleinden (artikel 3)

Deze bestemming heeft betrekking op de binnen het plangebied aanwezige agrarische bedrijven. De gronden zijn primair bestemd voor de uitoefening van het agrarisch bedrijf en voor niet-grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten. De niet-grondgebonden activiteiten zijn beperkt tot 100 m² aan bebouwde oppervlakte, indien deze worden uitgeoefend binnen het als "kernrandzone" aangewezen gebied. Daar waar reeds een grotere oppervlakte aanwezig is, is dit op de kaart aangegeven.

De gronden zijn tevens bestemd, voor zover op de kaart nader aangeduid, voor het behoud, de versterking en/of het herstel van diverse binnen het plangebied voorkomende landschappelijke c.q. oudheidkundige waarden. De karakteristieke bebouwing met een monumentenstatus is aangeduid met "monument".

Ten aanzien van de bebouwing geldt dat uitsluitend agrarische bebouwing is toegestaan en wel tot een oppervlakte van 3.500 m². Hiervan kan vrijstelling verleend worden tot 7.000 m², waarbij voor de gronden gelegen binnen de "kernrandzone" geldt dat deze vrijstelling alleen kan worden toegepast voor grondgebonden bedrijfsactiviteiten. Voor gronden die zijn aangeduid met "kleinschalig agrarisch bedrijf" geldt dat de bestaande bebouwing met maximaal 200 m² mag worden uitgebreid. Voor de bedrijfsgebouwen is een maximale goothoogte en hoogte opgenomen en een minimale dakhelling. Per agrarisch bouwperceel is één bedrijfswoning toegestaan. Via vrijstelling kan indien hiertoe de noodzaak aanwezig is, en de arbeidsbehoefte ten minste 1,75 volwaardige arbeidskracht bedraagt, een tweede bedrijfswoning worden gerealiseerd. De inhoud van de tweede bedrijfswoning mag niet meer dan 600 m³ bedragen. Voor de monumenten is bepaald dat de hoofdvorm met ten hoogste 5% mag worden gewijzigd.

Ten aanzien van de hoogte van andere-bouwwerken is onderscheid gemaakt tussen voer- en (kunst-)mestsilo's (ten hoogste 10 meter), ruwvoersilo's (ten hoogste 25 meter) en overige andere-bouwwerken (ten hoogste 2,50 meter).

Teneinde de archeologische waarden van het gebied zoveel mogelijk te handhaven zijn een aantal werkzaamheden aanlegvergunningplichtig gesteld. Deze werkzaamheden zijn alleen aanlegvergunningplichtig indien zij worden uitgevoerd binnen de met "archeologisch waardevol terrein" aangeduide gronden. Zoals hierboven reeds gemeld is, zijn werkzaamheden in het kader van normale onderhoud niet aanlegvergunningplichtig.

Onder de gebruiksbepaling in lid F zijn een aantal nader genoemde gebruiksvormen als strijdig met de bestemming aangemerkt. Door middel van het verlenen van vrijstelling op het gebruik is het mogelijk dat een bedrijfswoning wordt bewoond door ten hoogste twee gezinnen of naar de aard daarmee gelijk te stellen samenlevingsvormen. Verder kan het worden toegestaan dat kampeermiddelen bij het agrarisch bedrijf worden geplaatst, alsmede zijn een aantal activiteiten als nevenactiviteit (tot een oppervlakte van 200 m²) mogelijk.

Indien de agrarische activiteit geheel wordt beëindigd bestaat de mogelijkheid door middel van een wijzigingsbevoegdheid de binnen het betreffende bouwperceel gelegen gronden en gebouwen geheel of gedeeltelijk te wijzigen of in de bestemming "woondoeleinden", "agrarisch gebied" en/of "agrarisch gebied met landschappelijke waarde", of ten dienste van diverse nader

genoemde functies of bedrijfsactiviteiten. In het voorschrift is verder aangegeven welke waarden en belangen dienen te worden betrokken bij een eventuele bestemmingswijziging.

Agrarisch gebied (artikel 4)

Deze bestemming betreft de primair voor het agrarisch gebruik aan te wenden gronden. Daarnaast zijn mogelijkheden opgenomen voor een ijsbaan en een crossterrein, hetgeen betrekking heeft op reeds bestaande gebruiksvormen, en is een locatie aangewezen waar bijgebouwen ten behoeve van de naastgelegen woonschepen mogen worden gerealiseerd. Verder zijn deze gronden tevens bestemd voor het behoud van diverse landschappelijke cultuurhistorische en oudheidkundige waarden en recreatief medegebruik.

Binnen de onderhavige bestemming zijn in principe uitsluitend andere-bouwwerken ten behoeve van het agrarisch gebruik toegestaan, waarbij een uitzondering is gemaakt voor een klein gebouw op de ijsbaan dan wel bij een woonschip. Daarnaast is het toegestaan de op de plankaart aangegeven grens van de bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden" met ten hoogste 25 meter met bebouwing te overschrijden.

Voor een aantal gronden bestaan mogelijkheden om - na vrijstellingverlening - snelgroeiend bos aan te planten.

Onder de vrijstellingsbevoegdheid is verder de mogelijkheid opgenomen voor de bouw van één melk- en één schuilstal in het agrarisch gebied per bedrijf en daarnaast voor de bouw van niet voor bewoning bestemde gebouwen ten dienste van (verblijfs-)recreatie. Gedacht kan worden aan de bouw van een aantal blokhutten, een kleine toiletvoorziening voor een minicamping of iets dergelijks. Voordat vrijstelling wordt verleend, wordt de toelaatbaarheid aan de hand van onder andere de aan de gronden toegekende waarden beoordeeld.

Verder kent ook dit voorschrift een aanlegvergunningenstelsel ter bescherming van diverse in lid A genoemde waarden. Middels een matrix wordt aangegeven welke aanlegvoorschriften van toepassing zijn op de verschillende aanduidingen.

In de ontwikkelingsregeling is de mogelijkheid opgenomen de bestemming te wijzigen in de bestemming "agrarische bedrijfsdoeleinden", ten behoeve van verplaatsing van bestaande agrarische bedrijven, mits het gaat om gronden gelegen buiten de kernrandzone, alsmede buiten de "zone open gebied I" of "zone open gebied II". In totaal mogen 5 bedrijven in de gemeente worden verplaatst. De (wens tot) verplaatsing dient een gevolg te zijn van maatregelen ten behoeve van het algemeen belang. Ook kent het voorschrift een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de vergroting van het bouwperceel met de aanduiding "kleinschalig agrarisch bedrijf" tot 1 hectare. Dit met het oog op de ontwikkeling tot een op redelijke termijn volwaardig agrarisch bedrijf. Daarnaast kent het voorschrift een wijzigingsbevoegdheid ten behoeve van de opslag van mest van individuele of meerdere agrarische bedrijven (niet van toepassing binnen de met "kruinig perceel" of "archeologisch waardevol terrein" aangeduide gronden). In het voorschrift is aangegeven welke waarden en belangen betrokken dienen te worden bij een eventuele bestemmingswijziging.

Gezien de toets aan de waarden van het gebied die gemaakt moet worden alvorens meegewerkt kan worden aan de totstandkoming van een nieuw agrarisch bouwblok, kan de aanwezigheid van landschappelijke/oudheidkundige waarden betekenen dat aan een verzoek geen medewerking kan worden verleend.

Agrarisch gebied met landschappelijke waarde (artikel 5)

Deze bestemming betreft die delen van het buitengebied, die zowel een agrarische productie-functie bezitten, als landschappelijk waardevolle elementen omvatten. De bij deze bestemming opgenomen bouwvoorschriften, vrijstellingen, ontwikkelingsregeling en de opsomming van strij-dige gebruiksvormen zijn vrijwel gelijk aan die van de vorige bestemming.

Bij deze bestemming is ter veiligstelling van de binnen deze gebieden aanwezige, landschap-pelijke waarden het verrichten van diverse werken en werkzaamheden aan een aanlegvergunning gebonden.

Natuurgebied (artikel 6)

Deze bestemming betreft gronden die niet in gebruik zijn bij de landbouw en waaraan belangrij-ke natuurlijke en landschappelijke waarden kunnen worden toegekend. Daarnaast is sprake van archeologische waarden binnen een aantal nader aangewezen gronden. De bestemmingsrege-ling is dan ook gericht op het handhaven c.q. het versterken van deze waarden.

De aanlegvoorschriften zijn erop gericht de aanwezige waarden zoveel mogelijk te handhaven. Een aantal aanlegvoorschriften voorkomt, dat voor het uitvoeren van diverse activiteiten de waarde van het gebied onevenredig zou kunnen worden aangetast. Een aanlegvergunning is niet vereist, indien de andere-werken of werkzaamheden worden uitgevoerd in het kader van een beheersplan, zoals is voorzien in de Natuurbeschermingswet, dan wel indien een vergun-ning ingevolge deze wet is vereist.

De bij deze bestemming opgenomen gebruiksbepalingen dienen vormen van ongewenst ge-bruik van de natuurgebieden te voorkomen.

Bij deze bestemming is eveneens op voorhand de toepassing van artikel 17 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening uitgesloten. Met het oog op de bescherming van de geconstateerde waar-den is een ander gebruik, ook tijdelijk, dan een gebruik ten dienste van deze waarden niet ge-wenst.

Woondoeleinden (artikel 7)

Deze bestemming heeft betrekking op de binnen het plangebied gelegen woningen, niet zijnde agrarische of andere bedrijfswoningen. Een aantal, van de aanduiding "monument" respectie-velijk "te handhaven hoofdvorm", voorziene bebouwingsvlakken is mede bestemd voor het be-houd, de versterking en/of het herstel van de aan deze woningen toegekende cultuurhistorische waarde. Daarbij heeft de aanduiding "monument" betrekking op de daadwerkelijk als monument aangewezen panden, terwijl de aanduiding "te handhaven hoofdvorm" de panden betreft waar-aan weliswaar geen monumentale status is toegekend, maar waarvan het behoud van hun ka-rakteristieke verschijningsvorm niettemin wenselijk wordt geacht.

Per bestemmingsonderdeel is maximaal één woning toegestaan, tenzij in het bestemmingson-derdeel hiervoor een aantal is aangegeven. Indien een aantal is aangegeven, dan mag het aantal te bouwen woningen binnen het bestemmingsonderdeel hieraan gelijk zijn. Daarnaast is de regel opgenomen dat de huizen vrijstaand gebouwd moeten worden. Als echter een aandui-

ding op de kaart voorkomt dat meer woningen aaneengebouwd mogen worden dan dient dit aantal als maximum in acht genomen te worden. Ten aanzien van de situering van de hoofdgebouwen geldt, dat deze op een afstand van ten minste 3 meter ten opzichte van de perceelgrenzen dienen te worden gebouwd.

De inhoud van de woning mag niet meer dan 600 m³ bedragen. Indien de inhoud van de woning ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerpplan groter is dan 600 m³ dan geldt deze inhoud als de maximale inhoud. Ten gevolge daarvan valt deze extra inhoud niet onder de overgangsbepalingen, maar is sprake van een bij recht toegestane inhoud. Ten aanzien van de overige maatvoering i.c. de goothoogte en dakhelling zijn uniforme grenzen aangegeven. Van deze uniforme maatvoering kan ten aanzien van de bestemmingsonderdelen voorzien van de aanduiding "monument" dan wel "te handhaven hoofdvorm" worden afgeweken. Hier geldt immers de thans aanwezige maatvoering als uitgangspunt, waar pas na vrijstelling van mag worden afgeweken (met 5% respectievelijk 20%). Overigens wordt de aanwijzing van de met "te handhaven hoofdvorm" aangewezen panden verduidelijkt middels een van de voorschriften deel uitmakende bijlage. Dit om te voorkomen dat ook niet-karakteristieke panden (dan wel minder-karakteristieke) panden onder de beperkende regeling komen te vallen. Voor de monumenten is een dergelijke bijlage niet noodzakelijk, omdat de bijzondere regeling alleen geldt "voor zover daarop de Monumentenwet 1988 van toepassing is". Met andere woorden, de regeling geldt alleen voor de daadwerkelijk als "monument" aangewezen panden.

Ten behoeve van de woonfunctie mogen bij de woningen bijgebouwen worden gebouwd tot een gezamenlijke maximale oppervlakte van 100 m². Daarnaast mag de oppervlakte van een aangebouwd bijgebouw ten hoogste 80% bedragen van de oppervlakte van het hoofdgebouw. Naast een algemene maatvoering is bepaald dat het bijgebouw ten minste 4 meter achter de voorgevel van het hoofdgebouw moet worden gebouwd. Van andere-bouwwerken mag de hoogte maximaal 2,50 meter bedragen tenzij het (de) bouwwerk(en) voor de voorgevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan wordt gebouwd, in welk geval de hoogte ten hoogste 1 meter bedraagt.

De vrijstellingsbevoegdheden (lid D) bieden de mogelijkheid om ten aanzien van aan- en bijgebouwen de toegestane oppervlakte te vermeerderen tot ten hoogste 125 m² met inachtneming van een bebouwingspercentage van 40 en ten behoeve van een agrarisch hobbybedrijf de toegestane oppervlakte te vermeerderen tot ten hoogste 200 m². Daarnaast is van belang dat vrijstelling kan worden verleend van het bepaalde over de gebouwen voorzien van de aanduiding "monument" dan wel "te handhaven hoofdvorm". Van deze vrijstelling kan uitsluitend gebruik worden gemaakt als het pand in een slechte bouwkundige staat verkeert of indien er ten gevolge van een calamiteit vervangende nieuwbouw nodig is.

De aanlegvoorschriften zijn opgenomen ter bescherming van de karakteristieke panden, respectievelijk van de aanwezige oudheidkundige sporen.

De gebruiksbepaling (lid F) bepaalt uitdrukkelijk dat zelfstandige bewoning van een bijgebouw een strijdig gebruik is. Middels een vrijstelling kan toegestaan worden dat een woning door ten hoogste twee gezinnen of naar de aard daarmee gelijk te stellen samenlevingsvormen wordt bewoond.

Bijzondere doeleinden (artikel 8)

De binnen het plangebied aanwezige kerken en molens zijn bestemd tot "bijzondere doeleinden".

Voor zover de Monumentenwet 1988 van toepassing is, dient de hoofdvorm van de gebouwen te worden gehandhaafd. Omdat binnen ieder bestemmingsvlak monumenten aanwezig zijn, kent het voorschrift niet de benaming "monument". Wel is deze benaming als signaalfunctie op de kaart aangegeven. Middels een nader eisensysteem kunnen tenslotte ongewenste bouwactiviteiten aan en rond de monumenten worden voorkomen. Sloopactiviteiten worden gereguleerd middels de Monumentenwet; ter voorkoming van dubbele regelgeving kent het plan wat dit betreft in casu geen regeling.

Bedrijfsdoeleinden (artikel 10)

De binnen het plangebied gesitueerde bedrijven zijn bestemd tot "bedrijfsdoeleinden". De betreffende gronden zijn primair bestemd voor de uitoefening van een ambachtelijk bedrijf. Uitgesloten zijn bedrijven als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder. Deze regeling is opgenomen om ongewenste bedrijfsactiviteiten met een zeer milieu (geluid)hinderlijk karakter op voorhand uit de sluiten.

In de bouwvoorschriften wordt ten aanzien van gebouwen bepaald dat de gezamenlijke oppervlakte per bestemmingsvlak niet meer bedraagt dan op de kaart aangegeven. Per bestemmingsvlak mag ten hoogste één bedrijfswoning met een inhoud van ten hoogste 600 m³ worden gebouwd, tenzij anders op de plankaart is aangegeven.

De gebruiksbepalingen bepalen uitdrukkelijk dat gebruik ten behoeve van de detailhandel, met uitzondering van detailhandel in goederen welke ter plaatse zijn vervaardigd, bewerkt of hersteld, een strijdig gebruik is.

Water (artikel 16)

Deze bestemming heeft betrekking op de in het plangebied voorkomende vaarten. Naast een gebruik ten behoeve van de regulering van het water zijn deze gronden tevens bestemd voor de recreatie- en beroepsvaart en extensieve vormen van dagrecreatie. Daarnaast is sprake van een waardevolle oude kreekloop, die als zodanig is aangegeven op de plankaart.

Binnen deze bestemming zijn andere-bouwwerken toegestaan ten behoeve van de hiervoor genoemde functies. Voor zover het betreft andere-bouwwerken in de zin van bruggen, sluizen en andere naar de aard hiermee gelijk te stellen waterbouwkundige bouwwerken mogen deze maximaal 10 meter hoog zijn; voor de overige andere-bouwwerken geldt een hoogte van maximaal 1,50 meter.

In de gebruiksbepalingen is onder meer een gebruik van de gronden als ligplaats voor onderkomens uitgesloten. Vrijstelling hiervan is mogelijk ter plaatse van de aanduiding "woonschepen toegestaan". Daarbij kan tevens per woonschip één gebouwtje worden toegestaan, hetgeen geregeld is in de bestemming "agrarisches gebied".

Verkeersdoeleinden (artikel 17)

In deze bestemming zijn alle binnen het plangebied voorkomende wegen ondergebracht. Bin-

nen deze bestemming mogen, met uitzondering van verkooppunten van motorbrandstoffen, uitsluitend andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming gebouwd worden met als maximale hoogte 10 meter. Lid C is opgenomen om ten aanzien van de indeling van de wegen te bepalen dat deze in overeenstemming moet zijn met de op de kaart aangegeven dwarsprofielen. Binnen de aangegeven "bermen" mogen ook fietspaden worden gerealiseerd.

Dubbelbestemmingen (artikelen 18, 19 en 20)

Naast de aan de gronden toegekende primaire gebiedsbestemmingen zijn gedeelten van de gronden mede bestemd voor nader aangegeven doeleinden. Het betreft de volgende dubbelbestemmingen:

- ♦ *archeologisch monument (dubbelbestemming);*
- ♦ *aardgastransportleiding (dubbelbestemming);*
- ♦ *waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming).*

De laatste twee dubbelbestemmingen hebben een functie voor het algemeen belang en derhalve prevaleren de dubbelbestemmingen boven de direct aan de grond gebonden activiteit (= de onderliggende bestemming). De dubbelbestemming "archeologisch monument" is van nevenschikkende betekenis. Ten aanzien van deze dubbelbestemming kan verder worden opgemerkt dat deze van toepassing is op de archeologische monumenten, terwijl de aanduiding "archeologisch waardevol terrein" betrekking heeft op gebieden die weliswaar in archeologisch opzicht waardevol zijn, maar waarbinnen geen sprake is van waarden die een dubbelbestemming rechtvaardigen.

Bebouwingsgrenzen (artikel 21)

In dit artikel worden enkele, voor alle bestemmingen geldende, bepalingen gegeven voor de plaatsing van bouwwerken. Per wegcategorie wordt aangegeven welke afstand ten opzichte van de as van de weg in acht genomen dient te worden. Van de gestelde afstandseisen tot de wegen kan vrijstelling worden verleend, waarbij de wegbeheerder gehoord dient te worden. Bovendien is er een bepaling opgenomen voor het plaatsen van gebouwen langs de bestemmingen "water" en "natuurgebied".

Algemene bebouwingsbepalingen met betrekking tot het bouwen binnen geluidscontouren (artikel 22)

Dit artikel bevat twee bepalingen die zijn opgenomen in verband met de van kracht zijnde bepalingen van de Wet geluidhinder (Wgh). Het zijn bepalingen die uitsluitend toepassing vinden ten aanzien van gronden die gelegen zijn binnen een geluidzone vanwege een weg als bedoeld in artikel 74 van de Wet geluidhinder.

De bepaling komt erop neer dat, wanneer door middel van toepassing van een vrijstellings- of wijzigingsbevoegdheid een binnen een dergelijke zone, ten aanzien van de ontworpen woning de voorkeurswaarde, - zoals neergelegd in artikel 82, lid 1 van de Wgh - in acht genomen dient te worden.

Algemene bebouwingsbepalingen ten behoeve van windturbines (artikel 23)

Ten behoeve van het oprichten van windturbines is een artikel opgenomen die een algemene regeling bevat die in acht genomen dient te worden bij de bouw van windturbines ten behoeve van de (private) elektriciteitsopwekking.

In beginsel zijn geen nieuwe windturbines toegestaan. De bestaande windmolens worden uitdrukkelijk wél toegestaan, om te voorkomen dat deze onder het overgangsrecht worden begrepen. Daarnaast is het mogelijk om ten aanzien van het minicluster ten westen van Jislum tot een "vervangingscluster" te komen.

Aanvullende vrijstellingsbevoegdheden (artikel 24)

In dit artikel is een aantal vrijstellingsbevoegdheden opgenomen, die op alle bestemmingen van toepassing zijn. Deze vrijstellingsbepalingen betreffen de mogelijkheid om op ondergeschikte punten van het plan af te wijken in verband met de aanpassing aan de werkelijke afmetingen, de mogelijkheid om met ten hoogste 10% af te wijken van de voorgeschreven afmetingen van de bebouwing (niet van toepassing op verdere uitbreiding van intensieve veehouderijen) en de mogelijkheid om bouwwerken voor openbare diensten op te richten.

Nutsgebouwtjes van beperkte omvang (50 m³) kunnen door deze bepaling worden opgericht echter niet binnen de bestemmingen "natuurgebied" en "archeologisch monument (dubbelbestemming)". Daarnaast is er een vrijstellingsbevoegdheid opgenomen, waardoor het aanbrengen van eenvoudige recreatieve voorzieningen zoals picknickplaatsen en zitbanken, mogelijk wordt gemaakt.

Algemene gebruiksbepaling (artikel 25)

Voor de redactie van de gebruiksbepaling is de algemene formulering aangehouden. Deze gaat uit van de gedachte, dat het gebruik uitsluitend mag plaatsvinden in overeenstemming met de bestemming. Dit maakt het noodzakelijk dat de bestemmingsomschrijving (in deze voorschriften steeds lid A van het betreffende artikel) voldoende duidelijk is.

Bij de meeste artikel is aangegeven wat in ieder geval onder het "verboden gebruik" dient te worden verstaan. De in de verschillende artikelen genoemde verboden gebruiksvormen zijn slechts afgeleide verbodsbepalingen. Het gebruik van gronden en opstallen in strijd met dit bestemmingsplan op het tijdstip van het van rechtskracht worden ervan, mag worden voortgezet. Wijziging van dit strijdige gebruik is strafbaar gesteld, indien de afwijking van het plan wordt vergroot.

Dubbeltelbepaling (artikel 26)

Deze bepaling is opgenomen om een ongewenste verdichting van de bebouwing te voorkomen. Deze verdichting kan zich met name voordoen, indien een perceel, of een gedeelte daarvan, meer dan één keer betrokken wordt bij de berekening van het maximale bebouwingspercentage.

Overgangsbepalingen bouwwerken (artikel 27)

Bouwwerken welke op het tijdstip van de tervisielegging van het plan bestaan, in uitvoering zijn of mogen worden opgericht volgens een bouwvergunning die voor dat tijdstip is aangevraagd en die afwijken van het bestemmingsplan mogen gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd. Een vergroting van de inhoud met niet meer dan 10% wordt via vrijstelling toegestaan, tenzij het overgangsrecht reeds eerder daartoe is gebruikt. Indien het bouwwerk door een calamiteit verwoest wordt is volledige herbouw toegestaan.

Strafbepaling (artikel 28)

Overtreding van de gebruiksbepalingen, alsmede het verrichten van werken of werkzaamheden zonder of in afwijking van een aanlegvergunning, zijn in dit artikel uitdrukkelijk strafbaar gesteld, zodat sancties mogelijk zijn.

6.1. Algemeen

Dit hoofdstuk gaat in op de handhaving van het bestemmingsplan Buitengebied. Het erkennen van het belang van handhaving in Nederland komt na een fase waarin de handhaving van de bestemmingsplannen buitengebied weinig aandacht kreeg. Uit een onderzoek dat elders in Nederland is uitgevoerd¹, blijkt dat per vierkante km gemiddeld 3,4 veranderingen per jaar plaatsvinden, waarvan een derde een overtreding betreft en een derde geheel niet is geregeld in het bestemmingsplan. De overtredingen betreffen vooral het overtreden van de vereiste van een aanlegvergunning. Voorbeelden van dergelijke overtredingen zijn het verharden van paden, het dempen van slootjes en het doen verdwijnen van bosjes.

Handhaving is in de eerste plaats van belang omdat de gemeente hiermee in grotere mate de doelen van beleid kan bereiken. Door een goede handhaving kan de schaarse ruimte beter worden benut en kan achteruitgang van de kwaliteit van het buitengebied worden tegengegaan. Met een gemeentelijk handhavingsbeleid en stringent optreden wordt eveneens tegemoet gekomen aan de beginselen van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid. Het geldende beleid en de geldende regels worden door de gemeente daadwerkelijk toegepast en gelijke gevallen worden gelijk behandeld.

Zonder handhaving zal bovendien nooit draagvlak voor een bestemmingsplan ontstaan. Een verdere normvervaging ligt voor de hand en het zal voor de gemeente zeer moeilijk worden om in gevallen waar dat wel wenselijk is, op te treden. Een bijkomend voordeel is dat met een eenduidig ruimtelijk orderings- en handhavingsbeleid het aantal schadeclaims waaraan moet worden voldaan, kan worden verminderd.

6.2. Handhaving van het bestemmingsplan

In deze paragraaf wordt aangegeven wat handhaving van bestemmingsplannen inhoudt. Dit betreft een algemene beschrijving van het kader waarin handhaving plaatsvindt. In deze paragraaf is allereerst een afbakening aangebracht. Vervolgens wordt ingegaan op de bepalingen uit het bestemmingsplan waarop handhaving is gebaseerd. De paragraaf gaat verder in op de vormen van handhaving die op een overtreding kunnen volgen. Ook wordt kort aangegeven welke problemen bij handhaving aan de orde komen. Tenslotte is het gemeentelijke handhavingsbeleid beschreven.

6.2.1. Afbakening

Onder het handhaven van bestemmingsplannen wordt verstaan het tegengaan van situaties die in strijd zijn met het bestemmingsplan. Handhaving omvat verschillende activiteiten. Zo zal in de eerste plaats duidelijkheid verschaft moeten worden over de doelstellingen en de inhoud van het bestemmingsplan. Vervolgens zal gecontroleerd moeten worden om te constateren of er overtredingen zijn opgetreden. In veel gevallen zal dan getracht worden om met overleg een einde te maken aan de overtreding. Als dit niet lukt zullen specifieke handhavingmiddelen worden toegepast zoals bestuursdwang. Het legaliseren van een overtreding of het gedogen van een overtreding valt niet onder handhaving.

¹ B & A Beleidsonderzoek en -advies: Handhaving en naleving van bestemmingsplannen buitengebied in de provincie Zuid-Holland, Den Haag oktober 1993.

Deze paragraaf beperkt zich tot het handhaven van de in het bestemmingsplan neergelegde regels en normen. Deze worden in de volgende paragraaf genoemd. Dit betekent dat overtredingen van de Woningwet of de gemeentelijke bouwverordening slechts zijdelings aan de orde komen.

6.2.2. Te handhaven bepalingen

Het handhaven van een bestemmingsplan is gebaseerd op een aantal bepalingen uit het plan. Dit zijn de doeleindenomschrijvingen, de bouwvoorschriften en de aanlegvoorschriften. Op deze bepaling wordt kort ingegaan.

De doeleindenomschrijving

Bij de bestemmingen, die op de plankaart zijn aangegeven, hoort een doeleindenomschrijving. Hierin wordt aangegeven voor welk doel of welke doeleinden de betreffende grond mag worden benut. Een doelomschrijving kan enkelvoudig zijn of meervoudig. Een voorbeeld van een enkelvoudige doelomschrijving is "woondoeleinden". De gronden met deze bestemming zijn in principe alleen bedoeld voor woningen. Een meervoudige doelomschrijving is bijvoorbeeld "agrarisch gebied met landschappelijke en natuurlijke waarde". De gronden met deze bestemming zijn bedoeld voor het uitoefenen van het agrarisch bedrijf, voor het behouden van landschappelijke en natuurlijke waarden en voor het medegebruiken voor extensieve recreatie.

De bouwvoorschriften

Met de bouwvoorschriften worden nadere eisen gesteld aan de bebouwing van de grond. Het bestemmingsplan gaat onder meer in op de hoogte, breedte, diepte, inhoud, dakhellingen de aard van de bedrijfsgebouwen. Ook kunnen regels gesteld worden voor het aantal bedrijfswoningen en de maatvoering van andere-bouwwerken als silo's, afscheidingen en oeverbeschoeiingen. Voor de niet-agrarische bedrijven is op de plankaart de maximale oppervlakte aan bedrijfsgebouwen (exclusief bedrijfswoning) aangegeven.

De aanlegvoorschriften

Op grond van de Wet op de Ruimtelijke Ordening bestaat de mogelijkheid om een vereiste van een aanlegvergunning in het bestemmingsplan op te nemen. Het is dan verboden om bepaalde werkzaamheden uit te voeren zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning. De reden voor het opnemen van een aanlegvergunningstelsel zijn tweeledig. Op de eerste plaats dient te worden voorkomen dat een terrein minder geschikt wordt voor de verwerking van de daaraan in het plan gegeven bestemmingsdoeleinden. Ten tweede dient een verwerkelijkte bestemming gehandhaafd en beschermd te worden. In dit plan ligt de nadruk op het tweede aspect, omdat het plan beoogt de bestaande waarden zeker te stellen.

Vooraf binnen de gebiedsbestemmingen, waar landbouw, natuur en landschap met elkaar zijn verweven, wordt gebruik gemaakt van de aanlegvergunning. Binnen de bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" is bijvoorbeeld een aanlegvergunning vereist voor het aanleggen of verharderen van wegen, het egaliseren van gronden of het rooien van houtwallen. Paragraaf 6.3. gaat nader in op de toetsing van aanlegvergunningaanvragen.

6.2.3. Overtredingen

In elke gemeente vinden overtredingen plaats met betrekking tot het bestemmingsplan, zo ook in de gemeente Ferwerderadiel. Enkele voorbeelden van overtredingen van het bestemmingsplan Buitengebied zijn:

- ♦ *het verharderen van paden*
- ♦ *het dempen, verbreden en verdiepen van sloten;*
- ♦ *het rooien of beschadigen van houtopstanden;*
- ♦ *het beschadigen van landschapselementen met archeologische waarden;*
- ♦ *het bouwen buiten het agrarisch bouwblok;*
- ♦ *het vergroten van de agrarische erfbouw;*
- ♦ *het egaliseren van grasland;*
- ♦ *het gebruiken van het perceel in strijd met het bestemmingsplan.*

Een belangrijk kenmerk van overtredingen in het buitengebied is de kleinschaligheid. In de loop der jaren is het gebruik op percelen veranderd en is er vaak gebouwd, terwijl dit volgens het bestemmingsplan niet mocht. Zo zijn veel kleine landschapselementen die behouden moesten worden, nu niet meer te vinden. De vele kleinschalige veranderingen in het landelijk gebied kunnen gedurende langere tijd het karakter van het buitengebied aantasten.

6.2.4. Mogelijke vormen van handhaving

Het gemeentelijk bestuur kan op verschillende wijzen reageren op een geconstateerde overtreding. Vóórdat tot handhaving wordt overgegaan, kan het legaliseren of het gedogen van een overtreding overwogen worden.

Legaliseren en gedogen

Het *legaliseren* is het in overeenstemming brengen van de overtreding met de geldende regelgeving. Legalisatie is mogelijk door vergunningverlening, het verlenen van een vrijstelling van het bestemmingsplan of wijziging of herziening van het bestemmingsplan. Legalisatie van de overtreding is overigens een bevoegdheid, geen plicht. Derhalve hoeft het overwegen van legalisatie geen uitgebreid onderzoek te betreffen.

Het *gedogen* is het bewust afzien van handhaving. Het gedogen kan zowel expliciet geschieden in een schriftelijke gedoogbeschikking als impliciet in uitspraken of gedragingen waaruit de overtreder kan afleiden dat wordt afgezien van handhaving. Beide manieren van gedogen bindt het bestuur in het verdere optreden. Bij de overtreder ontstaat namelijk gerechtvaardigd vertrouwen dat niet zal worden opgetreden. Als een bestuursorgaan een overtreding stilzwijgend of oogluikend gedooft terwijl het bestuursorgaan op de hoogte was of had moeten zijn van de overtreding, ontstaat eveneens dit gerechtvaardigd vertrouwen. Ook als belasting geheven wordt over een met het bestemmingsplan strijdige situatie, wordt veelal door een rechter geoordeeld dat het bestuursorgaan de overtreding gedooft. Bij het gedogen speelt de duur van de overtreding slechts een beperkte rol. Het gaat primair om het gedrag van het bestuur, namelijk het afzien van handhaving. Als een overtreding bijvoorbeeld pas na jaren wordt ontdekt, hoeft geen gerechtvaardigd vertrouwen te zijn ontstaan, mits het bestuursorgaan ten aanzien van dergelijke overtredingen consequent heeft opgetreden.

Het toepassen van handhavingmiddelen

Handhaving kan plaatsvinden door publiekrechtelijk, privaatrechtelijk of strafrechtelijk optreden. Deze vormen van handhaving zijn repressief van karakter. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeente middelen heeft, waarmee zij naleving kan afdwingen of tegen normafwijkend gedrag correctief kan optreden. De repressieve handhavingmiddelen worden hierna kort beschreven.

Publiekrechtelijke handhaving

Deze vorm van handhaving bestaat uit het toepassen van bestuursdwang of het opleggen van een dwangsom. De grondslag hiervoor is te vinden in de Gemeentewet. Bestuursdwang omvat het doen wegnemen of herstellen van hetgeen in strijd is met de te handhaven regels of verplichtingen die uit de regels volgen. Dit houdt meestal in, dat illegaal gebouwde bouwwerken worden afgebroken en illegaal gebruik van gronden en opstallen wordt beëindigd. Het kan ook gaan om het beletten van een overtreding. In dat geval heeft een aanzegging tot bestuursdwang een preventieve werking. Voordat tot bestuursdwang wordt overgegaan moet sprake zijn van een volledige belangenafweging van het belang van de overtreder tegen het openbare belang.

Met het opleggen van een dwangsom moet de overtreder een geldbedrag betalen per tijdseenheid dat de overtreding bestaat of per overtreding. Een dwangsom kan alleen worden toegepast indien het geschade belang zich daartegen niet verzet. Het kan zijn dat het geschade belang (zoals schade aan natuur) vooral gebaat is bij het snel ongedaan maken van de overtreding, dus het toepassen van bestuursdwang.

Privaatrechtelijke handhaving

Een overheidsorgaan kan slechts in bepaalde gevallen privaatrechtelijk optreden in geval van een overtreding van een bestemmingsplan. Bij deze vorm van handhaving moet sprake zijn van een privaatrechtelijke relatie tussen de overheid en de burger. Dit kan het geval zijn doordat het overheidsorgaan eigenaar is van grond of gebouwen, als een privaatrechtelijke overeenkomst bestaat bij verkoop of erfpacht of als sprake is van een jegens de overheid onrechtmatige daad. Hierbij moet het belang van een overheidsorgaan geschaad worden; het enkel overtreden van een voorschrift is niet voldoende.

Strafrechtelijk optreden

In een bestemmingsplan is de strafbaarstelling opgenomen met daarbij de strafmaxima. Opsporingsambtenaren worden genoemd in de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Daarnaast zijn algemene opsporingsambtenaren van het Openbaar Ministerie (politie) bevoegd tot opsporing van strafbare feiten. Het strafrecht wordt als laatste middel in handhaving gezien; het bestuursrechtelijk optreden heeft de voorkeur.

6.2.5. Knelpunten bij handhaving

Uit onderzoek blijkt dat handhaving van bestemmingsplannen, met name in het buitengebied, moeizaam verloopt. Veelal is sprake van een zogenaamd piepsysteem. Hierbij wordt enkel gereageerd op klachten. Dit werkt toevalligheden en rechtsongelijkheid in de hand. Niet iedere overtreding wordt immers opgemerkt. Bovendien zullen overtredingen die bovenlokale belangen schaden, minder snel worden aangedragen. Door het ontbreken van structurele controle be-

staat geen zicht op de naleving van het bestemmingsplan en de mate van overtreding van het plan.

6.2.6. Gemeentelijk handhavingsbeleid

In het beleidsplan Handhaving Bestemmingsplan Buitengebied Ferwerderadiel (1996) heeft de gemeente uitgangspunten voor de handhaving van het bestemmingsplan Buitengebied vastgelegd. Het plan tracht een effectieve, efficiënte en uitvoerbare handhavingorganisatie te bewerkstelligen. Om dit te bereiken wordt het handhavingsbeleid planmatig aangepakt in twee structuren: de signaalstructuur en de overlegstructuur.

De *signaalstructuur* geeft de stappen weer vanaf het moment dat een overtreding in de voorschriften van het bestemmingsplan wordt gesignaleerd. Het signaleren geschiedt door ambtenaren van de afdelingen Plantsoenen, Weg - en Waterbouw, Milieu en Ruimtelijke Ordening. De opgemerkte activiteiten die in strijd zijn met de voorschriften, worden gemeld aan de beherende ambtenaren. Vervolgens kunnen er dan verdere stappen worden ondernomen.

Met de *overlegstructuur* wordt intern nagegaan hoe de controle verloopt, of er nog bijzondere gevallen zijn geconstateerd en hoe de afstemming tussen de beherende ambtenaren en de buitendienstmedewerkers verloopt. Jaarlijks wordt een verslag opgesteld om het beleid up-to-date te houden.

6.3. Toetsing aanvraag aanlegvergunning

6.3.1. Stappen

In de voorschriften van dit plan zijn, afhankelijk van de gebiedsbestemming, het verrichten van met name genoemde werkzaamheden (zie tabel 6.1.) aan een aanlegvergunning gebonden. Wanneer een aanvraag voor één of meerdere van in de tabel genoemde activiteiten binnenkomt, dient de toelaatbaarheid van de activiteit getoetst te worden. Daartoe kunnen de volgende stappen worden gezet:

Stap 1

Bepaal met behulp van de plankaart welke bestemming geldt op de plaats waar de activiteit zou moeten plaatsvinden.

Stap 2

Bepaal aan de hand van de voorschriften of de activiteit aanlegvergunningplichtig is. Dit is gekoppeld aan de bestemming op de plankaart.

Stap 3

Weeg met behulp van onderstaande afwegingsaspecten af, of de aanlegvergunning al dan niet verleend wordt. Gebruik zonodig tabel 6.1. Eventueel kunnen aan de vergunningverstrekking voorwaarden worden gekoppeld.

6.3.2. Afwegingscriteria

Bij de toetsing van een aanvraag voor een aanlegvergunning speelt een aantal afwegingsaspecten een rol. De afweging heeft betrekking op de doelmatigheid van een activiteit voor de

aanvrager in relatie met de te verwachten schadelijke effecten op de aan het gebied gegeven bestemming.

De activiteiten voor de aanvrager zullen over het algemeen een economisch belang dienen, terwijl de realisering van de bestemmingsdoeleinden en de waarden die daaraan ten grondslag liggen het maatschappelijke belang vertegenwoordigen. Eventuele schadelijke effecten kunnen zoveel mogelijk worden voorkomen door het stellen van nadere voorwaarden, zoals fasering, beperking van de oppervlakte en compenserende maatregelen. Eén en ander zal dienen te geschieden in overleg met de aanvrager en zo nodig, na ingewonnen advies of onder begeleiding van ter zake deskundigen.

Algemene afwegingscriteria

De algemene criteria voor de afweging van de economische doelmatigheid en het maatschappelijk belang van de geplande activiteit zijn:

- a. *de locatie;*
- b. *de omvang;*
- c. *de aard;*
- d. *de periode;*
- e. *de mogelijkheden voor herstel.*

De locatie van de geplande activiteit

Dit criterium stelt de vraag of de te verwachten effecten op de locatie van de geplande activiteit in vergelijking met een andere locatie wellicht kleiner zullen zijn. Indien de uitvoering van de activiteit op een locatie elders minder schadelijke effecten heeft, kunnen voorwaarden opgenomen worden om de activiteit op een andere locatie te doen plaatsvinden. Uitgangspunt is dat de doelmatigheid van de activiteit niet wordt aangetast en de andere afwegingscriteria zich niet verzetten tegen de uitvoering van de activiteit op een andere locatie.

De omvang van de activiteit

Dit punt betreft het oppervlak waarop de activiteit zou moeten worden uitgeoefend, alsmede de reikwijdte van de effecten van de activiteit binnen de bestemming. Indien de geplande activiteit op een kleiner oppervlak minder schadelijke effecten of een kleinere reikwijdte heeft, kunnen voorwaarden worden opgenomen om de activiteit op een kleiner oppervlak te doen plaatsvinden, mits de doelmatigheid van de activiteit niet wordt aangetast en de andere afwegingscriteria zich daar niet tegen verzetten.

De aard van de activiteit

De wijze waarop de werkzaamheden worden uitgevoerd en het beoogde effect daarvan dienen nauwkeurig omschreven te zijn. Als de activiteit op een wijze kan worden uitgevoerd, zodat de schadelijke effecten minder zijn dan beoogd, kunnen voorwaarden worden opgenomen om de activiteit op een andere dan de beoogde werkwijze te doen plaatsvinden, mits de doelmatigheid van de activiteit niet wordt aangetast en de andere afwegingscriteria zich daar niet tegen verzetten.

De periode waarin de activiteit wordt ondernomen

Het kan voorkomen dat een activiteit in sommige maanden van het jaar minder of juist meer schadelijk is, waardoor het de voorkeur verdient de activiteit in die periode uit te voeren waarin

deze de minste schadelijke effecten veroorzaakt. Is het mogelijk de activiteit in een periode uit te voeren, waarin schadelijke effecten teruggedrongen kunnen worden, dan kunnen voorwaarden worden opgenomen om de activiteit in een andere dan de beoogde periode of gefaseerd te doen plaatsvinden, mits de doelmatigheid van de activiteit niet wordt aangetast en de ander afwegingscriteria zich daar niet tegen verzetten.

De mogelijkheden voor herstel en compensatie

Het is mogelijk dat een schadelijke ingreep hersteld of gecompenseerd wordt, bijvoorbeeld door de waarden die verloren gaan door de activiteit op dezelfde of op een andere plaats te realiseren. Bij vergunningverleningen kunnen voorwaarden worden gesteld om de schadelijke effecten van de beoogde activiteit te compenseren, mits de doelmatigheid van de activiteit niet wordt aangetast en de ander afwegingscriteria zich daar niet tegen verzetten.

Specifieke afwegingscriteria

Als aanvulling op de algemene afwegingscriteria geeft tabel 6.1. specifieke afwegingscriteria die betrokken kunnen worden bij de toetsing van een aanvraag. Per gebiedsbestemming is aangegeven welke waarden bij de afweging betrokken moeten worden. Hieronder volgt een voorbeeld als toelichting bij de tabel.

Bij het al dan niet verlenen van een vergunning voor het verwijderen van bomen in gebieden met de bestemming "agrarisch gebied met landschappelijke waarde" is met name het behoud van de aanwezige landschappelijke structuur van belang. Deze waarde heeft ten grondslag gelegen aan de toekenning van de genoemde gebiedsbestemming.

Tabel 6.1. Aanlegvoorschriften

Werken	Agrarisch gebied						Agrarisch gebied met landschappelijke waarde			Natuurgebied	
	--	kruin.	verk.	kreek	dijk	arch.	--	kruin.	arch.	--	arch.
1.	ag	≠	≠	kr	ch	ar	la	la / mr	la / ar	na	ar
2.	≠	≠	≠	kr	≠	ar	≠	≠	la / ar	≠	ar
3.	≠	mr	≠	kr	≠	ar	la	la / mr	la / ar	na	ar
4.	≠	mr	ve	kr	ch	ar	la	la / mr	la / ar	na/ ob	ar
5.	≠	mr	ve	kr	ch	ar	la	la / mr	la / ar	na / gv	ar
6.	≠	mr	ve	kr	ch	ar	≠	≠	≠	na / gv	ar
7.	≠	mr	ve	kr	ch	ar	la	la / mr	la / ar	na / gv	ar
8.	≠	mr	ve	kr	ch	ar	la	la / mr	la / ar	na	ar
9.	≠	≠	≠	kr	ch	ar	≠	≠	≠	≠	≠

Werken

1. Het aanleggen of verharderen van voet, fiets- en/of ruiterspaden of parkeergelegenheden, alsmede het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen.
2. Het uitvoeren van grondbewerking dieper dan 0,50 meter.
3. Het afgraven of ophogen van gronden met meer dan 0,10 meter.
4. Het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet.
5. Het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden.
6. Het scheuren van grasland c.q. het omzetten van grasland in bouwland.
7. Het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen.
8. Het aanbrengen van (bovengrondse en) ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.
9. Het verrichten van exploratieboringen.

Bestemming

- A Agrarisch gebied;
 AL Agrarisch gebied met landschappelijke waarde;
 N Natuurgebied.

Aanduiding

- kruin. gronden met de aanduiding "kruinig perceel";
 verk. gronden met de aanduiding "waardevolle verkaveling";
 kreek gronden met de aanduiding "waardevolle kreekloop";
 dijk gronden met de aanduiding "historisch dijktracé";
 arch. gronden met de aanduiding "archeologisch waardevol terrein";
 -- gronden zonder specifieke aanduiding.

Te toetsten belangen en waarden:

- ag agrarische bedrijfsvoering;
 ar archeologische waarden (bodemarchief);
 ch cultuurhistorisch patroon;
 kr (kronkelende) oude kreekloop;
 la algehele landschappelijke kenmerken (o.a. beleevingswaarde, gaafheid, ruimtelijk-visuele structuur);
 mr microreliëf, geaccidenteerd karakter;
 ve verkavelingspatroon;
 na natuurlijke, abiotische omstandigheden (standplaats);
 ob opgaande beplanting van de eendenkooi, ornithologische waarden;
 gv waardevolle (zilte) graslandvegetatie, ornithologische waarden;
 ≠ de activiteit is niet aanlegvergunningplichtig.

7.1. Inspraak

In artikel 6a van de WRO is aan de "ingezetenen van de gemeente en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen" de gelegenheid gegeven tot het maken van opmerkingen en suggesties. Het voorontwerp heeft ter inzage gelegen van 1 februari tot en met 12 maart 1999. Gedurende deze periode zijn 31 inspraakreacties ingediend. De reacties zijn onderverdeeld in agrarische aspecten, burgerwoningen en overig aspecten.

Agrarische aspecten

Bij de agrarische aspecten ging het om verzoeken tot:

- ♦ *het vergroten en aanpassen van het bouwperceel;*
- ♦ *het verruimen van de goothoogte voor loodsen;*
- ♦ *het regelen van de locaties voor bietenopslag;*
- ♦ *het verkleinen van de kernrandzones;*
- ♦ *het aanpassen van de situatie met betrekking tot de bedrijfswoning.*

Daar waar in redelijkheid aan de opmerkingen tegemoet kon worden gekomen is het plan aangepast.

Burgerwoningen

In de groep burgerwoningen ging het om verzoeken tot;

- ♦ *het toekennen van een agrarisch bouwperceel;*
- ♦ *het verruimen van de bouwmogelijkheden voor een aan huis gebonden kantoorfunctie.*

Ook hier is in alle redelijkheid bezien aan welke verzoeken tegemoet kon worden gekomen.

Overig

Bij de overige aspecten ging het om verzoeken tot:

- ♦ *het toekennen van de bestemming "woondoeleinden";*
- ♦ *het opnemen van de locaties van bestaande windturbines;*
- ♦ *het specifiek bestemmen van de Kelnersweg;*
- ♦ *het opnemen dan wel schrappen van de regeling voor het beschermen van de archeologische waarden;*
- ♦ *gronden (voorlopig) niet mee te nemen in het bestemmingsplan Buitengebied.*

Er is bezien aan welke opmerkingen tegemoet kon worden gekomen.

Conclusie

Concluderend kan worden gesteld dat de inspraakreacties niet hebben geleid tot een wezenlijke aanpassing van het voorontwerpplan en dat gelet op het karakter van de inspraak het plan in maatschappelijk opzicht uitvoerbaar kan worden geacht.

7.2. Overleg

Ingevolge artikel 10 van het Bro '85 is het plan toegezonden voor overleg aan de volgende instanties:

1. Provincie Fryslân, Commissie van overleg;
2. Gemeente Dantumadeel;
3. Gemeente Dongeradeel;
4. Gemeente Het Bildt;
5. Gemeente Leeuwarderadeel;
6. Gemeente Tytsjerksteradiel;
7. Wetterskip Fryslân;
8. Wetterskip Waadkant;
9. Wetterskip Lauwerslanden;
10. Rijksdienst voor de Monumentenzorg;
11. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek;
12. Nederlandse Gasunie;
13. NUON Transport;
14. Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (NLTO);
15. It Fryske Gea;
16. Ministerie van Defensie.

De gemeente Dantumadeel, het Wetterskip Waadkant en het Wetterskip Lauwerslanden deelden mede dat het voorontwerpbestemmingsplan hen geen aanleiding heeft gegeven tot het maken van opmerkingen. Van de gemeenten Dongeradeel, Het Bildt en Tytsjerksteradiel, alsmede van de Nederlandse Gasunie en NUON Transport is geen reactie ontvangen.

De reacties zijn hieronder samengevat en voorzien van het gemeentelijk standpunt. Eventuele aanpassingen voor het plan zijn in **vet** weergegeven.

Ad 1. Provincie Fryslân, Commissie van Overleg

De reactie van de Commissie van Overleg (hierna CvO genoemd) bestaat uit achttien onderdelen. De CvO heeft deze onderverdeeld in drie categorieën. Categorie 1 betreft harde uitgangspunten. Categorie 2 zijn overleg- en discussiepunten. Categorie 3 betreft kwaliteitskenmerken.

Categorie 1-opmerkingen (harde uitgangspunten)

Samenvatting reactie 1A (Begrenzing plangebied)

Het is de CvO niet duidelijk waarom het buitendijks gebied, niet zijde de Waddenzee, niet in het plangebied is begrepen. In dit gebied is sprake van een (aanstaande) functieverandering als gevolg van de invulling van de Ecologische Hoofdstructuur. Er is 1.000 hectare zomerpolder begrensd om natuurontwikkeling (verkweldering) te stimuleren.

Overwegingen gemeente

Ten tijde van de start van de werkzaamheden voor het bestemmingsplan "Buitengebied" waren er nog veel onduidelijkheden met betrekking tot de inrichting van het Buitendijksveld. Gelet hierop is er bewust voor gekozen het Buitendijksveld buiten het plan te laten.

Voor het Buitendijksveld zal ter gelegener tijd een zelfstandig bestemmingsplan in procedure worden gebracht.

Samenvatting reactie 1B (Windturbines)

Gedeputeerde staten van Fryslân hebben in een brief van 8 februari 1999 aan de gemeentebesturen laten weten dat onder meer een bouwstop voor solitaire windturbines van kracht is. Bij vervanging van een windturbine mogen de ashoogte en rotordiameter van de nieuwe turbine niet groter zijn dan die van de bestaande windturbine. De in artikel 23, lid B, sub 2 opgenomen hoogtemaat van 60 meter is in strijd met het provinciaal beleid. Het provinciaal beleid gaat uit van een maximale ashoogte van solitaire windturbines tot 40 meter.

Overwegingen gemeente

*De gemeente volgt op dit punt het beleid van de provincie. **De regeling in artikel 23 is hierop aangepast.***

Categorie 2-opmerkingen (overleg- en discussiepunten)

Samenvatting reactie 1C (Opstreckende kavelrichting)

De CvO acht het uit oogpunt van ontginningsgeschiedenis van belang dat in het plan de opstreckende kavelrichting van het jonge kweldergebied wordt vastgelegd. Dit kan bijvoorbeeld door het opnemen van een aanduiding op de plankaart met daaraan gekoppeld een aanlegvergunningensysteem.

Overwegingen gemeente

*In het onderzoek ten behoeve van het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan zijn de landschappelijke waarden geïnventariseerd. Daaruit is naar voren gekomen dat met name bij Oosterbeintum, Jislum en Burdaard samenhangende gebieden voorkomen met een waardevolle verkaveling. Deze zijn op de plankaart opgenomen met de aanduiding "waardevolle verkaveling". Ten aanzien van het jonge kweldergebied is sprake van een opstreckende verkaveling. **De toelichting is hierop aangepast.** Het verkavelingspatroon is echter niet zodanig dat sprake is van een samenhangend gebied. Mede gelet op het primaire agrarische belang in dit gebied, is de gemeente van mening dat een aanlegvergunningensysteem niet nodig is. Wel zijn in het voorontwerpplan de wegen in het gebied afzonderlijk bestemd, waarmee de verkavelingsrichting tot uitdrukking komt.*

Samenvatting reactie 1D (Weidevogels)

Het jonge kweldergebied is vanwege het open karakter en de heersende rust van belang voor weidevogels. Gelet hierop is de CvO van mening dat eventuele vestiging van agrarische bedrijven bij verplaatsing beperkt dient te blijven tot de randen van het jonge kweldergebied, d.w.z. de Zeedijk en de daaraan evenwijdig lopende Mariëngaardeweg, Botniaweg en Hoge Herenweg.

Overwegingen gemeente

*Vanwege de landschappelijke openheid in het jonge kweldergebied zijn naar aanleiding van de opmerking van de CvO de mogelijkheden voor vestiging (verplaatsing) gezoneerd aan de randen van het gebied. **De voorschriften en de toelichting zijn hierop aangepast.***

Samenvatting reactie 1E (Eendenkooien)

Het afpalingrecht rondom de twee in bedrijf zijnde eendenkooien dient in het plan tot uitdrukking te worden gebracht.

Overwegingen gemeente

*Beide eendenkooien zijn bedrijfsmatig in gebruik. Eén eendenkooi wordt beheerd door Staatsbosbeheer; één wordt particulier beheerd. Ook vanuit de beheerders is het wenselijk het afpalingrecht in het plan op te nemen. In Friesland geldt het recht van afpaling binnen een kring van 1.200 meter, gerekend vanuit het midden van de kooi. Binnen de afpalingskring is geen nieuwvestiging van agrarische bedrijven mogelijk. **De plankkaart, voorschriften en toelichting zijn hierop aangepast, waarbij de aanduiding "zone open gebied I" is opgenomen.***

Samenvatting reactie 1F (Natuurgebieden)

De CvO is van mening dat slechts om zwaarwegende redenen het niet aangeven van enkele natuurgebiedjes en het wijzigen van de natuurbestemming kan worden rechtvaardigen. Op een kaartfragment zijn de betreffende gebiedjes weergegeven.

Overwegingen gemeente

*Het gaat om de volgende gebiedjes: een perceel bij Harstastate, een bosje bij de ijsbaan van Ferwert, de beplantingsstrook bij Foswert, twee bosjes langs de Janumerweg en een bosje langs de Dokkumerstritwei. **Deze gebiedjes, die in het kader van de ruilverkaveling Ferwerderadeel zijn aangelegd, zijn in het bestemmingsplan bestemd als "bos/beplantingsstrook".***

Voor het perceel aan de westzijde van Raemskûtel is de bestemming "natuurgebied" opgenomen. Het gaat hierbij namelijk om een vogelrijk grasland.

Samenvatting reactie 1G (Verplaatsing agrarische bedrijven)

De CvO adviseert het criterium dat het bij verplaatsing van agrarische bedrijven moet gaan om een bestaand en binnen de gemeente Ferwerderadiel gelegen bedrijf te laten vervallen. Ook bij een agrarisch bedrijf dat (net) buiten de gemeente Ferwerderadiel is gesitueerd, kan plaatsing naar een andere locatie (in Ferwerderadiel) planologisch gerechtvaardigd zijn. Een criterium dat planologisch wel van belang kan zijn en juridisch houdbaar is, is het stellen van een maximum aantal naar nieuwe locaties te verplaatsen bedrijven.

Overwegingen gemeente

De regeling is op dit punt aangepast en wel in die zin dat maximaal vijf nieuwe agrarische bouwblokken mogen worden toegekend.

Samenvatting reactie 1H (Verkeerslawaaï)

De CvO kan met de regeling ten aanzien van wegverkeerslawaaï (uitgesteld beslismoment) instemmen, omdat het slechts gaat om zeer beperkte mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt voor de realisering van geluidsgevoelige objecten. Omdat bij deze constructie een akoestisch onderzoek ontbreekt, verzoekt de CvO dat het plan inzicht biedt in de feitelijke ligging van de geluidzones langs wegen. Binnen deze beperkte zones kan vervolgens de in het plan opgenomen constructie (uitgesteld beslismoment) worden toegepast.

Tevens dient aan artikel 22 een aanvullend criterium te worden toegevoegd, dat in daarvoor in aanmerking komende concrete gevallen een door gedeputeerde staten hogere grenswaarde

dient te zijn verleend. Verder heeft de CvO de indruk dat lid A van artikel 22 onvolledig is: er ontbreekt een sub 2 en de eerste zin is taalkundig onjuist.

Overwegingen gemeente

*Met betrekking tot het gewenste inzicht in de geluidzones langs wegen is het plan aangepast. Voor alle wegen in het landelijk gebied is de breedte van de geluidzone gelijk. Deze bedraagt op basis van de Wet geluidhinder 250 meter. **In artikel 22 is deze maat opgenomen.***

Met betrekking tot de hogere grenswaarde kan worden vermeld dat er op dit moment geen akoestisch onderzoek plaatsvindt. Derhalve kan geen hogere grenswaarde worden aangevraagd. De voorschriften behoeven op dit punt dan ook geen aanpassing.

Naar aanleiding van de opmerking van de CvO is lid A taalkundig aangepast.

Samenvatting reactie 1I (Windmolens en molenbiotoop)

Het is van belang om rondom de windmolens (poldermolens) een zone op te nemen ter bescherming van de molenbiotoop en de mogelijkheden voor onbelemmerde windvang.

Overwegingen gemeente

*Het betreft hier alle in gebruik zijnde molens van het type "grondzeiler". Naar aanleiding van de opmerking van de CvO is rond de molens een zone van 100 meter opgenomen. Ter bescherming van de molenbiotoop en de windvang is bepaald dat deze zones vrij dienen te blijven van bebouwing. De zones worden ook opgenomen in de afweging bij de vrijstelling voor snelgroeiend bos. **Het plan is op basis van bovenstaande aangepast en wel in die zin dat de aanduiding "zone open gebied I" is opgenomen.***

Samenvatting reactie 1J (Infrastructuur)

Eén van de toetsingscriteria voor het gebruik van vrijkomende agrarische bebouwing is de mate van verkeersaantrekkendheid. In de voorschriften dient een relatie gelegd te worden dat als er sprake is van verzaamd gebruik van een uitweg op de provinciale weg, voorafgaand aan het verlenen van een toestemming de activiteit getoetst moet worden in de vorm van ontheffingsverlening op grond van de Wegenverordening Friesland.

Overwegingen gemeente

Voor eventuele aanpassing van een uitwegvergunning bestaat een zelfstandige procedure. Het wordt niet wenselijk geacht deze te incorporeren in de toetsingscriteria.

Categorie 3-opmerkingen (kwaliteitskenmerken)

Samenvatting reactie 1K (Productiebos)

De CvO is van oordeel dat het niet wenselijk is om productiebos in het knipkleigebied zonder enige restrictie toe te staan. Enige landschappelijke nuancering, in die zin dat aansluiting dient te worden gezocht bij bijvoorbeeld dorpen, puntelementen en dergelijke, is hier wel op zijn plaats.

Overwegingen gemeente

In het voorontwerpplan is een driedeling gemaakt ten aanzien van de aanleg van productiebos. In de eerste plaats is het in het jonge kweldergebied niet toegestaan om productiebos aan te leggen. In de tweede plaats is in het oude kweldergebied het aanleggen van productiebos toegestaan via vrijstelling van B en W (aangegeven met "II" op afbeelding A in de voorschriften). Daarbij is bepaald dat B en W rekening dient te houden

met de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de betrokken gronden. In de derde plaats is het aanleggen van productiebos in het knipkleigebied bij recht toegestaan (aangegeven met "I").

*De landschappelijke kenmerken van het knipkleigebied maken het bij nader inzien wenselijk om ook in het oorspronkelijke gebied I slechts via vrijstelling mogelijkheden te bieden voor de aanleg van productiebos. **Het plan is hierop aangepast, waarbij aan het cijfer I een andere betekenis is toegekend.***

Samenvatting reactie 1L (Relatie waterhuishouding)

De CvO ervaart het ontbreken van de aandacht voor water in het plan als een gemis. In het tweede Waterhuishoudingsplan van de provincie wordt voor het plangebied aangegeven dat dit een zoekgebied is voor eventuele afkoppeling van het watersysteem van de boezem. De CvO dringt er op aan - in/na overleg met de voor het waterbeheer verantwoordelijke instantie(s) - na te gaan of het noodzakelijk is in het bestemmingsplan aan deze problematiek aandacht te schenken. In het bevestigende geval dient tevens tot uitdrukking te komen of en zo ja welke planologische gevolgen uit een dergelijke afkoppeling voortvloeien.

Overwegingen gemeente

*In de toelichting van het plan is aandacht besteed aan het eerste Waterhuishoudingsplan van de provincie. Ten tijde van het opstellen van het plan bestond het tweede Waterhuishoudingsplan nog niet. **Aangezien in de tussentijd het ontwerp is gereedgemaakt, zijn in de toelichting de hoofdlijnen van het tweede Waterhuishoudingsplan beschreven. Daarin is onder meer aandacht besteed aan de gemeentelijke visie over afkoppeling van de boezem.***

Samenvatting reactie 1M (Volledigheid/juistheid van afbeelding 3 in de toelichting)

- ♦ Op de afbeelding is het oude dijktracé ten noorden van Blije, Ferwert en Marrum ten onrechte als "waardevolle kreekloop" aangegeven.
- ♦ Diverse hoge huisterpen en percelen die wel in het ruilverkavelingsplan voorkomen, zijn niet op de afbeelding weergegeven.
- ♦ Het voormalige kloosterterrein Foswert is op een onjuiste plaats aangegeven. Het voormalige kloosterterrein in de Hallumer Zuidmieden en de vorig jaar ontdekte stinselocaties bij Hallum ontbreken.
- ♦ Oude zeedijken, zoals de Vijfhuisterdijk, zijn niet als historische dijk geïnventariseerd.
- ♦ Een aanduiding van oude spoordijken (restanten hiervan) ontbreekt.

Overwegingen gemeente

- ♦ *Ten noorden van Blije, Ferwert en Marrum gaat het inderdaad om een oude zeedijk, die landschappelijk en historisch van betekenis is. **Het dijktracé is met de aanduiding "historisch dijktracé" op de plankaart opgenomen.***
- ♦ *Voor dit aspect bestaan verschillende, elkaar deels tegensprekende gegevens. In het ruilverkavelingsplan zijn de verhoogde huisterpen aangegeven onder de verzamelnaam "te handhaven oudheidkundig monument". Deze gegevens dateren uit 1971. In het kader van het ontwerpbestemmingsplan zijn de gegevens uit het ruilverkavelingsplan en de gegevens van de provincie (1984) geactualiseerd. Daarbij is gebruik gemaakt van recente gegevens van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). De terreinen die hieruit naar voren zijn gekomen, zijn opgenomen op de plankaart en voorzien van een passende regeling. **De ten opzichte***

van de voorontwerpplankaart ontbrekende terreinen zijn toegevoegd aan afbeelding 3.

- ♦ *De afbeelding is op dit punt aangepast.*
- ♦ *Zowel de Oude Zeedijk als de Vijfhuisterdijk zijn toegevoegd aan afbeelding 3.*
- ♦ *Het gaat hier om de ontmantelde goederenspoorlijn van Leeuwarden naar Dokkum. In het kader van de ruilverkaveling Ferwerderadeel is het beloop destijds grotendeels weggeschoven. Dientengevolge komt de lijn in het verkavelingspatroon nauwelijks meer tot uitdrukking. De overgebleven delen van de spoorlijn zijn aan afbeelding 3 toegevoegd.*

Samenvatting reactie 1N ((Bedrijfs)woningen)

De CvO kan instemmen met de in de gebruiksbepalingen opgenomen vrijstellingsbevoegdheid voor het bewonen van een (bedrijfs)woning door twee gezinnen. Hiermee is het namelijk niet mogelijk mee te werken aan woningsplitsing (verbouwing van één tot twee woningen), dat op grond van het provinciaal beleid voor het landelijk gebied ongewenst is.

Overwegingen gemeente

Deze opmerking wordt ter kennisgeving aangenomen.

Samenvatting reactie 1O (Intensieve veehouderij)

De bepaling in de voorschriften dat binnen de kernrandzones intensieve veehouderij tot een maximale oppervlakte van 100 m² is toestaan, komt feitelijk neer op een verbod. Gelet op de bescherming van (toekomstig) woon- en leefmilieu rond de kernen, acht de CvO dit aanvaardbaar.

Overigens merkt de CvO op dat er met betrekking tot intensieve veehouderij binnen de kernrandzones een tegenstrijdigheid in de plantoelichting voorkomt. Op blz. 44 is vermeld dat voor twee intensieve veehouderijbedrijven die binnen de kernrandzones zijn gelegen, een aparte bestemming is opgenomen en dat deze mogen uitgroeien tot 7.000 m². Tevens dringt de CvO er op aan om in de gebruiksbepalingen van artikel 3 het gebruik van opstallen voor intensieve veehouderij binnen de kernrandzones met een grotere oppervlakte dan 100 m² (behouden die twee die thans reeds een groter oppervlakte hebben) als strijdig gebruik aan te merken.

Overwegingen gemeente

Met betrekking tot de eerste opmerking kan gesteld worden dat deze voor kennisgeving wordt aangenomen.

Op blz. 44 van de toelichting is abusievelijk vermeld dat voor de twee intensieve veehouderijbedrijven binnen de kernrandzone een aparte bestemming is opgenomen en dat deze mogen uitgroeien tot 7.000 m². De voorschriften en de plankaart zijn op dit punt correct: de twee bedrijven zijn bestemd met de "algemene" agrarische bestemming "agrarisch bedrijfsdoeleinden". Op de plankaart is de maximale oppervlakte bedrijfsbebouwing opgenomen. De toelichting is hierop aangepast.

De gebruiksbepaling in artikel 3 zijn aangepast ten aanzien van het gebruik van intensieve veehouderij binnen de kernrandzones tot een maximale oppervlakte van 100 m².

Samenvatting reactie 1P (RWZI)

Voor de ten noorden van Burdaard gelegen rioolwaterzuiveringsinstallatie geldt een hinderzone. De CvO adviseert deze op de plankaart aan te geven.

Overwegingen gemeente

Het plan is op dit punt aangepast en wel in die zin dat de aanduiding "zone open gebied II" is opgenomen.

Samenvatting reactie 1Q (Infrastructuur)

- ♦ De CvO ervaart het als een gemis dat in de hoofdstukken 1 en 2 van de toelichting geen aandacht is besteed aan het recent vastgestelde Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan (PVVP). Ook ontbreekt een algemene visie over verkeer en vervoer in het bestemmingsplan.
- ♦ In verband met de uniformiteit en de herkenbaarheid verdient het aanbeveling om voor de classificatie van wegen aansluiting te zoeken bij de in het PVVP gehanteerde classificatie.
- ♦ Binnen de gemeente Ferwerderadiel is in het PVVP uitsluitend aan de Dokkumer Ee een functie voor scheepvaart toegekend.
- ♦ De CvO verzoekt in de toelichting op te nemen dat de Dokkumer Ee is aangeduid als Azm-route (vaarweg met een verbindingfunctie voor grote zeewaardige schepen) en onderdeel is van de Staande Mastroute Grouw-Leeuwarden-Lauwersmeer.
- ♦ Eén van de doelstellingen van het PVVP is het verminderen van het autogebruik. Een middel hiervoor is te zorgen voor goede fietsvoorzieningen bij kansrijke verbindingen. In de gemeente Ferwerderadiel bevinden zich twee hoofd fietsroutes en één kansrijke route.

Overwegingen gemeente

- ♦ ***Zowel het PVVP als het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) bestonden nog niet ten tijde van het opstellen van het bestemmingsplan. Naar aanleiding van de opmerking van de CvO is de toelichting op dit punt aangepast.***
- ♦ ***In het bestemmingsplan is de classificatie van wegen aangepast, zodat deze aansluit bij het PVVP.***
- ♦ ***De toelichting is op dit punt aangepast.***
- ♦ ***De toelichting is op dit punt aangepast.***
- ♦ ***De toelichting is op dit punt aangepast.***

Samenvatting reactie 1R (Planvoorschriften)

- ♦ In artikel 1 dienen ter wille van de duidelijkheid alle kaarten met kaartnummers te worden genoemd.
- ♦ Overeenkomstig de Vaarwegenverordening Friesland geldt voor de Dokkumer Ee en de Fin-kumervaart een beheer/bebouwingvrije zone van respectievelijk 15 en 10 meter. De tot de Dokkumer Ee aan te houden afstand, zoals die in artikel 21 is aangegeven, dient derhalve te worden aangepast.
- ♦ Voor wat betreft de in acht te nemen bebouwingsgrens ten opzichte van de bij de provincie in beheer zijnde weg N357 kan in artikel 21 het oogpunt van wegbeheer volstaan worden met een afstand van 20 meter in plaats van 60 meter.
- ♦ In artikel 12 wordt verwezen naar bijlage 3. Deze bijlage ontbreekt echter.
- ♦ Om aan te geven dat lid C van artikel 25 uitsluitend betrekking heeft op strijdig gebruik dat op het tijdstip van het van kracht worden van het bestemmingsplan bestaat, dient in dat lid een verwijzing naar lid B van dat artikel te worden gemaakt.

Overwegingen gemeente

De voorschriften zijn op bovenstaande punten aangepast.

Ad 5. Gemeente Leeuwarderadeel

Samenvatting reactie

De gemeente Leeuwarderadeel huldigt het standpunt dat in principe medewerking moet kunnen worden verleend aan uitbreidingsplannen voor niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied. Dergelijke uitbreidingen acht het gemeentebestuur uit economische oogpunt wenselijk op het platteland. In het ontwerpbestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Leeuwarderadeel is nog geen regeling opgenomen die naar verwachting door de provincie zal worden goedgekeurd. De gemeente Leeuwarderadeel verzoekt, indien het standpunt door de gemeente Ferwerderadiel wordt onderschreven, te besluiten om gezamenlijk te zoeken naar mogelijkheden hiertoe.

Overwegingen gemeente

De gemeente Ferwerderadiel staat voor afgewogen uitbreidingsmogelijkheden voor bestaande niet-agrarische bedrijven in het buitengebied. Wanneer bedrijven structureel willen groeien, kunnen deze verplaatst worden naar een van de bedrijfsterreinen bij de kernen.

Ad 7. Wetterskip Fryslân

Samenvatting reactie 7A

Verzocht wordt de bestemming van de binnenberm van de zeedijk te wijzigen in die zin dat de hoofdbestemming waterbouwkundige doeleinden krijgt met eventueel een dubbelbestemming. Verder wordt medegedeeld dat op de weg en de binnenberm van de zeedijk de Keur van het Wetterskip Fryslân van toepassing is. Voor eventuele werkzaamheden dient vooraf een onthefing van de keur bij het Wetterskip te worden aangevraagd.

Overwegingen gemeente

Naar aanleiding van de opmerking van het Wetterskip is aan de binnenberm van de dijk tot aan het hart van de daarlangs gelegen sloot de reeds in het plan opgenomen dubbelbestemming "waterstaatskundige doeleinden" toegekend. Bij eventuele (bouw)initiatieven binnen deze dubbelbestemming zullen belanghebbenden gewezen worden op de Keur van het Wetterskip Fryslân.

Samenvatting reactie 7B

Verzocht wordt toe te voegen aan het onderdeel Vaarwegen op blz. 35 van de toelichting dat de Dokkumer Ee in waterhuishoudkundig beheer is bij Wetterskip Fryslân. Daarnaast wordt overwogen toe te voegen aan het onderdeel Watergemalen en -keringen dat de vaarten en met boezempeilen in peilbeheer zijn bij Wetterskip Fryslân en dat op deze vaarten de Keur van Wetterskip Fryslân van toepassing is.

Overwegingen gemeente

De opmerkingen zijn aan de toelichting toegevoegd.

Samenvatting reactie 7C

Verzocht wordt aandacht te schenken aan de ligging van de rioolwaterpersleidingen in het plangebied. Op een bij de reactie gevoegde situatietekening is ter informatie de rioolwaterzuiveringsinstallatie Burdaard en het tracé van de persleidingen aangegeven.

Overwegingen gemeente

De noodzaak rioolwaterpersleidingen op de kaart op te nemen wordt niet ingezien. Ook bij aardgastransportleidingen geldt dat alleen de regionale hoofdtransportleidingen worden opgenomen en niet de overige distributieleidingen.

Samenvatting reactie 7D

Ten aanzien van de rioolwaterzuiveringsinstallatie Burdaard wordt een oppervlakte aangegeven van 200 m². Rekening houdend met toekomstige ontwikkelingen zal voor de diverse onderdelen circa 50% van het terreinoppervlak benodigd zijn. Dit komt overeen met circa 13.000 m². Verzocht wordt het plan op dit punt aan te passen.

Overwegingen gemeente

Op dit moment komt binnen het terrein van de RWZI een gebouw voor met een oppervlakte van 150 m². Daarnaast komt er in de vorm van onder andere beluchtingvijvers veel meer bebouwing voor. In de planvoorschriften wordt alleen een maximum gesteld aan de oppervlakte van de gebouwen. Gelet op de aanwezige oppervlakte biedt de nu in het plan opgenomen oppervlakte voldoende uitbreidingsmogelijkheden.

Ad 10. Rijksdienst voor de Monumentenzorg

Samenvatting reactie 10A

In de toelichting ontbreekt het historisch-geografische aspect, waardoor de aandacht voor de cultuurhistorie in het plan zich vooral richt op afzonderlijke elementen en objecten. De samenhang daartussen, c.q. de landschappelijke hoofdstructuur en de historisch-ruimtelijke karakteristiek en herkenbaarheid ervan blijven daardoor onderbelicht.

Overwegingen gemeente

In het kader van de doelstellingen van het bestemmingsplan is de gemeente van mening dat er in de toelichting voldoende aandacht is geschonken aan de cultuurhistorische, archeologische en landschappelijke waarden in het plangebied. Het plan behoeft op dit punt geen aanpassing.

Samenvatting reactie 10B

Op afbeelding 3 van de toelichting, alsmede op de plankaart en in de voorschriften wordt tussen de Zeedijk en de Hoge Herenweg-Ljouwerterdyk een te beschermen kreekbedding aangegeven. Het gaat hier echter om een oud dijktracé, hetgeen overigens niet afdoet aan de cultuurhistorische waarde van deze landschappelijke structuurlijn. In zuidwestelijke richting zet deze zicht voort tot en met de Vijfhuisterdijk. In de daaraan toegekende bestemming waterstaatkundige doeleinden komt de historisch-landschappelijke betekenis echter in het geheel niet tot uiting zodat het aanbeveling verdient dit alsnog daarin op te nemen.

Met betrekking tot het kenmerkende waterlopenpatroon in het gebied tussen de kwelderwal en de Dokkumer Ee is onduidelijk waarom alleen de kreekloop bij Jislum als waardevol is aangegeven.

Overwegingen gemeente

Met betrekking tot het oude dijktracé wordt verwezen naar de overwegingen van de gemeente bij de opmerking van de Commissie van Overleg (reactie 1M).

De kreekloop bij Jislum is op basis van informatie van de provincie ten behoeve van het vigerende bestemmingsplan, aangemerkt als een kenmerkend waterlopenpatroon. In het

bestemmingsplan is dit tot uitdrukking gekomen in de aanduiding "waardevolle kreekloop".

Samenvatting reactie 10C

Bij de aanduiding "monument", die betrekking heeft op de beschermde monumenten ingevolge de Monumentenwet, wordt verwezen naar de cultuurhistorische waarden volgens de begripsomschrijving van artikel 1 onder ae. Het relevante aspect van de historisch-bouwkundige waarden ontbreekt daarin echter.

In de bestemmingsvoorschriften voor bebouwing met de aanduiding "monument" is een 5%-afwijking van de maatvoering toegestaan "voor zover daarop de Monumentenwet 1988 van toepassing is". Consequentie van deze formulering is dat voor beschermde (delen van) gebouwen(complexen) een tweetal - niet altijd overeenkomende - regelingen tegelijk geldt, namelijk de vergunningplicht op grond van de Monumentenwet en het bestemmingsplan, terwijl een regeling ontbreekt voor de overige onderdelen, die hetzij buiten de bescherming vallen danwel in de tussentijd van de monumentenlijst zijn afgevoerd, maar wel van belang zijn vanwege de hoofdvorm.

Overwegingen gemeente

De cultuurhistorische waarden in het plangebied hebben betrekking op de archeologie, de historische-geografie en de historische bouwkunde. De opzet van de voorschriften en de omschrijving van het begrip "cultuurhistorie" is op dit punt aangepast.

Samenvatting reactie 10D

Een belangrijk kenmerk van de historisch-landschappelijke hoofdstructuur is de ruimtelijke verdichting op de kwelderwal, met daarop de hoofddorpen, in samenhang met de openheid van de gebieden daarbuiten. In dit verband is de mogelijkheid van de aanleg van bos (artikel 4 lid C onder 1a) in het open gebied ten zuidoosten van de reeks hoofddorpen ongewenst, en ware deze mogelijkheid te beperken tot de zone van de kwelderwal.

Overwegingen gemeente

Mede in relatie tot de opmerkingen van de Commissie van Overleg (reactie 1K) is de regeling ten aanzien van de aanleg van productiebos herzien. De aanleg van bos is alleen nog via een vrijstelling toegestaan. Daarbij dient B en W rekening te houden met de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van de betrokken gronden. Dit zal er veelal op neerkomen dat de aanleg van bos alleen is toegestaan op de reeds verdichte kwelderwal of in aansluiting bij de dorpen. Hierdoor zal de openheid in de gebieden daarbuiten worden behouden.

Ad 11. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek

Samenvatting reactie 11A

De term cultuurhistorie is in de voorschriften te eng gedefinieerd. Cultuurhistorie moet worden gezien als het totaal van de bouwkundige, archeologische en historisch-geografische waarden.

Overwegingen gemeente

Met betrekking tot de term cultuurhistorie wordt verwezen naar de overwegingen van de gemeente bij de opmerking van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) (reactie 10C).

Samenvatting reactie 11B

Van de tot op heden bekende archeologisch waardevolle terreinen staan er enkele nog niet op de plankaart en is een aantal niet geheel correct begrensd. De terreinen dienen overeenkomstig de bij de reactie gevoegde kaarten opgenomen te worden op de plankaart.

Overwegingen gemeente

Op basis van de nieuwe gegevens (deels afwijkend van eerdere informatie) is de plankaart aangepast.

Samenvatting reactie 11C

Voor de waardevolle archeologische terreinen met de dubbelbestemming "archeologische monument" is een aanlegvergunningstelsel overbodig. Deze terreinen zijn wettelijk beschermd ingevolge de Monumentenwet 1988, die zijn eigen procedure kent. Het wijzigen of aantasten van wettelijk beschermde monumenten is niet toegestaan zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van Onze Minister (van OC en W). In tegenstelling tot hetgeen in de toelichting staat vermeld is het de ROB die - namens de minister - een dergelijke vergunning afgeeft en niet het college van B en W.

Op basis van bovenstaande is de noodzaak om in artikel 18 lid B een aanlegvergunningstelsel op te nemen niet meer aanwezig. De wettelijke beschermde monumenten dienen, overeenkomstig nu reeds het geval is, wel op de plankaart te worden weergegeven, tevens voorzien van een "M". In de toelichting en in de begripsbepaling dient nadrukkelijk te worden aangegeven dat het hier wettelijk beschermde archeologische monumenten betreft die hun eigen procedure kennen via de Monumentenwet 1988.

Overwegingen gemeente

Naar aanleiding van bovenstaande is de regeling aangepast.

Samenvatting reactie 11D

Daar waar het archeologisch waardevolle terreinen betreft die niet beschermd zijn ingevolge de Monumentenwet 1988 dienen de voorschriften van de aanlegvergunningstelsels te worden aangescherpt. Dit betekent concreet dat ten aanzien van de archeologische waarden die voorkomen in de bestemmingen "agrarische doeleinden", "agrarisch gebied", "agrarisch gebied met landschappelijke waarde", "natuurgebied" en "woondoeleinden" zonder uitzondering de volgende voorschriften in het stelsel moeten worden opgenomen:

- a. het aanleggen, verbreden of verharderen van paden en wegen;
- b. het afgraven of ophogen met meer dan 0,10 m;
- c. het uitvoeren van groundbewerkingen dieper dan 30 cm, waartoe ook gerekend wordt woeien, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen;
- d. het omzetten van grasland in bouwland;
- e. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden (voor zover niet geregeld in de Boswet), waarbij de stobben worden verwijderd;
- f. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
- g. het verlagen van het waterpeil;
- h. het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen;
- i. het aanbrengen van bovengrondse of ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.

Overwegingen gemeente

Het aanlegvergunningstelsel zoals opgenomen in de bestemmingen "agrarische bedrijfsdoeleinden" en "woondoeleinden" wordt in zijn huidige vorm afdoende geacht. Het zou bijvoorbeeld te ver voeren om "het omzetten van grasland in bouwland" binnen deze bestemmingen aan een aanlegvergunning te verbinden, omdat dit ter plekke niet aan de orde is.

Verder geldt voor de onderdelen b, c, f, h en i dat de overige bestemmingen reeds voorzien zijn in de gewenste aanlegvereisten. Meer specifiek geldt ten aanzien van onderdeel c dat een diepte van 30 cm niet doelmatig wordt geacht en dat daarom een diepte van 50 cm wordt gehandhaafd, alsmede dat activiteiten als woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen onder het begrip "grondbewerking" vallen en daarom niet nader hoeven te worden benoemd. Onderdeel e heeft geleid tot het aanvullen van de aanlegvergunningenvereiste met de zinsnede "waarbij stobben worden verwijderd", ten aanzien van punt i tenslotte kan nog worden opgemerkt dat het niet noodzakelijk wordt geacht om ook voor een bovengrondse transportleiding een aanlegvergunning te eisen. Voor onderdeel g tenslotte geldt dat dit niet aan de voorschriften is toegevoegd, omdat dit onderdeel te onbepaald is. Ten behoeve van het waterpeil is punt h aan de voorschriften toegevoegd.

Ad 14. Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie

Samenvatting reactie 14A (Nevenactiviteiten (min of meer) buiten de landbouw)

Artikel 3 lid F onder 1c en artikel 25 staan niet toe dat bedrijfsgebouwen voor een ander doel worden gebruikt dan voor agrarische bedrijfsdoelen. Er is geen vrijstellingsbevoegdheid opgenomen en de ontwikkelingsregeling betreft uitsluitend agrarische gebouwen.

Er komt steeds vaker voor dat agrarische gebouwen gedeeltelijk worden gebruikt voor een niet-agrarische neventak, zoals een computerbedrijfje of handel in en opslag van niet-agrarische goederen. Dergelijke activiteiten zijn vaak goed te combineren met het agrarisch bedrijf en zijn heel goed mogelijk zonder dat dit het "aanzien" van het agrarisch bedrijf aantast en zonder dat dit vanuit de ruimtelijke ordening bezien nadelige neveneffecten tot gevolg heeft. Ook verbredingsactiviteiten als zorgboerderij, b&e en brochje en kinderopvang lijkt in het bestemmingsplan niet mogelijk. Met het oog op bovenstaande verzoekt de NLTO de gebruiksbepalingen te verruimen of een vrijstellingsbevoegdheid op te nemen.

Overwegingen gemeente

*De gemeente staat positief tegenover het bieden van de mogelijkheid voor een niet-agrarische activiteit bij een agrarisch bedrijf. **De voorschriften zijn hierop aangepast; er is een maximummaat opgenomen voor niet-agrarische activiteiten.***

Samenvatting reactie 14B (Nevenactiviteiten binnen de landbouw)

- ♦ Het plan biedt beperkte mogelijkheden voor houtteelt. De NLTO is het eens dat op met name de kweldergronden voorkomen moet worden dat complete bossen worden aangelegd. Wel zou de NLTO graag zien dat bij het oppakken van een neventak boomteelt, de agrariër de mogelijkheid heeft zonder aanlegvergunning hoger opgaande bomen te kweken. Uit de planvoorschriften valt af te leiden dat in het gehele agrarische gebied, met uitzondering van de aanduidingen "waardevolle verkaveling", "kruinige percelen", "waardevolle kreeklopen" en gronden met de aanduiding "waardevol archeologisch terrein", zonder aanlegvergunning

de teelt van bomen is toegestaan. De toelichting is hier minder duidelijk over, met name waar het de jonge kweldergronden betreft. Wellicht is het mogelijk in de toelichting hier wat duidelijker over te zijn.

- ♦ De NLTO zou graag zien dat een deel van de bebouwing (1.000 m² bij recht, mag bestaan uit glas). Dit is gewenst met het oog op de mogelijkheid om zelf bloembollen te kunnen broeien en voor het telen van zeeegroente onder glas. Wellicht zijn er in de toekomst nieuwe ontwikkelingen waarvoor het ook gewenst is over een kleine oppervlakte glas te kunnen beschikken.

Overwegingen gemeente

- ♦ ***In de toelichting is het beleid met betrekking tot het bieden van mogelijkheden voor houtteelt verduidelijkt.***
- ♦ ***De voorschriften zijn aangepast. De gemeente acht het echter niet wenselijk om het oprichten van glas bij recht toe te staan, maar zal via een vrijstelling de mogelijkheid bieden tot het oprichten van glas (maximale oppervlakte van 1.000 m²).***

Ad 15. It Fryske Gea

Samenvatting reactie 15A

In de toelichting wordt genoemd dat een van de aanleiding voor de herziening van het bestemmingsplan Buitengebied de beleidswijziging op belangrijke punten van Rijk en Provincie is. Met name in het buitendijks gebied is sprake van een essentiële beleidswijziging, namelijk natuurontwikkelingen (kwelders). Hierdoor zijn bestemming en (toekomstig) gebruik niet met elkaar overeenstemming. Er wordt met klem op aangedrongen de herzieningen van het bestemmingsplan Waddenzee/natuurgebied ter hand te nemen.

Overwegingen gemeente

Met betrekking tot dit punt wordt verwezen naar de overwegingen van de gemeente bij de opmerking van de Commissie van Overleg (reactie 1A).

Samenvatting reactie 15B

Er is enig verschil in de gebieden die in de Nota Natuurbeheer als natuurgebied zijn aangegeven en de plankaart van het voorontwerpbestemmingsplan. Verder wordt vanwege de actualiteit verzocht uit te gaan van het binnenkort te verschijnen tweede provinciale Waterhuishoudingsplan.

Overwegingen gemeente

Met betrekking tot de natuurgebieden wordt verwezen naar de overwegingen van de gemeente bij de opmerking van de Commissie van Overleg (reactie 1F).

Met betrekking tot het tweede Provinciale Waterhuishoudingsplan wordt verwezen naar de overwegingen van de gemeente bij de opmerking van de Commissie van Overleg (reactie 1L).

Ad 16. Ministerie van Defensie

Samenvatting reactie

In paragraaf 4.6.5. van de toelichting is aangegeven dat het bestemmingsplan geen mogelijkheden biedt voor het oprichten van nieuwe windturbines. Het is evenwel toegestaan om be-

staande windturbines te vervangen door een groter exemplaar of op een andere plek. Dit is uitgewerkt in artikel 23 van de voorschriften. Uit het artikel blijkt geenszins dat slechts toestemming wordt verleend indien het gaat om vervanging van een bestaande turbine. Voorts ontbreekt de in het artikel genoemde bijlage.

De mogelijkheid voor het oprichten van windturbines met een masthoogte van 60 meter (zie artikel 23 lid B) kan mede afhankelijk van de afstand mogelijkerwijs een meer dan toelaatbare verstoring van de radarontvangst geven voor de radarinstallatie van de vliegbasis Leeuwarden. Teneinde op voorhand zeker te stellen dat de bouw c.q. vervanging van turbines geen ontoelaatbare verstoring zal veroorzaken, dient in het bestemmingsplan een dwingende advisering door het Ministerie van Defensie te worden opgenomen.

Overwegingen gemeente

*Afbeelding 6 bevat de locaties met bestaande windturbines. **Deze afbeelding is als bijlage 3 aan de voorschriften toegevoegd.** Uitsluitend voor deze bestaande locaties zijn windturbines toegestaan.*

Mede in relatie met de opmerkingen van de Commissie van Overleg (reactie 1B) wordt de maximale masthoogte van windturbines teruggebracht tot 40 meter. Verwacht wordt dat met een dergelijke hoogte geen verstoring van radarontvangst meer zal optreden. Het is dan niet meer noodzakelijk een advies van het Ministerie van Defensie op te nemen.

januari 1999,

gew.: augustus 1999,

april 2000,

september 2000.

Bijlagen

Bij de toelichting

1.

Niet-agrarische bedrijven

Bijlage 1 Overzicht voorkomende bedrijvigheid en planologische regeling

Adres		Naam bedrijf	Vigerend bestemmingsplan		Oppervlakte bestaande bebouwing (m²), excl. bedrijfswoning	Bestemmingsplan Buitengebied 2000		
Straat	Huisnr.		Bestemming	Maximale opp. bebouwing (m²), incl. bedrijfswoning		Bestemming	Aanduiding	Maximale oppervlakte bebouwing (m²), excl. bedrijfswoning
Bothiaweg 6	Marrum	Grain Plastics BV en Grasso Drain BV	Ah	6000	4660	B	kb ★	4700
De Houwen 3	Ginnum	Wijbenga Transportbedrijf BV	Ah	1600	320	B	tr	375
De Rijp 3	Ferwert	Loon- en constructiebedrijf	O	750	810	B	ah	900
De Stringen 31	Hallum	Loonbedrijf De Stringen	Ah	2850	1700	B	ah	2100
Heskamperweg 2	Ginnum	Wijbenga Veevoeders	Ab	n.v.t.	890	B	ah	1100
Hoge Herenweg 3	Marrum	Greydanus Aardappelhandel BV	O	900	1230	B	as	1500
Jislumerdyk 17	Burdaard	Transportbedrijf vof Feenstra Birdaard	Ab	n.v.t.	780	B	tr	875
Kleasterdyk 1a	Wânswert	Loonbedrijf (geen dienstwoning)	1	n.v.t.	325	B	ah ★	900
Kleasterwei 41	Ferwert	Opslagterrein gemeente	O	5200	965	B	o ★	1500
Ljouwerterdyk 3	Marrum	Martech electrotechniek en automatisering	V	n.v.t.	750	B	eb ★	850
Ljouwerterdyk 9	Ferwert	Autobedrijf M.W. Faber & Zn.	B	400	310	B	ab	470
Ljouwerterdyk 7	Hallum	Loonbedrijf Fa. A. en G.D. de Vries	Ah, Vb	660	700	B	ah	875
Zeedijk 3	Ferwert	Meubelmakerij J. Welles	Ab	n.v.t.	390	B	mm	390
Zeedijk 12	Ferwert	Vorkheftruckbedrijf Themmen	Ab	n.v.t.	820	B	mb	820
Zwarteweg 10	Blije	Handelsbedrijf	Ah	500	300	B	ah	375

Verklaring kolom "Vigerend bestemmingsplan"

Ab	bestemming "Agrarisch bedrijf"
Ah	bestemming "Agrarisch hulpbedrijf"
B	bestemming "Bedrijfven"
O	bestemming "Opslag(terrein)"
V	bestemming "Volkstuinen"
Vb	bestemming "Verkooppunt motobrandstoffen"
W	bestemming "Woondoeleinden"
1	nog niet aanwezig in vigerende plan

Verklaring kolom "Bestemmingsplan Buitengebied 2000"

B	bestemming "bedrijfsdoeleinden"
ab	aanduiding "autobedrijf"
ah	aanduiding "agrarisch hulpbedrijf"
as	aanduiding "aardappelwas- en sorteerbebedrijf"
eb	aanduiding "electrotechnisch bedrijf"
kb	aanduiding "kunststofverwerkingsbedrijf"
mb	aanduiding "machinebedrijf"
mm	aanduiding "meubelmakerij"
o	aanduiding "opslag"
tr	aanduiding "transportbedrijf"
★	aanduiding "geen bedrijfswoning toegestaan"

2.

Bouwkundige monumenten

Bouwkundige monumenten (Monumentenwet 1988)		
Adres		Soort
Boatebuorren 1	Blije	boerderij
bij Wiereweg 12	Burdaard	molen
It Kleaster 1	Ferwert	boerderij
It Kleaster 3	Ferwert	boerderij
Kahoolsterlaan 2	Ferwert	boerderij
Ljouwerterdyk 13	Ferwert	boerderij
Molenlaan 1	Ferwert	woonhuis
Hoge Herenweg 35	Hallum	boerderij
Mariëngaarderweg 2	Hallum	boerderij
Mariëngaarderweg 45	Hallum	boerderij
Vijfhuisterdyk 19	Hallum	boerderij
bij Trekvaart 8	Hallum	molen
bij Mieddyk 6	Hegebeintum	molen
Jannumerweg 2	Jannum	boerderij
Hikkaarderdyk 12	Jislum	boerderij
Hikkaarderdyk 16	Jislum	kerk
bij Hikkaarderdyk 25	Jislum	molen
bij Hoge Herenweg 14	Marrum	molen
bij Ljouwerterdyk 1	Marrum	molen
bij Nieuweweg 3	Marrum	molen
Westernijtsjerk 2	Marrum	kerk
bij Skettersdyk 3	Wânswert	molen

Voorschriften

september 2000

Inhoudsopgave

Paragraaf I. Definities	1
Artikel 1. Begripsbepalingen	1
Artikel 2. Wijze van meten	5
Paragraaf II. Bestemmingen	6
Artikel 3. Agrarische bedrijfsdoeleinden	6
Artikel 4. Agrarisch gebied	12
Artikel 5. Agrarisch gebied met landschappelijke waarde	17
Artikel 6. Natuurgebied	21
Artikel 6A. Bos/beplantingsstrook	23
Artikel 7. Woondoeleinden	25
Artikel 8. Bijzondere doeleinden	30
Artikel 9. Manege	31
Artikel 10. Bedrijfsdoeleinden	32
Artikel 11. Kampeerdoeleinden	34
Artikel 12. Nutsdoeleinden	35
Artikel 13. Begraafplaats	36
Artikel 14. Volkstuin	37
Artikel 15. Mijnbouwkundige doeleinden	38
Artikel 16. Water	39
Artikel 17. Verkeersdoeleinden	40
Artikel 18. Archeologisch monument (dubbelbestemming)	41
Artikel 19. Aardgastransportleiding (dubbelbestemming)	42
Artikel 20. Waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)	43
Paragraaf III. Algemene bepalingen	45
Artikel 21. Bebouwingsgrenzen	45
Artikel 22. Algemene bepalingen met betrekking tot het bouwen binnen geluidscontouren	46
Artikel 23. Algemene bepalingen met betrekking tot windturbines	47
Artikel 24. Aanvullende vrijstellingsbevoegdheden	48
Artikel 25. Algemene gebruiksbepaling	49
Artikel 26. Dubbeltelbepaling	50
Artikel 27. Overgangsbepalingen bouwwerken	51
Artikel 28. Strafbepaling	52
Artikel 29. Titel	53
Bijlagen	
1. Procedurebepalingen	
2. Woningen met te handhaven hoofdvorm	
3. Windturbines	
4. Bedrijvenlijst	

Artikel 1. Begripsbepalingen

In deze voorschriften wordt verstaan onder:

- a. het plan: het bestemmingsplan "**Buitengebied-2000**" van de gemeente Ferwerderadiel;
- b. de kaart: de kaart die deel uitmaakt van het plan en als zodanig is gewaarmerkt (tek.no. Fwl-204-1 tot en met Fwl-204-4);
- c. bouwwerk: elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal welke, hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond;
- d. gebouw: elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;
- e. ander-bouwwerk: een bouwwerk, geen gebouw zijnde;
- f. ander-werk: een werk, geen bouwwerk zijnde;
- g. bebouwing: één of meer gebouwen en/of andere-bouwwerken;
- h. bebouwingsgrens: een als zodanig beschreven lijn, welke door gebouwen niet mag worden overschreden, behoudens overschrijdingen, die krachtens deze voorschriften zijn toegestaan;
- i. bestemmingsgrens: een op de kaart aangegeven lijn, die de grens vormt tussen gronden met verschillende bestemmingen;
- j. bestemmingsvlak: een op de kaart aangegeven, door bestemmingsgrenzen omsloten gebied; indien en voor zover twee bestemmingsvlakken door aanpijling met elkaar verbonden zijn, worden deze aangemerkt als zijnde één bestemmingsvlak;
- k. bouwperceel: een stuk grond, waarop krachtens het plan een zelfstandige bebouwing met één gebouw of bij elkaar behorende gebouwen is toegestaan;
- l. perceelgrens: een grens van een bouwperceel;
- m. voorgevel: de naar de weg, eventueel voetpad, vanwaar het gebouw hoofdzakelijk toegankelijk is, gekeerde gevel;

-
- n. woning: een complex van ruimten krachtens aard en indeling geschikt of bestemd voor de huisvesting van een afzonderlijk huishouden;
- o. hoofdgebouw: een gebouw, dat zowel functioneel als qua maatvoering bepalend is voor de materiële inhoud van de bestemming;
- p. bijgebouw: een gebouw, dat een functionele eenheid met het hoofdgebouw vormt en dat door de maatvoering onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw;
- q. dienst-/bedrijfswoning: een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bestemd voor de huisvesting van een persoon (en diens/haar gezin of naar de aard daarmee gelijk te stellen samenlevingsvorm) wiens huisvesting daar, met het oog op de bestemming van het gebouw of terrein, noodzakelijk is;
- r. praktijkruimte: een ruimte, zijnde een zelfstandige eenheid van een gebouw of indien onderdeel uitmakende van een woning, dan zijnde een ondergeschikt deel van de woning, dat dient voor de uitoefening van een beroep (dan wel het verlenen van diensten) op administratief, maatschappelijk, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig of daarmee gelijk te stellen gebied;
- s. agrarisch bedrijf: een veehouderij, akkerbouw- of tuinbouwbedrijf niet zijnde:
- een boomkwekerij;
 - een glastuinbouwbedrijf;
 - een niet-grondgebonden bedrijf;
- s1. volwaardig agrarisch bedrijf: een agrarisch bedrijf dat voldoende werk en inkomen kan opleveren voor ten minste één volwaardige arbeidskracht die in hoofdberoep aan het bedrijf is verbonden;
- t. boomkwekerij: een bedrijf dat is gericht op het voortbrengen van beplantingsgewassen zoals bos- en haagplantsoen, laan- en parkbomen, vruchtbomen, rozenstruiken, sierconiferen en overige sierheesters, een en ander in de vorm van vollegrondsteelt dan wel containerteelt;

u. glastuinbouwbedrijf:	een bedrijf dat gericht is op het voortbrengen van producten door middel van het voornamelijk telen van gewassen door in hoofdzaak gebruik te maken van kassen;
v. niet-grondgebonden bedrijf:	een bedrijf dat gericht is op het telen van dieren, dan wel het winnen van producten door middel van het telen van dieren, in hoofdzaak, dan wel geheel onafhankelijk van de groei-kracht van de bodem waarop het bedrijf wordt uitgeoefend, hieronder worden verstaan: pluimvee-, pelsdieren- en varkenshouderijen, kalvermesterijen en andere naar hun aard hiermee gelijk te stellen bedrijfstypen;
w. v.a.k.:	volwaardige arbeidskracht;
x. agrarisch hulpbedrijf:	een bedrijf waarbinnen uitsluitend of overwegend arbeid wordt verricht ter productie of levering van goederen of diensten ten behoeve van agrarische bedrijven, zoals loonwerkbedrijven en bedrijven ter reparatie of onderhoud van landbouwmachines en landbouwwerktuigen;
y. detailhandel:	het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen en/of (af-)leveren van goederen aan diegenen die die goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit;
z. horecabedrijf:	het bedrijfsmatig verstrekken van dranken en spijsen voor het gebruik ter plaatse, al dan niet in samenhang met het bedrijfsmatig verschaffen van logies;
aa. ambachtelijk bedrijf:	een bedrijf voor de uitoefening van producerende en/of verzorgende ambachten, met uitzondering van winkelambachten, waar - voor een belangrijk deel in handwerk - goederen worden bewerkt, geïnstalleerd of hersteld, voornamelijk ten behoeve van de uiteindelijke gebruiker of verbruiker;
ab. kunstnijverheidsbedrijf:	een bedrijf voor het overwegend op ambachtelijke wijze vervaardigen van (fraaie) gebruiks- en siervoorwerpen, alsmede de verkoop daarvan als ondergeschikte nevenactiviteit;

ac. landschappelijke waarden:	aan een gebied toegekende waarden in verband met de waarneembare verschijningsvorm van dat gebied;
ad. natuurlijke waarden:	aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige en biologische elementen, voorkomend in dat gebied;
ae. cultuurhistorische waarden:	waarden die van belang zijn voor de archeologie en voor de kennis van de beschavingsgeschiedenis, alsmede historisch-bouwkundige waarden;
af. normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden:	werkzaamheden die regelmatig noodzakelijk zijn voor een goed beheer van de gronden, waaronder begrepen de handhaving, dan wel de realisering van de bestemming;
ag. onderkomens:	voor verblijf geschikte, al dan niet aan de bestemming onttrokken voer- en vaartuigen en kampeermiddelen;
ah. kampeermiddel:	een tent, tentwagen, kampeerauto of caravan.
ai. kamphuis:	een gebouw dat blijvend is bestemd voor recreatief verblijf, waarbij wordt overnacht in gemeenschappelijke slaapzalen en/of kamers.

Artikel 2. Wijze van meten

Bij de toepassing van deze voorschriften wordt als volgt gemeten:

- a. lengte, breedte en diepte van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of de harten van scheidingsmuren;
- b. oppervlakte van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of de harten van scheidingsmuren;
- c. inhoud van gebouwen:
tussen de buitenwerkse gevelvlakken, harten van scheidingsmuren en dakvlakken en boven begane grondvloeren;
- d. goothoogte van gebouwen:
van de snijlijn van dakvlak en gevelvlak tot aan het van gemeentewege aangegeven peil;
- e. hoogte van gebouwen en/of andere-bouwwerken (tenzij in deze voorschriften anders is bepaald):
van het hoogste punt der gebouwen en/of andere-bouwwerken tot aan het van gemeentewege aangegeven peil;
ondergeschikte bouwwerken zoals schoorstenen, ventilatiekappen, lichtkoepels en antennes hieronder niet begrepen.

Artikel 3. Agrarische bedrijfsdoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" zijn bestemd voor:

- de uitoefening van het agrarisch bedrijf en het niet-grondgebonden agrarische bedrijf, met dien verstande dat indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kernrandzone**" de bebouwde oppervlakte ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten per (agrarisch) bouwperceel ten hoogste bedraagt
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**monument**";

100 m²

met daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken, tuinen, erven en agrarische cultuurgronden en met dien verstande dat per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijf is toegestaan.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" bestemde gronden mogen, met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (bebouwingsgrenzen)**, uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. bedrijfsgebouwen geldt dat:

- a. de goothoogte ten hoogste bedraagt
- b. de hoogte ten hoogste bedraagt
- c. de dakhelling ten minste bedraagt
- d. de gezamenlijke oppervlakte per (agrarisch) bouwperceel ten hoogste bedraagt
- e. in afwijking van het bepaalde onder d geldt voor de gronden aangeduid met "**kleinschalig agrarisch bedrijf**" dat de gezamenlijke oppervlakte per (agrarisch) bouwperceel, zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, mag worden vermeerderd met ten hoogste

7 m

14 m

20 °

3.500 m²

2. **bedrijfswoningen** bovendien geldt dat per (agrarisch) bouwperceel ten hoogste

200 m²

1

bedrijfswoning mag worden gebouwd, tenzij anders op de kaart is aangegeven, met een inhoud van ten hoogste

600 m³

dan wel, indien een grotere woning aanwezig is, de inhoud zoals die

bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan; voor de gronden, die op de kaart zijn aangeduid met "**monument**", in aanvulling op dan wel in afwijking van het bepaalde in **sub 1 en 2** geldt dat de hoofdvorm van een gebouw, voor zover daarop de Monumentenwet 1988¹ van toepassing is, bepaald door gevelbreedte, goothoogte, nokhoogte, dakhelling, nokrichting en het grondvlak, zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan niet mag worden gewijzigd;

3. andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt	2,50 m
met uitzondering van voer- en (kunst-)mestsilo's, waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt	10 m
en ruwvoersilo's, waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt	25 m

C. Nadere eisen

Ter uitvoering van het bepaalde in **lid A** met betrekking tot het behoud, de bescherming en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden zijn burgemeester en wethouders bevoegd, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**monument**", bij de toepassing van deze voorschriften nadere eisen te stellen. Deze nadere eisen mogen uitsluitend betrekking hebben op:

1. de situering en omvang van nieuw te bouwen bebouwing;
 2. de nokrichting van de kappen van gebouwen;
- teneinde een verantwoorde stedenbouwkundige en/of landschappelijke situering van zowel de bebouwing onderling als ten opzichte van het landschap te verzekeren.

D. Vrijstellingsbevoegdheden

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in:
 - a. **lid B sub 1 onder c**, voor wat betreft de minimale dakhelling van bedrijfsgebouwen en toestaan dat deze over een oppervlakte van ten hoogste
wordt verlaagd tot 100 m²
0 °
 - b. **lid B sub 1 onder d**, voor wat betreft de bebouwde oppervlakte van de ten tijde van de totstandkoming van dit bestemmingsplan reeds bestaande agrarische bedrijven ten behoeve van een uitbreiding van de oppervlakte van grondgebonden en/of niet-grondgebonden bedrijfsactiviteiten, met dien verstande dat:
 1. de oppervlakte aan bedrijfsgebouwen per (agrarisch) bouwperceel na vrijstelling ten hoogste bedraagt 7.000 m²
 2. de bedrijfseconomische noodzaak is aangetoond;

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

3. de uitvoerbaarheid, waaronder begrepen de bedrijfseconomische en milieutechnische uitvoerbaarheid c.q. toelaatbaarheid en de landschappelijke inpasbaarheid is aangetoond;
 4. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van de aanwezige landschappelijke en/of natuurlijke waarden;
 5. deze bevoegdheid, voor wat betreft de uitbreiding van niet-grondgebonden bedrijfsactiviteiten, niet van toepassing is indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kernrandzone**";
- c. **lid B sub 2**, voor een tweede bedrijfswoning, met dien verstande dat:
1. de arbeidsbehoefte van het agrarisch bedrijf ten minste bedraagt 1,75 vak
 2. de woning aan dezelfde oprit is gelegen als de eerste bedrijfswoning en de onderlinge afstand van de tweede bedrijfswoning tot de eerste bedrijfswoning ten hoogste bedraagt dan wel, indien dit niet mogelijk is vanwege de cultuurhistorische waarden en/of de situering van gebouwen en/of de op het bouwperceel aanwezige beplanting een tweede oprit kan worden toegestaan en/of de onderlinge afstand vergroot mag worden tot ten hoogste 50 m
 3. de inhoud van de tweede bedrijfswoning ten hoogste bedraagt 600 m³
- d. **lid B sub 3**, voor een wijziging van de hoofdvorm met ten hoogste 5 %
2. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van het bepaalde in **sub 1** dient mede betrokken te worden de mate waarin de cultuurhistorische waarden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen van de betrokken gronden, zoals weergegeven in **lid A**, kunnen worden geschaad.

E. Aanlegvoorschriften

1. Het is, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", verboden op of in de tot "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" bestemde gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning), de volgende andere-werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:
 - a. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,50 m
 - b. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan 0,10 m
 - c. het aanbrengen van ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.
2. Het bepaalde in **sub 1** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft, die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan.
3. De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd in **sub 1** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamhe-

den, dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de aanwezige oudheidkundige sporen niet of slechts in geringe mate worden aangetast dan wel vooraf de mogelijkheid bestaat tot het doen van oudheidkundig onderzoek.

4. Alvorens te beslissen op een aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
5. Indien burgemeester en wethouders in hun beslissing afwijken van het advies van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, kan de aanlegvergunning slechts worden verleend nadat van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

F. Gebruiksbepalingen

1. Onder strijdig gebruik, als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:
 - a. van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
 - b. van de gronden als stort- of opslagplaats van al dan niet aan het gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, behoudens opslag die geschiedt in het kader van de normale agrarische bedrijfsvoering;
 - c. van de gronden en opstallen, voor doeleinden van handel en/of andere dan agrarische bedrijfsdoeleinden;
 - d. van de gronden die op de kaart zijn aangeduid met "**kernrandzone**" voor meer dan
aan bebouwing ten behoeve van niet-grondgebonden agrarische bedrijfsactiviteiten.
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in:
 - a. **artikel 1 onder q** en toestaan dat een bedrijfswoning wordt bewoond door ten hoogste twee gezinnen of naar de aard daarmee gelijk te stellen samenlevingsvorm;
 - b. **sub 1 onder a** ten behoeve van een kampeerterrein als bedoeld in artikel 8 lid 2 sub a respectievelijk artikel 8 lid 3 van de Wet op de Openluchtrecreatie en met inachtneming van het bepaalde in het Besluit op de Openluchtrecreatie¹;
 - c. **sub 1 onder c juncto artikel 1 onder s** ten behoeve van het gebruik van de gebouwen voor:
 - sociale, medische, maatschappelijke, cultureel-educatieve en/of religieuze doeleinden;

100 m²

¹ Vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders van Ferwerderadiel d.d. 15 oktober 1996.

- ambachtelijke, handels- en/of nijverheidsbedrijven voor zover genoemd in de categorieën 1 en 2 van de bedrijvenlijst¹ dan wel ambachtelijke en/of nijverheidsbedrijven die in vergelijking met de aangegeven categorieën van bedrijven geen grotere afbreuk doet aan het woon-, werk- en leefmilieu door hinder en/of gevaar;
 - het bieden van logies met ontbijt in het bestaande hoofdbouw ("**bêd en brochje**");
- met dien verstande dat de gezamenlijke vloeroppervlakte per (agrarisch) bouwperceel ten hoogste bedraagt 200 m²
- d. **sub 1 onder c juncto artikel 1 onder s** ten behoeve van bebouwing ten dienste van de uitoefening van het glastuinbouwbedrijf, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte per (agrarisch) bouwperceel ten hoogste bedraagt 1.000 m²

G. Ontwikkelingsregeling

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om met toepassing van artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**", na beëindiging van het agrarisch bedrijf te wijzigen ten behoeve van:
 - a. de bestemmingen "**woondoeleinden**", "**agrarisch gebied**" en/of "**agrarisch gebied met landschappelijke waarde**";
 - b. sociale, culturele, medische, therapeutische, algemeen maatschappelijke en educatieve functies waaronder begrepen expositieruimte, al dan niet in samenhang met een gebruik als kamphuis;
 - c. agrarisch verwante bedrijven zoals loon- en veehandelsbedrijven, vis- en wormkwekerijen alsmede bijenhouderijen, dierenpensions en hondenkennels;
 - d. milieuvriendelijke ambachtelijke en/of kunstnijverheidsbedrijven;

met dien verstande dat:

 - de karakteristiek van het gebouw en de complexiteit van het (voormalige) boerenerf, alsmede de landschappelijke kenmerken (percelering, beplanting) niet worden aangetast;
 - de infrastructuur niet verzwaaard wordt;
 - de verkeersaantrekkendheid in vergelijking met de oorspronkelijke activiteit niet of nauwelijks toeneemt;
 - een (dienst-)woning gehandhaafd blijft;
 - de activiteiten als genoemd **onder b, c en d** uitsluitend, dan wel overwegend worden uitgeoefend binnen de bestaande gebouwen.
2. Ter beoordeling van de toelaatbaarheid van de wijziging vindt een evenredige belangenafweging plaats waarbij betrokken worden:
 - a. de uitvoerbaarheid, waaronder begrepen de bedrijfseconomische

¹ Deze lijst maakt als bijlage deel uit van deze voorschriften.

- noodzaak en de milieutechnische toelaatbaarheid, en de landschappelijke inpasbaarheid;
- b. de mate waarin de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van de aanliggende gronden en/of nabij gelegen agrarische bedrijven, alsmede de waarden en de functies van gronden welke het plan beoogt te beschermen, door de gebruiksverandering worden geschaad;
 - c. de mate waarin de cultuurhistorische waarden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, worden geschaad.
3. Indien de uitvoerbaarheid en/of de landschappelijke inpasbaarheid niet zijn aangetoond en/of de waarden, functies en/of belangen als genoemd in **sub 2** onevenredig worden geschaad vinden de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden geen toepassing.
 4. Met betrekking tot de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden geldt dat de maatvoering, zoals die is aangegeven in **lid B** van dit artikel van overeenkomstige toepassing is, met dien verstande dat de bebouwde oppervlakte, zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerp wijzigingsplan niet mag worden vergroot.
 5. Met betrekking tot de in **sub 1 onder a** genoemde wijzigingsbevoegdheid voor wat betreft de bestemming "**woondoeleinden**" geldt dat indien de gezamenlijke inhoud van voormalige boerderij (hoofdgebouw) groter is dan
1.000 m³
binnen dit hoofdgebouw ten hoogste twee woningen aanwezig mogen zijn waarbij de uiterlijke verschijningsvorm gehandhaafd dient te blijven, dan wel wordt teruggebracht tot de verschijningsvorm van de in de gemeente Ferwerderadiel voorkomende boerderijtypen.
 6. Alvorens toepassing wordt gegeven aan de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden worden belanghebbenden - overeenkomstig de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 1 "**Procedurebepalingen**" - in de gelegenheid gesteld hun bedenkingen schriftelijk bij burgemeester en wethouders kenbaar te maken.

Artikel 4. Agrarisch gebied

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**agrarisch gebied**" zijn bestemd voor:

- de uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in de openheid van het landschap;
- recreatief medegebruik in de zin van fiets- en voetpaden, kanoroutes en ondergeschikte verblijfsrecreatieve voorzieningen;
- de uitoefening van de schaatssport indien en voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**ijsbaan**";
- de uitoefening van de motorsport, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**crossterrein**";
- ondergeschikte voorzieningen ten behoeve van de woonfunctie, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**woonschepen**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in de karakteristieke reliëfvorm, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kruinig perceel**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in de typerende verkavelingsstructuur, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**waardevolle verkaveling**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden, tot uitdrukking komend in oude kreeklopen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**waardevolle kreekloop**" dan wel "**historisch dijktracé**";

met de daarbij behorende bebouwing en voorzieningen, niet zijnde voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest.

B. Bouwvoorschriften

1. Op de tot "**agrarisch gebied**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt
2. In afwijking van het bepaalde in **sub 1** is het toegestaan de op de plankaart aangegeven grens van de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" met bebouwing, waaronder begrepen voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest, te overschrijden, met dien verstande dat:
 - a. de overschrijding ten hoogste bedraagt
 - b. het bepaalde in **artikel 3** van overeenkomstige toepassing is;

1,50 m

25 m

c. de gezamenlijke oppervlakte van de ten behoeve van de agrarische bedrijfsbebouwing aan te wenden gronden (bouwperceel) ten hoogste bedraagt	1,5 ha
3. In afwijking van het bepaalde in sub 1 is het, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met " ijsbaan ", toegestaan gebouwen ten behoeve van de schaatssport te bouwen, met dien verstande dat de gezamenlijke oppervlakte ten hoogste bedraagt	75 m ²
4. In afwijking van het bepaalde in sub 1 is het, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met " woonschepen ", toegestaan bijgebouwen bij woonschepen te bouwen, met dien verstande dat:	
a. per woonschip	1
bijgebouw is toegestaan;	
b. de oppervlakte ten hoogste bedraagt	10 m ²
c. de hoogte ten hoogste bedraagt	4 m

C. Vrijstellingsbevoegdheden

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in:
 - a. **lid A juncto artikel 1, lid s**, ten behoeve van de aanleg van snelgroeiend bos binnen de gronden die op **afbeelding A** zijn aangeduid met "**II**", met dien verstande dat deze bevoegdheid niet van toepassing is indien de gronden op de plankaart zijn aangeduid met "**zone open gebied I**";
 - b. **lid B sub 1**, ten behoeve van de bouw van één melkstal en/of één schuilstal per agrarisch bedrijf, met dien verstande dat:
 1. de bouw noodzakelijk is uit een oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering;
 2. de oppervlakte per stal ten hoogste bedraagt 50 m²
 3. de hoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m
 - c. **lid B sub 1** en toestaan dat niet voor bewoning bestemde gebouwen en andere-werken ten dienste van de (verblijfs-)recreatie worden gebouwd, met dien verstande dat:
 1. de oppervlakte per gebouw ten hoogste bedraagt 50 m²
 2. de hoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m
2. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van het bepaalde in **sub 1** dient mede betrokken te worden de mate waarin de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de betrokken gronden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, kunnen worden geschaad.

D. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot "**agrarisch gebied**" bestemde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende andere-

-
- werken en/of werkzaamheden geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:
- het aanleggen of verharden van voet-, fiets- en/of ruiterspaden of parkeergelegenheden, alsmede het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen groter dan 100 m²
2. Voor de gebieden, die in nevenstaande tabel zijn opgenomen en als zodanig op de plankaart zijn aangeduid, worden met inachtneming van het in deze tabel bepaalde en het bepaalde in de aanhef van **lid D, sub 1** van dit artikel, tevens begrepen de navolgende andere werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde:
- a. het aanleggen, verbreden of verharden van wegen;
 - b. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,50 m
 - c. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan 0,10 m
 - d. het omzetten van grasland in bouwland;
 - e. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet¹, waarbij de stobben worden verwijderd;
 - f. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
 - g. het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen;
 - h. het aanbrengen van ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur;
 - i. het verrichten van exploratieboringen.
3. Het bepaalde in **sub 1 en 2** is niet van toepassing indien het andere werken en/of werkzaamheden betreft, die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan.
4. De andere werken en/of werkzaamheden als genoemd in **sub 1 en 2** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere werken en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke en cultuurhistorische waarden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van deze waarden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel ter voorkoming van gevaar;
5. Alvorens te beslissen op een aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders, voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

E. Gebruiksbepalingen

Onder strijdig gebruik, als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:

1. van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
2. van de gronden voor de opslag van voer- en vaartuigen;
3. van de gronden als stort- en opslagplaats van al dan niet aan het gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, behoudens opslag die geschiedt in het kader van de normale agrarische bedrijfsvoering;
4. van de op de van deze voorschriften deeluitmakende **afbeelding A** met "**zone I**" aangeduide gronden voor de aanleg van snelgroeiend bos.

F. Ontwikkelingsregeling

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd om met toepassing van artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening de bestemming "**agrarisch gebied**" te wijzigen in de bestemming:

- a. "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" ten behoeve van verplaatsing van bestaande agrarische bedrijven, met dien verstande:

1. de noodzaak tot verplaatsing voortvloeit uit maatregelen ten dienste van het algemeen belang;
2. deze bevoegdheid niet van toepassing is, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kernrandzone**", "**zone open gebied I**" en/of "**zone open gebied II**";
3. deze bevoegdheid binnen het op **afbeelding B** aangegeven gebied uitsluitend van toepassing is binnen de daar aangegeven zones;
4. het totale aantal te verplaatsen/verplaatste bedrijven, inclusief de te verplaatsen/verplaatste bedrijven op basis van **artikel 5 lid F sub 1 onder a**, ten hoogste bedraagt

5

- b. ten behoeve van het treffen van voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest van afzonderlijke agrarische bedrijven, die om reden van (milieu-)hinder en/of -belasting, dan wel gevaar voor de omgeving niet binnen de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" kunnen worden verwerkt, met dien verstande dat:

1. de hoogte, exclusief afdichting, ten hoogste bedraagt
2. de inhoud ten hoogste bedraagt

6 m

1.000 m³

- c. ~~ten behoeve van het uitbreiden van gronden met de bestemming "**agrarische doeleinden**" indien en voor zover deze nader zijn aangeduid met "**kleinschalig agrarisch bedrijf**" tot een totale oppervlakte van ten hoogste~~
~~met dien verstande dat deze wijzigingsbevoegdheid uitsluitend mag worden toegepast ten behoeve van de ontwikkeling tot een op redelijke termijn volwaardig agrarisch bedrijf;~~

1 ha

-
- d. ten behoeve van het treffen van voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest van meerdere agrarische bedrijven (gebundelde opslag) die om reden van (milieu-)hinder en/of -belasting, dan wel gevaar voor de omgeving niet binnen de bestemming **"agrarische bedrijfsdoeleinden"** kunnen worden verwerkelijkt, met dien verstande dat:
1. de hoogte ten hoogste bedraagt
 2. de inhoud ten minste bedraagt
en ten hoogste
 3. de infrastructuur niet verzwaard wordt;
 4. deze bevoegdheid niet van toepassing is indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met **"kruinig perceel"** dan wel **"archeologisch waardevol terrein"**.
2. Ter beoordeling van de toelaatbaarheid van de wijziging vindt een evenredige belangenafweging plaats waarbij betrokken worden:
- a. de uitvoerbaarheid, waaronder begrepen de bedrijfseconomische noodzaak en de milieutechnische toelaatbaarheid, en de landschappelijke inpasbaarheid;
 - b. de mate waarin de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van de aanliggende gronden en/of nabij gelegen agrarische bedrijven, alsmede de waarden en functies van de gronden welke het plan beoogt te beschermen, door de gebruiksverandering worden geschaad;
 - c. de mate waarin de landschappelijke waarden en/of oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, worden geschaad.
3. Indien de uitvoerbaarheid en/of landschappelijk inpasbaarheid niet zijn aangetoond en/of de waarden, functies en/of belangen, als genoemd in **sub 2**, onevenredig worden geschaad vinden de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden geen toepassing.
4. Alvorens toepassing te geven aan de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden worden belanghebbenden - overeenkomstig de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 1 **"Procedurebepalingen"** - in de gelegenheid gesteld hun bedenkingen schriftelijk bij burgemeester en wethouders kenbaar te maken.

8 m
1.000 m³
5.000 m³

Artikel 5. Agrarisch gebied met landschappelijke waarde

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**agrarisch gebied met landschappelijke waarde**" zijn bestemd voor:

- de uitoefening van het agrarisch bedrijf;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in het aanwezige reliëf en de hoogopgaande beplantingen;
- recreatief medegebruik in de zin van fiets- en voetpaden, kanoroutes en ondergeschikte verblijfsvoorzieningen;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in de karakteristieke reliëfvorm, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kruinig perceel**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**";

met de daarbij behorende bebouwing en voorzieningen, niet zijnde voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest.

B. Bouwvoorschriften

1. Op de tot "**agrarisch gebied met landschappelijke waarde**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2,50 m
2. In afwijking van het bepaalde in **sub 1** is het toegestaan de op de plankaart aangegeven grens van de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" te overschrijden met bebouwing, waaronder begrepen voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest, met dien verstande dat:
 - a. de overschrijding ten hoogste bedraagt 25 m
 - b. het bepaalde in **artikel 3** van overeenkomstige toepassing is;
 - c. de gezamenlijke oppervlakte van de ten behoeve van de agrarische bedrijfsbebouwing aan te wenden gronden (bouwperceel) ten hoogste bedraagt 1,5 ha

C. Vrijstellingsbevoegdheden

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid B sub 1**, ten behoeve van de bouw van één melkstal en/of één schuilstal per agrarisch bedrijf, met dien verstande dat:
 - a. de bouw noodzakelijk is uit een oogpunt van doelmatige bedrijfsvoering;
 - b. de oppervlakte per stal ten hoogste bedraagt 50 m²
 - c. de hoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m

-
2. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van het bepaalde in **sub 1** dient mede betrokken te worden de mate waarin de landschappelijke waarde van de betrokken gronden en/of de oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, kunnen worden geschaad.

D. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot "**agrarisch gebied met landschappelijke waarde**" bestemde gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning), de volgende andere-werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:
a. het aanleggen of verharden van voet-, fiets- en/of ruiterspaden of parkeergelegenheden alsmede het aanbrengen van andere op-pervlakteverhardingen groter dan	100 m ²
b. het aanleggen van foliemestbassins, indien de hoogte van de aarden wal meer bedraagt dan	1,50 m
en/of de inhoud meer bedraagt dan	1.000 m ³
c. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan	0,10 m
d. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet ¹ , waarbij de stobben worden verwijderd;	
e. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;	
f. het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen;	
g. het aanbrengen van ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.	
2. Indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**" is in aanvulling op het bepaalde **onder 1** tevens een aanlegvergunning vereist voor:
a. het aanleggen, verbreden of verharden van paden en wegen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met " archeologisch waardevol terrein ";	
b. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan	0,50 m
c. het omzetten van grasland in bouwland;	
3. Het bepaalde in **sub 1 en 2** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft, die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan.
4. De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd in **sub 1 en 2** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de landschappelijke waarden en/of de aanwezige oudheid-

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

kundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van deze waarden niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel ter voorkoming van gevaar.

5. Alvorens te beslissen op een aanvraag voor een aanvraagvergunning horen burgemeester en wethouders, voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
6. Indien burgemeester en wethouders in hun beslissing afwijken van het advies van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek kan de aanlegvergunning slechts worden verleend nadat van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

E. Gebruiksbepalingen

Onderstrijdig gebruik als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:

1. van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
2. van de gronden voor de opslag van voer- en vaartuigen;
3. van de gronden als stort- en opslagplaats van al dan niet aan het gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen, behoudens opslag die geschiedt in het kader van de normale agrarische bedrijfsvoering.

F. Ontwikkelingsregeling

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd de bestemming "**agrarisch gebied met landschappelijke waarde**" te wijzigen in de bestemming:
 - a. "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" ten behoeve van verplaatsing van bestaande agrarische bedrijven, met dien verstande:
 1. de noodzaak tot verplaatsing voortvloeit uit maatregelen ten dienste van het algemeen belang;
 2. deze bevoegdheid niet van toepassing is, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**kernrandzone**";
 3. het totale aantal te verplaatsen/verplaatste bedrijven, inclusief de te verplaatsen/verplaatste bedrijven op basis van **artikel 4 lid F sub 1 onder a**, ten hoogste bedraagt
 - b. ten behoeve van het treffen van voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest van afzonderlijke agrarische bedrijven, die om reden van (milieu-)hinder en/of -belasting, dan wel gevaar voor de omgeving niet binnen de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" kunnen worden verwerkt, met dien verstande dat:
 1. de hoogte, exclusief afdichting, ten hoogste bedraagt
 2. de inhoud ten hoogste bedraagt

5

6 m
1.000 m³

-
- c. ten behoeve van het treffen van voorzieningen ten behoeve van de opslag van mest van meerdere agrarische bedrijven (gebundelde opslag) die om reden van (milieu-)hinder en/of -belasting, dan wel gevaar voor de omgeving niet binnen de bestemming "**agrarische bedrijfsdoeleinden**" kunnen worden verwerkelijkt, met dien verstande dat:
1. de hoogte ten hoogste bedraagt	8 m
2. de inhoud ten minste bedraagt	1.000 m ³
en ten hoogste	5.000 m ³
3. de infrastructuur niet verzaagd wordt;	
4. deze bevoegdheid niet van toepassing is indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met " kruinig perceel " dan wel " archeologisch waardevol terrein ".	
2. Ter beoordeling van de toelaatbaarheid van de wijziging vindt een evenredige belangenafweging plaats waarbij betrokken worden:
- a. de uitvoerbaarheid, waaronder begrepen de bedrijfseconomische noodzaak en de milieutechnische toelaatbaarheid, en de landschappelijke inpasbaarheid;
 - b. de mate waarin de belangen van de eigenaren en/of gebruikers van de aanliggende gronden en/of nabij gelegen agrarische bedrijven, alsmede de waarden en functies van de gronden welke het plan beoogt te beschermen, door de gebruiksverandering worden geschaad;
 - c. de mate waarin de landschappelijke waarden en/of oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, worden geschaad.
3. Indien de uitvoerbaarheid en/of landschappelijk inpasbaarheid niet zijn aangetoond en/of de waarden, functies en/of belangen, als genoemd in **sub 2**, onevenredig worden geschaad vinden de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden geen toepassing.
4. Alvorens toepassing te geven aan de in **sub 1** genoemde wijzigingsbevoegdheden worden belanghebbenden - overeenkomstig de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 1 "**Procedurebepalingen**" - in de gelegenheid gesteld hun bedenkingen schriftelijk bij burgemeester en wethouders kenbaar te maken.

Artikel 6. Natuurgebied

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**natuurgebied**" zijn bestemd voor:

- het behoud, de versterking en/of het herstel van de natuurlijke waarde, tot uitdrukking komend in de aanwezige vegetatieve waarde en de aanwezige ornithologische waarde (weidevogelgebied van betekenis);
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke waarden, tot uitdrukking komend in de openheid van het landschap, het aanwezige reliëf en de hoogopgaande beplantingen rondom de eendenkooien;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**";

met de daarbij behorende bebouwing en voorzieningen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**natuurgebied**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. gebouwen geldt dat:	
a. ten hoogste	1
gebouw is toegestaan;	
b. de oppervlakte ten hoogste bedraagt	75 m ²
c. de goothoogte ten hoogste bedraagt	3 m
2. andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt	1,50 m

C. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot " natuurgebied " bestemde gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende andere werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:	
a. het aanleggen of verharden van voet-, fiets- en/of ruiterspaden of parkeergelegenheden, alsmede het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen groter dan	10 m ²
b. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan	0,10 m
c. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet ¹ , waarbij de stobben worden verwijderd;	

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

-
- d. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
 - e. het scheuren van grasland;
 - f. het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen;
 - g. het aanbrengen van bovengrondse en ondergrondse leidingen, constructie, installaties en apparatuur.
2. Indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", is in aanvulling op het bepaalde **onder 1** tevens een aanlegvergunning vereist voor:
- a. het aanleggen, verbreden of verharderen van paden en wegen;
 - b. het uitvoeren van groundbewerkingen dieper dan
 - c. het omzetten van grasland in bouwland.
3. Het bepaalde in **sub 2 en 3** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft, die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan dan wel worden uitgevoerd krachtens een in het kader van de Natuurbeschermingswet¹ vastgesteld beheersplan.
4. De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd in **sub 1, 2 en 3** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de natuurlijke en landschappelijke waarden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A**, niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.
5. Alvorens te beslissen op de aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders, voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
6. Indien burgemeester en wethouders in hun beslissing afwijken van het advies van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek, kan de aanlegvergunning slechts worden verleend nadat van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de aanlegvergunning geen bezwaar hebben.

0,50 m

D. Uitsluiting tijdelijke vrijstelling

Een tijdelijke vrijstelling als bedoeld in **artikel 17** van de Wet op de Ruimtelijke Ordening kan niet worden verleend.

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

Artikel 6A. Bos/beplantingsstrook

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**bos/beplantingsstrook**" zijn bestemd voor hoogopgaande, afschermende beplantingen, alsmede voor het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, met de daarbij behorende andere-bouwwerken.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**bos/beplantingsstrook**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

C. Aanlegvoorschriften

1. Het is, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", verboden op of in de tot "**bos/beplantingsstrook**" bestemde gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende andere-werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:

- a. het aanleggen, verbreden of verharderen van paden en wegen;
- b. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan
- c. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan
- d. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet¹, waarbij de stobben worden verwijderd;
- e. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
- f. het dempen of graven van vaarten, sloten, vijvers en watergangen;
- g. het aanbrengen van bovengrondse en ondergrondse leidingen, constructie, installaties en apparatuur;

0,10 m

0,50 m

2. Het bepaalde in **sub 1** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft, die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan dan wel worden uitgevoerd krachtens een in het kader van de Natuurbeschermingswet¹ vastgesteld beheersplan.
3. De andere-werken en/of werkzaamheden als genoemd in **sub 1** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden dan wel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in lid A,

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast.

4. Alvorens te beslissen op de aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders de Rijksdienst voor het Oudheidkundige Bodemonderzoek.
5. Indien burgemeester en wethouders in hun beslissing afwijken van het advies van de Rijksdienst voor het Oudheidkundige Bodemonderzoek, kan de aanlegvergunning slechts worden verleend nadat van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de aanlegvergunning geen bezwaar hebben.

Artikel 7. Woondoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**woondoeleinden**" zijn bestemd voor:

- woningen;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**monument**" dan wel "**te handhaven hoofdvorm**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de aanwezige oudheidkundige sporen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**";
- een stalhouderij annex paardenfokkerij, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**stalhouderij**", met dien verstande dat de bebouwde oppervlakte per bestemmingsvlak ten hoogste bedraagt 550 m² met de daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken, tuinen en erven.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**woondoeleinden**" bestemde gronden mogen met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)**, uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **woningen** geldt dat:

- a. per bestemmingsvlak ten hoogste 1 woning wordt gebouwd, tenzij anders op de plankaart is aangegeven;
- b. de woningen vrijstaand worden gebouwd, tenzij anders op de plankaart is aangegeven;
- c. de inhoud ten hoogste bedraagt 600 m³ dan wel, indien een grotere inhoud aanwezig is, de inhoud zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan;
- d. de goothoogte ten hoogste bedraagt 3,50 m
- e. de dakhelling ten minste bedraagt 35 °
- f. de afstand tot de perceelgrenzen ten minste bedraagt 3 m

2. **aan- en bijgebouwen** geldt dat bij een woning ten behoeve van het wonen bijgebouwen mogen worden gebouwd, met dien verstande dat:

- a. de gezamenlijke oppervlakte ten hoogste bedraagt 100 m² met dien verstande dat het bebouwingspercentage van het bouwperceel, gemeten vanaf de achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan tot de achterste perceelgrens ten hoogste bedraagt 50
- b. de oppervlakte van een aangebouwd bijgebouw ten hoogste be-

draagt	80 %
van de oppervlakte van het hoofdgebouw;	
c. de goothoogte ten hoogste bedraagt	3 m
d. de dakhelling ten minste bedraagt	35 °
e. de bijgebouwen op een afstand van ten minste	4 m
achter de naar de weg(-en) gekeerde gevel(-s) van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan worden gebouwd en met dien verstande dat de afstand tot de woning ten hoogste bedraagt	15 m
f. de afstand van een bijgebouw tot de zijdelingse perceelgrens ten minste bedraagt	1 m
tenzij het bijgebouw in de perceelgrens wordt gebouwd;	
3. de gronden die op de kaart, respectievelijk de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 2, zijn aangeduid met " monument ", voor zover daarop de Monumentenwet 1988 ¹ van toepassing is, dan wel met " te handhaven hoofdvorm " in afwijking van het bepaalde in sub 1 geldt dat de hoofdvorm van een gebouw bepaald door gevelbreedte, goothoogte, nokhoogte, dakhelling en het grondvlak, zoals die bestond op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan niet mag worden gewijzigd;	
4. andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt	2,50 m
tenzij de andere-bouwwerken, voor de naar de weg(-en) gekeerde gevel(-s) van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan worden gebouwd, in welk geval de hoogte ten hoogste bedraagt	1 m

C. Nadere eisen

Ter uitvoering van het bepaalde in **lid A** met betrekking tot het behoud, de bescherming en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden zijn burgemeester en wethouders bevoegd, indien de gronden op de kaart, respectievelijk de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 2, zijn aangeduid met "**monument**" dan wel "**te handhaven hoofdvorm**" bij de toepassing van deze voorschriften nadere eisen te stellen. Deze nadere eisen mogen uitsluitend betrekking hebben op:

1. de situering en omvang van nieuw te bouwen bebouwing;
 2. de nokrichting van kappen en gebouwen;
- ten einde een verantwoorde stedenbouwkundige en/of landschappelijke situering van zowel de bebouwing onderling als ten opzichte van het landschap te verzekeren.

D. Vrijstellingsbevoegdheden

1. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid B**:

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

a. sub 2 onder a , voor vermeerdering van de toegestane oppervlakte tot ten hoogste met dien verstande dat het bebouwingspercentage van het bouwperceel, gemeten vanaf de achtergevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan tot de achterste perceelgrens, ten hoogste bedraagt	125 m ²

40 |
| b. sub 2 onder a , voor vermeerdering van de toegestane oppervlakte ten behoeve van een agrarisch hobbybedrijf tot ten hoogste mits het bouwperceel, eventueel in combinatie met de daaraan grenzende en daarmee één eigendomseenheid vormende gronden, een (gezamenlijke) oppervlakte heeft van ten minste | 200 m ²

2.000 m ² |
| c. sub 2 onder d , voor wat betreft de minimale dakhelling van een bijgebouw en toestaan dat deze wordt verlaagd tot | 0 ° |
| d. sub 2 onder f , en toestaan dat deze afstand wordt verkleind, respectievelijk bijgebouwen voor de naar de weg gekeerde gevel van het hoofdgebouw en het verlengde daarvan worden gebouwd, met dien verstande dat het bepaalde in artikel 21 (Bebouwingsgrenzen) in acht wordt genomen; | <div style="text-align: right; font-style: italic; font-size: small;"> max 12 m
 art 7, par 3
 sub 2 </div> |
e. sub 3 , voor wat betreft de met " monument aangeduide gronden ", voor een wijziging van de hoofdvorm met ten hoogste	5 %
f. sub 3 , voor wat betreft de gronden die op de kaart, respectievelijk de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 2, zijn aangeduid met " te handhaven hoofdvorm " en toestaan dat met ten hoogste wordt afgeweken van de hoofdvorm en de hierbij horende maatvoering, mits de in lid A genoemde cultuurhistorische waarde hierdoor niet onevenredig worden aangetast dan wel de mogelijkheden voor het herstel van deze waarden niet worden verkleind;	20 %
g. sub 3 , voor wat betreft de met " te handhaven hoofdvorm " aangeduide gronden, en toestaan dat indien ten gevolge van de slechte bouwkundige staat, dan wel ten gevolge van een calamiteit vervangende nieuwbouw nodig is, wordt afgeweken van de hoofdvorm en de hierbij behorende maatvoering, met dien verstande dat het bepaalde in lid B sub 1 onder c, d, e en f van overeenkomstige toepassing is.	
2. Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van het bepaalde in **sub 1** dient mede betrokken te worden de mate waarin de cultuurhistorische waarden van de betrokken gronden, zoals weergegeven in **lid A**, kunnen worden geschaad.

E. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot "**woondoeleinden**" bestemde gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende andere werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploi-

tatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:

- a. indien de gronden op de kaart, respectievelijk de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 2 zijn aangeduid met "**te handhaven hoofdvorm**":
 - het geheel of gedeeltelijk slopen van hoofdgebouwen;
- b. indien de gronden op de kaart zijn nageduid met "**archeologisch waardevol terrein**":
 1. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan 0,50 m
 2. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan 0,10 m
 3. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet¹;
 4. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
 5. het aanbrengen van bovengrondse en ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.
2. Het gestelde in **sub 1** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan.
3. De andere-werken en/of werkzaamheden, als genoemd in **sub 1** zijn slechts toelaatbaar indien door die andere-werken en/of werkzaamheden, of door de daarvan direct, dan wel indirect te verwachten gevolgen de cultuurhistorische waarden en/of de aanwezige oudheidkundige sporen, zoals weergegeven in **lid A** niet onevenredig worden of kunnen worden aangetast, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van deze waarden niet onevenredig kunnen worden aangetast, dan wel ter voorkoming van gevaar.
4. Alvorens te beslissen op een aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders, voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**archeologisch waardevol terrein**", de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek.
5. Indien burgemeester en wethouders in hun beslissing afwijken van het advies van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek kan de aanlegvergunning slechts worden verleend nadat van Gedeputeerde Staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van de vergunning geen bezwaar hebben.

F. Gebruiksbepalingen

1. Onder strijdig gebruik, als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:
 - a. van de vrijstaande bijgebouwen voor zelfstandige bewoning;
 - b. van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
 - c. van de gronden voor de opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

-
- materialen;
- d. van de gronden en opstallen, voor doeleinden van handel en/of bedrijfsdoeleinden;
2. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in:
- a. **artikel 1 onder n** en toestaan dat een woning door ten hoogste twee gezinnen of naar de aard daarmee gelijk te stellen samenlevingsvorm wordt bewoond;
- b. **sub 1 onder b**, ten behoeve van een kampeerterrein als bedoeld in artikel 8 lid 2 sub a respectievelijk artikel 8 lid 3 van de Wet op de Openluchtrecreatie¹ en met inachtneming van het bepaalde in het Besluit op de Openluchtrecreatie².

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

² Vastgesteld door het College van burgemeester en wethouders van Ferwerderadiel d.d. 15 oktober 1996.

Artikel 8. Bijzondere doeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**bijzondere doeleinden**" zijn bestemd voor:

- religieuze doeleinden;
- culturele, educatieve en/of maatschappelijke doeleinden, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**molen**";
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de cultuurhistorische waarde van de gebouwen;

met de daarbij behorende gebouwen - niet zijnde bedrijfswoningen -, andere-bouwwerken, tuinen en erven.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**bijzondere doeleinden**" bestemde gronden mogen met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)**, uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:

- a. de gezamenlijke oppervlakte per bestemmingsvlak niet meer bedraagt dan op de kaart is aangegeven;
- b. de hoofdvorm van een gebouw, voor zover daarop de Monumentenwet 1988¹ van toepassing is, tot uitdrukking komend in de goothoogte, hoogte, dakhelling, dakvorm en het grondvlak, zoals aanwezig ten tijde van de terinzagelegging van dit ontwerpplan met ten hoogste
mag worden gewijzigd;

5 %

2. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

C. Nadere eisen

Ter uitvoering van het bepaalde in **lid A** met betrekking tot het behoud, de bescherming en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden zijn burgemeester en wethouders bevoegd bij de toepassing van deze voorschriften nadere eisen te stellen. Deze eisen mogen uitsluitend betrekking hebben op:

- 1. de situering en omvang van nieuw te bouwen bebouwing;
 - 2. de nokrichting van de kappen van gebouwen;
- teneinde een verantwoorde stedenbouwkundige en/of landschappelijke situering van zowel de bebouwing onderling als ten opzichte van het landschap te verzekeren.

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

Artikel 9. Manege

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**manege**" zijn bestemd voor de recreatieve beoefening van de paardensport, met daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken en open terreinen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**manege**" bestemde gronden mogen met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)** uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:
 - a. de gezamenlijke oppervlakte, exclusief de oppervlakte van een bedrijfswoning, per bestemmingsvlak niet meer bedraagt dan op de kaart is aangegeven;
 - b. de goothoogte ten hoogste bedraagt 4 m
 - c. de dakhelling ten minste bedraagt 35 °
2. **bedrijfswoningen** geldt dat per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijfswoning mag worden gebouwd, met een inhoud van ten hoogste 600 m³
3. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2,50 m met uitzondering van lichtmasten, waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt 8 m

Artikel 10. Bedrijfsdoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

1. De gronden op de kaart aangewezen voor "**bedrijfsdoeleinden**" zijn bestemd voor de uitoefening van een ambachtelijk bedrijf, alsmede indien en voor zover de gronden op de kaart zijn aangeduid met:
 - "**autobedrijf**", voor een autobedrijf;
 - "**agrarisch hulpbedrijf**", voor een agrarisch hulpbedrijf;
 - "**bouwbedrijf**", voor een bouwbedrijf;
 - "**elektrotechnisch bedrijf**", voor een elektrotechnisch bedrijf;
 - "**kunststofverwerkingsbedrijf**", voor een kunststofverwerkingsbedrijf;
 - "**machinebedrijf**", voor een machinebedrijf;
 - "**meubelmakerij**", voor een meubelmakerij;
 - "**opslag**", voor opslagdoeleinden;
 - "**transportbedrijf**", voor een transportbedrijf;
 - "**aardappelwas- en sorteerbedrijf**", voor een aardappelwas- en sorteerbedrijf;met de daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken, terreinen, tuinen en erven en met dien verstande dat per bouwperceel ten hoogste
bedrijf is toegestaan.
2. Bedrijven als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder¹ zijn niet toegestaan.

1

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**bedrijfsdoeleinden**" bestemde gronden mogen met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)**, uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:
 - a. de gezamenlijke oppervlakte, exclusief de oppervlakte van een bedrijfswoning, per bestemmingsvlak niet meer bedraagt dan op de kaart is aangegeven;
 - b. de goothoogte ten hoogste bedraagt
tenzij anders op de kaart is aangeduid;
 - c. de dakhelling ten minste bedraagt
2. **bedrijfswoningen** geldt dat per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijfswoning mag worden gebouwd, tenzij anders op de plankaart is aangegeven, met een inhoud van ten hoogste
dan wel indien een grotere woning aanwezig is, de inhoud zoals die

4 m

35 °

600 m³

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

-
- bestond op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerpplan;
3. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 6 m
met uitzondering van erfafscheidingen waarvan de hoogte ten hoog-
ste bedraagt 2,50 m

C. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen vrijstelling verlenen van het bepaalde in:

1. **lid A**, ten behoeve van de vestiging van een bedrijf dat naar aard en omvang gelijk is te stellen met de aangegeven bedrijven, mits dit bedrijf in vergelijking met de aangegeven categorieën van bedrijven geen grotere en/of onevenredige afbreuk doet aan het woon-, werk- en leefmilieu door hinder en/of gevaar;
2. **lid B sub 1 onder c**, en toestaan dat de dakhelling van de gebouwen wordt verlaagd, respectievelijk de gebouwen geheel of ten dele van een platte afdekking worden voorzien.

D. Gebruiksbepalingen

1. Onder strijdig gebruik, als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:
 - a. van de gronden en gebouwen ten behoeve van de detailhandel, met uitzondering van detailhandel in goederen welke ter plaatse zijn vervaardigd, bewerkt of hersteld;
 - b. van de gronden als staan- of ligplaats voor onderkomens;
 - c. van de gronden voor de opslag van onbruikbare of althans aan hun oorspronkelijk gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen.

Artikel 11. Kampeerdoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**kampeerdoeleinden**" zijn bestemd voor logiesaccommodaties en het recreatief verblijf in kampeermiddelen, met daarbij behorende voorzieningen - waaronder begrepen sanitaire voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van het onderhoud en beheer - en met de daarbij behorende gebouwen, andere-bouwwerken en terreinen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**kampeerdoeleinden**" bestemde gronden mogen, met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (bebouwingsgrenzen)** uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:
 - a. de gezamenlijke oppervlakte per bestemmingsvlak, exclusief de oppervlakte van een bedrijfswoning, niet meer bedraagt dan op de kaart is aangegeven;
 - b. de goothoogte ten hoogste bedraagt 4 m
 - c. de dakhelling ten minste bedraagt 35 °
2. **bedrijfswoningen** geldt dat per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijfswoning mag worden gebouwd met een inhoud van ten hoogste 600 m³
3. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 6 m met uitzondering van erfafscheidingen waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt 2,50 m

C. Gebruiksbeplanning

Onder strijdig gebruik als bedoeld in **artikel 25 lid A** wordt in ieder geval verstaan het gebruik van kampeermiddelen voor permanente bewoning.

Artikel 12. Nutsdoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

1. De gronden op de kaart aangewezen voor "**nutsdoeleinden**" zijn bestemd voor voorzieningen ten behoeve van het algemeen nut, met dien verstande dat indien en voorzover de gronden op de kaart zijn aangeduid met:
 - a. "**Rwz**", ter plaatse uitsluitend een rioolwaterzuiveringsinstallatie is toegestaan;
 - b. "**Wa**", ter plaatse uitsluitend voorzieningen zijn toegestaan in de zin van kantoren, opslag en stalling ten behoeve van het onderhoud en beheer van water en waterstaatkundige werken;
 - c. "**Ba**", ter plaatse uitsluitend een baggerdepot is toegestaan; met de daarbij behorende gebouwen - niet zijnde bedrijfswoningen - tenzij anders op de kaart is aangeduid, andere-bouwwerken en erven.
2. Niet toegestaan zijn bedrijven als bedoeld in artikel 41 van de Wet geluidhinder¹.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**nutsdoeleinden**" bestemde gronden mogen met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)**, uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:
 - a. de gezamenlijke oppervlakte, exclusief de oppervlakte van een bedrijfswoning, per bestemmingsvlak niet meer bedraagt dan op de kaart is aangegeven;
 - b. de goothoogte ten hoogste bedraagt 4 m
2. **bedrijfswoningen** geldt dat per bestemmingsvlak ten hoogste één bedrijfswoning mag worden gebouwd met een inhoud van ten hoogste 600 m³
3. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 2,50 m

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

Artikel 13. Begraafplaats

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**begraafplaats**" zijn bestemd voor voorzieningen ten behoeve van de lijkbezorging, met de daarbij behorende gebouwen - niet zijnde bedrijfswoningen - en voorzieningen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**begraafplaats**" bestemde gronden mogen, met inachtneming van het bepaalde in **artikel 21 (Bebouwingsgrenzen)** uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. gebouwen geldt dat:	
a. de gezamenlijke oppervlakte ten hoogste bedraagt	50 m ²
b. de hoogte ten hoogste bedraagt	6 m
2. andere-bouwwerken geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt	2,50 m

Artikel 14. Volkstuin

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**volkstuin**" zijn bestemd voor volkstuinen met de daarbij behorende andere-bouwwerken.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**volkstuin**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

Artikel 15. Mijnbouwkundige doeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**mijnbouwkundige doeleinden**" zijn bestemd voor de winning van delfstoffen met de daarbij behorende gebouwen - niet zijnde bedrijfswoningen -, andere-bouwwerken, terreinen en erven.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**mijnbouwkundige doeleinden**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat voor:

1. **gebouwen** geldt dat:
 - a. het bebouwingspercentage van het bestemmingsvlak ten hoogste bedraagt 10
 - b. de hoogte ten hoogste bedraagt 4 m
 - c. de afstand tot enige perceelgrens ten minste bedraagt 5 m
2. **andere-bouwwerken** geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 6 m met uitzondering van lichtmasten en fakkelpijpen waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt 20 m

Artikel 16. Water

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**water**" zijn bestemd voor:

- de regulering van de waterhuishouding;
- de recreatie- en beroepsvaart;
- extensieve vormen van dagrecreatie;
- het behoud, de versterking en/of het herstel van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden tot uitdrukking komend in oude kreeklopen, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**waardevolle kreekloop**";

met de daarbij behorende andere-bouwwerken.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**water**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

1,50 m

met uitzondering van scheepvaarttekens en kunstwerken in de zin van bruggen, sluizen, gemalen en andere naar de aard hiermee gelijk te stellen bouwwerken, waarvan de hoogte ten hoogste bedraagt

10 m

C. Gebruiksbepalingen

Onder strijdig gebruik, als bedoeld in **artikel 25 lid A**, wordt in ieder geval verstaan het gebruik:

1. van de gronden als ligplaats voor onderkomens;
2. van de gronden als stort- en opslagplaats van al dan niet aan het gebruik onttrokken voorwerpen, stoffen en materialen.

D. Vrijstellingsbepalingen

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid C sub 1**, indien de gronden op de kaart zijn aangeduid met "**woonschepen**", ten behoeve van het aanleggen van ten hoogste woonschepen.

3

Artikel 17. Verkeersdoeleinden

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**verkeersdoeleinden**" en zoals deze nader zijn onderscheiden in:

- **wegen, klasse C;**
- **wegen, klasse D**
- **wegen, klasse E;**

zijn bestemd voor het vervoer over de weg, met daarbij behorende bebouwing en voorzieningen zoals fietspaden, ongelijkvloerse kruisingen, viaducten, bermen en bermsloten, taluds, parkeer- en groenvoorzieningen.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**verkeersdoeleinden**" bestemde gronden mogen - met uitzondering van verkooppunten van motorbrandstoffen - uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

10 m

C. Ruimtelijke indeling

De indeling van de in **lid A** genoemde gronden moet in overeenstemming zijn met de profielen zoals die op de plankaarten zijn aangegeven.

Artikel 18. Archeologisch monument (dubbelbestemming)

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**archeologisch monument (dubbelbestemming)**" zijn bestemd voor het behoud, beheer en/of herstel van de voorkomende cultuurhistorische waarden met dien verstande dat deze gronden, indien als zodanig op de kaart aangegeven tevens zijn bestemd voor:

1. agrarische bedrijfsdoeleinden (artikel 3);
 2. agrarisch gebied (artikel 4);
 3. agrarisch gebied met landschappelijke waarde (artikel 5);
 4. woondoeleinden (artikel 7);
 5. bijzondere doeleinden (artikel 8);
- ten aanzien waarvan geldt dat de cultuurhistorische waarde van nevenschikkende betekenis is.

B. Bouwvoorschrift

Op de tot "**archeologisch monument (dubbelbestemming)**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd andere-bouwwerken ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

C. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, indien dit noodzakelijk is voor een doelmatig gebruik, vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid B** ten behoeve van bebouwing ten dienste van de in **lid A onder 1 tot en met 5** genoemde bestemmingen, indien en voor zover uit overleg met de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek blijkt dat daartegen uit hoofde van de bescherming van de cultuurhistorische waarden geen bezwaar bestaat.

Artikel 19. Aardgastransportleiding (dubbelbestemming)

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**aardgastransportleiding (dubbelbestemming)**" zijn tot een breedte van ter weerszijden van deze aanduiding bestemd voor een leiding(-en) ten behoeve van het transport van aardgas met daarbij behorende gronden, met dien verstande dat deze gronden indien als zodanig op de kaart aangegeven, tevens zijn bestemd voor:

5 m

1. agrarische bedrijfsdoeleinden (artikel 3);
2. agrarisch gebied (artikel 4);
3. water (artikel 16);
4. verkeersdoeleinden (artikel 17);

ten aanzien waarvan geldt dat de aardgasleiding van primaire betekenis is.

B. Bouwvoorschrift

Op de tot "**aardgastransportleiding (dubbelbestemming)**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van de bestemming, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

C. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, indien dit noodzakelijk is voor een doelmatig gebruik, vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid B** ten behoeve van bebouwing ten dienste van de in **lid A onder 1 tot en met 4** genoemde bestemmingen, indien en voor zover uit overleg met de leidingbeheerder blijkt dat daartegen uit hoofde van de bescherming van de transportleiding geen bezwaar bestaat.

Artikel 20. Waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)

A. Doeleindenomschrijving

De gronden op de kaart aangewezen voor "**waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)**" zijn bestemd voor de aanleg, het onderhoud en de verbetering van de hoofdwaterkering alsmede voor de afvoer van hoog oppervlaktewater, sedimenten, ijs en voor de waterhuishouding alsmede voor het behoud, de versterking en/of het herstel van de cultuurhistorische waarden van de dijk, met daarbij behorende andere-bouwwerken en voorzieningen en met dien verstande dat deze gronden, indien als zodanig op de kaart aangegeven, tevens zijn bestemd voor:

1. agrarisch gebied (artikel 3);
2. verkeersdoeleinden (artikel 17);

ten aanzien waarvan geldt dat de waterstaatkundige functie van primaire betekenis is.

B. Bouwvoorschriften

Op de tot "**waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)**" bestemde gronden mogen uitsluitend worden gebouwd **andere-bouwwerken** ten dienste van waterstaatkundige doeleinden, met dien verstande dat de hoogte ten hoogste bedraagt

2,50 m

C. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, indien dit noodzakelijk is voor een doelmatig gebruik, vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid B** ten behoeve van bebouwing ten dienste van de in **lid A onder 1 en 2** genoemde bestemmingen, indien en voor zover uit overleg met het er plaatsse bevoegde waterstaatsgezag blijkt dat daartegen uit hoofde van de bescherming van de waterstaatkundige functies geen bezwaar bestaat.

D. Aanlegvoorschriften

1. Het is verboden op of in de tot "**waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)**" bestemde gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende andere-werken en/of werkzaamheden, geen normale onderhouds- of exploitatiewerkzaamheden zijnde, uit te voeren:
 - a. het aanleggen of verharden van voet-, fiets- en/of ruiterspaden of parkeergelegenheden, alsmede het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen groter dan
 - b. het uitvoeren van grondbewerkingen dieper dan

100 m²
0,50 m

-
- c. het afgraven of ophogen van gronden met meer dan 0,10 m
- d. het verwijderen van bomen en andere houtopstanden, voor zover niet reeds geregeld in de Boswet¹;
- e. het zaaien of inplanten van bomen en andere houtopstanden;
- f. het aanbrengen van ondergrondse leidingen, constructies, installaties en apparatuur.
2. Het bepaalde **onder 1** is niet van toepassing indien het andere-werken en/of werkzaamheden betreft die in uitvoering zijn op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het plan.
3. De andere-werken en/of werkzaamheden als bedoeld **onder 1**, zijn slechts toelaatbaar, indien door die andere-werken en/of werkzaamheden, dan wel door de daarvan, hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen geen gevaar of nadeel voor de waterstaatkundige functie ontstaat respectievelijk de cultuurhistorische waarden zoals weergegeven in **lid A** niet onevenredige worden of kunnen worden aangetast.
4. Alvorens te beslissen over een aanvraag voor een aanlegvergunning horen burgemeester en wethouders het ter plaatse bevoegde waterstaatsgezag.

¹ Zoals deze luidde op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan.

~~Artikel 23. Algemene bepalingen met betrekking tot windturbines~~

- A.** Windturbines zijn binnen de in het plan begrepen gronden uitsluitend toegestaan voorzover deze zijn aangegeven op de van deze voorschriften deel uitmakende bijlage 3.
- B.** Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid A** ten behoeve van de vervanging van bestaande windturbines, met dien verstande dat:
1. de windturbine dient te worden opgericht op het perceel waar de te vervangen windturbine is gesitueerd;
 2. de ashoogte ten hoogste bedraagt
 3. de belangen van natuur en landschap niet onevenredig worden geschaad;
 4. bij de vrijstelling voorwaarden kunnen worden gesteld aan de hoogte, de rotordiameter en de situering van de windturbines ter voorkoming van overlast door geluid op de aangrenzende percelen alsmede ter verkrijgen van een goede landschappelijke inpassing;
 5. vrijstelling uitsluitend wordt verleend indien clustering van de windmolens op het bestaande miniclustertien westen van Jislum niet wenselijk respectievelijk mogelijk is gebleken.

40 m

Artikel 21. Bebouwingsgrenzen

1. Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen van deze voorschriften dient, wanneer gebouwen en/of windturbines worden gebouwd op gronden die grenzen aan de bestemming "**verkeersdoeleinden**" de volgende afstanden uit de as van de op de kaart nader onderscheiden wegen, in acht genomen worden:

<u>categorie:</u>	<u>afstand uit wegas:</u>
C-weg	20 meter
D-weg	15 meter
E-weg	10 meter

Met betrekking tot de afstand van de bebouwing uit de as van de weg bij kruispunten, aftakkingpunten, scherpe hoeken of bochten zijn de betreffende regelen vastgesteld door het provinciaal bestuur van kracht, zoals die luiden op het tijdstip van het van rechtskracht worden van het bestemmingsplan.

2. Wanneer op gronden, grenzende aan de bestemming "**water**" gebouwen worden gebouwd, dienen de volgende afstanden uit de waterlijn in acht genomen te worden:
 - a. ten opzichte van de Dokkumer Ee 15 m
 - b. ten opzichte van overige scheepvaartwegen en stroomkanalen 10 m
3. Wanneer op gronden, grenzend aan de bestemming "**natuurgebied**" gebouwen worden gebouwd, dient daarbij een afstand van 20 m tot het natuurgebied in acht te worden genomen.
4. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd, uitsluitend indien dit noodzakelijk is voor een doelmatig gebruik, vrijstelling te verlenen van het bepaalde **onder 1, 2 en 3**, indien en voor zover uit overleg met de (vaar-)wegbeheerder blijkt dat daartegen uit hoofde van het (vaar-)wegbelang geen bezwaar bestaat.

Artikel 22. Algemene bepalingen met betrekking tot het bouwen binnen geluidscontouren

- A.** Onverminderd het bepaalde in de overige artikelen van deze voorschriften geldt ten aanzien van de gronden binnen een zone van aan weerszijden van een weg, dat indien en voor zover door middel van toepassing van de in artikel 3, 4 en 5 opgenomen vrijstellingsbevoegdheden en wijzigingsbevoegdheden de bouw van woningen wordt mogelijk gemaakt, van deze bevoegdheid geen gebruik mag worden gemaakt.

250 m

B. Vrijstellingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in **lid A**, met dien verstande dat de nieuwe woning uitsluitend gerealiseerd mag worden met inachtneming van de maximaal toelaatbare geluidbelasting op de gevel vanwege de weg, als bedoeld in artikel 82 lid 1 van de Wet geluidhinder.

Artikel 24. Aanvullende vrijstellingsbevoegdheden

Burgemeester en wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het plan:

1. ten aanzien van ondergeschikte punten met het oog op de aanpassing aan de werkelijke afmetingen in het terrein, met dien verstande dat de op de kaart aangegeven afstand tussen enige bebouwingsgrens en enige weggrens niet wordt verkleind, de structuur van het plan niet wordt aangetast, de belangen van derden in redelijkheid niet worden geschaad en de vrijstelling gewenst en noodzakelijk wordt geacht voor de juiste verwezenlijking van het plan;
2. voor afwijkingen ten aanzien van de voorgeschreven afmetingen van de bebouwing, met uitzondering van de in **artikel 3 lid D sub 1 onder b** genoemde afmetingen voor zover het betreft niet-grondgebonden bedrijfsactiviteiten en met dien verstande dat de afwijkingen niet meer dan
10 %
mogen bedragen van de in deze voorschriften genoemde, dan wel op de kaart aangegeven maten;
3. ten behoeve van de bouw van bouwwerken voor openbare diensten, met dien verstande dat:
 - a. de inhoud ten hoogste bedraagt 50 m³
 - b. de hoogte ten hoogste bedraagt 3 m
met uitzondering van andere-bouwwerken ten dienste van de waterbeheersing en de verkeerstechnische uitrusting van wegen, waarvoor geldt dat de hoogte ten hoogste bedraagt 10 m
 - c. deze vrijstellingsbevoegdheid niet van toepassing is ten aanzien van gronden, welke zijn gelegen binnen de bestemmingen "**natuurgebied**" en "**archeologisch monument (dubbelbestemming)**";
4. ten behoeve van de aanleg van eenvoudige recreatieve voorzieningen zoals picknickplaatsen en zitbanken, met dien verstande dat de hoogte van de andere-bouwwerken ten hoogste bedraagt 1,50 m

Artikel 25. Algemene gebruiksbepaling

- A. Het is verboden gronden of opstallen te gebruiken op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemming.
- B. Het gebruik van gronden en opstallen strijdig met het plan op het tijdstip van het van rechtskracht worden daarvan, mag worden gehandhaafd.
- C. Wijziging van het met het plan op het tijdstip van het van rechtskracht worden daarvan strijdige gebruik van gronden en opstallen is verboden, tenzij door deze wijziging van het gebruik de afwijking van het plan niet wordt vergroot.
- D. Burgemeester en wethouders verlenen vrijstelling van het bepaalde **in de leden A en C** indien strikte toepassing van de verbodsbepalingen zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Artikel 26. Dubbeltelbepaling

Grond, welke eenmaal op basis van deze voorschriften bij het verlenen van een bouwvergunning in aanmerking werd of moest worden genomen, hetzij als bouwperceel, hetzij anderszins, dient als zodanig bij de beoordeling van een latere aanvraag om bouwvergunning buiten beschouwing te worden gelaten.

Artikel 27. Overgangsbepalingen bouwwerken

Bouwwerken welke bestaan op het tijdstip van de terinzagelegging van het ontwerpplan, dan wel in uitvoering zijn of mogen worden gebouwd krachtens een bouwvergunning waarvan de aanvraag voor het bovengenoemde tijdstip is ingediend en die afwijken van het plan, mogen:

1. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd, mits de bestaande afwijkingen naar hun aard niet worden vergroot;
2. met inachtneming van de naar de weg gekeerde bestemmingsgrens - tenzij zulks onmogelijk is - geheel worden vernieuwd, indien het bouwwerk door een calamiteit is verwoest; één en ander behoudens onteigening en mits de aanvraag om bouwvergunning binnen twee jaar na de calamiteit is ingediend;
3. na vrijstelling van burgemeester en wethouders gedeeltelijk worden uitgebreid, mits de inhoud met niet meer dan

10 %

wordt vergroot en mits de vergroting niet reeds eerder krachtens deze overgangsbepaling heeft plaatsgevonden.

Artikel 28. Strafbepaling

Overtreding van het bepaalde in:

artikel 3 de leden E en F;

artikel 4 de leden D en E;

artikel 5 de leden D en E;

artikel 6 lid C;

artikel 6A lid C;

artikel 7 de leden E en F;

artikel 9 lid D;

artikel 16 lid C;

artikel 18 lid B;

artikel 20 lid D;

artikel 25 de leden A en C;

is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 59 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

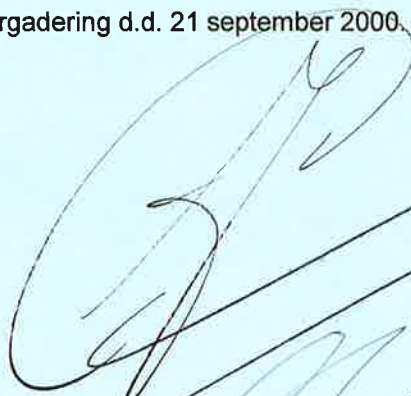
Artikel 29. Titel

Deze voorschriften kunnen worden aangehaald als:

"VOORSCHRIFTEN BESTEMMINGSPLAN BUITENGEBIED 2000"

januari 1999,
gew.: augustus 1999,
april 2000,
september 2000.

Vastgesteld door de Raad in de vergadering d.d. 21 september 2000.

, Voorzitter

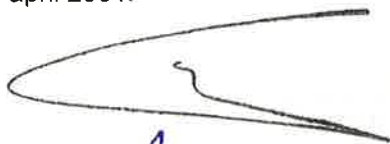

, Secretaris

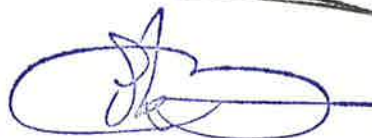
Goedgekeurd door **Gedeputeerde Staten van Fryslân** bij
besluit van heden, nummer 449168, behoudens de in
rood doorgehaalde delen van de (plan)kaarten en
voorschriften.

Leeuwarden, 23 april 2001.

Voorzitter,

Loco-griffier.

Bijlagen

Bij de voorschriften

1.

Procedurebepalingen

Bij de gebruikmaking van de bevoegdheid tot wijziging van het plan ex artikel 11 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening is de volgende procedure van toepassing:

1. Het ontwerpbesluit tot wijziging van het plan ligt gedurende twee weken ter gemeentesecretarie ter inzage.
2. De terinzagelegging wordt vooraf bekend gemaakt op de in de gemeente gebruikelijke wijze en door publicatie in één of meer in de gemeente verschijnende dag- of nieuwsbladen.
3. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid van belanghebbenden tot het schriftelijk indienen van bedenkingen bij burgemeester en wethouders gedurende de **onder 1** genoemde termijn.
4. Belanghebbenden worden in staat gesteld hun bedenkingen mondeling nader toe te lichten.
5. Indien tegen het ontwerpbesluit bedenkingen zijn ingediend, wordt het besluit met redenen omkleed.
6. Burgemeester en wethouders delen aan hen die bedenkingen hebben ingediend de beslissing daaromtrent mede.
7. Het besluit wordt aan Gedeputeerde Staten ter goedkeuring aangeboden indien:
 - a. Gedeputeerde Staten niet kenbaar hebben gemaakt dat het besluit hunnerzijds geen goedkeuring behoeft;
 - b. tegen het ontwerpbesluit één of meer bedenkingen zijn ingekomen, in welk geval gelijktijdig de bedenkingen worden overgelegd.
8. Burgemeester en wethouders geven kennis van het besluit van Gedeputeerde Staten aan hen, die bedenkingen hebben ingediend.

2. Woningen met te handhaven hoofdvorm

Adres		Adres	
De Houwen 2	Blije	Kadykstervaart 28	Hallum
Ljouwerterdyk 2	Blije	Kadykstervaart 30	Hallum
Hikkaarderdyk 27	Burdaard	Ljouwerterdyk 10	Hallum
Iedyk 23	Burdaard	Ljouwerterdyk 3	Hallum
Iedyk 27	Burdaard	Mariëngaarderweg 1	Hallum
Hogedijk 1	Farebourren	Mariëngaarderweg 27	Hallum
Hogedijk 1A	Farebourren	Vijfhuisterdijk 16	Hallum
Hogedijk 8	Farebourren	Zuidermiedweg 19	Hallum
Hogedijk 14	Farebourren	Harstawei 16	Hegebeintum
Hogedijk 14A	Farebuorren	Harstawei 22	Hegebeintum
Mieddyk 10	Farebuorren	Harstawei 24	Hegebeintum
Mieddyk 6	Farebuorren	Smidshuisweg 3	Jannum
Mieddyk 8	Farebuorren	Smidshuisweg 13	Jannum
Bouwmalaan 1	Ferwert	Hikkaarderdyk 22	Jislum
Bouwmalaan 2	Ferwert	Hikkaarderdyk 32	Jislum
Kaailoane 3	Ferwert	Botniaweg 1	Marrum
Ljouwerterdyk 4	Ferwert	Hoge Herenweg 8	Marrum
Ljouwerterdyk 10	Ferwert	Hoge Herenweg 10	Marrum
Molenlaan 2	Ferwert	Hoge Herenweg 14	Marrum
Molenlaan 4	Ferwert	Jepmalaan 5	Marrum
Zeedijk 10	Ferwert	Ljouwerterdyk 18	Marrum
Zeedijk 18	Ferwert	Ljouwerterdyk 6	Marrum
Zeedijk 2	Ferwert	Ljouwerterdyk 8	Marrum
Zeedijk 26	Ferwert	Nieuweweg 4	Marrum
Zeedijk 4	Ferwert	Wigleweg 1	Marrum
Zeedijk 5	Ferwert	Zeedijk 2	Marrum
Zeedijk 6	Ferwert	Iedyk 71	Wânswert
Miedweg 3	Ginnum	Skettersdijk 7	Wânswert
Jouwsmafuorren 8	Hallum	Wirdsterterp 4	Wânswert
Kadykstervaart 24	Hallum		

3.

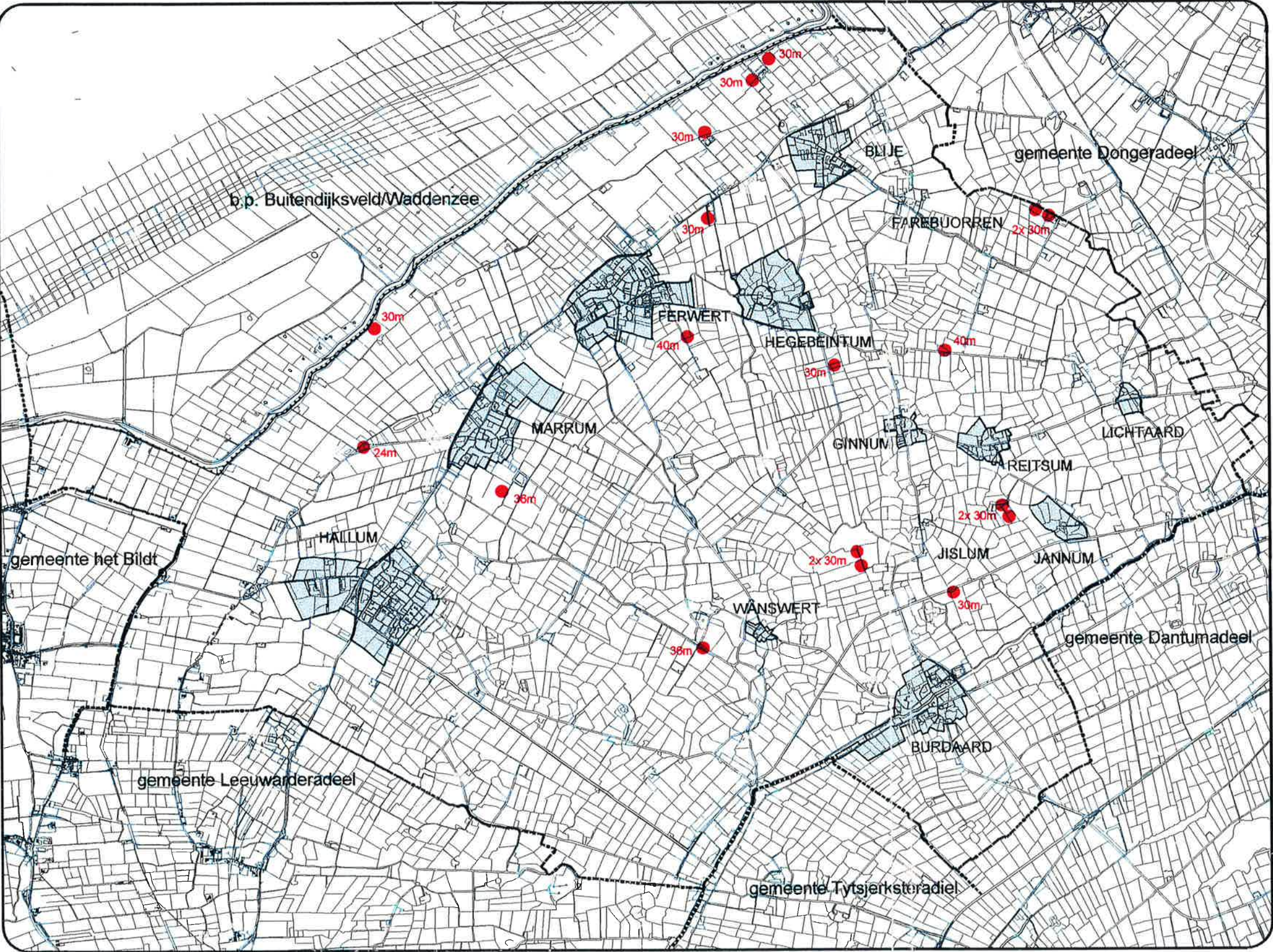
Windturbines

VERKLARING :

aanduiding

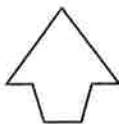
• locatie met windturbine(s) + hoogte

- kernen
- gemeente- en plangrens
- plangrens

bijlage 3

WINDTURBINES

schaal 1 : 50000

BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING

VNG-uitgeverij, Den Haag 1999

Deze bedrijvenlijst is overgenomen van de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering". Daarbinnen heeft stedenbouwkundig adviesbureau Witpaard-partners een nadere selectie uitgevoerd met betrekking tot in het buitengebied niet algemeen gewenste inrichtingen c.q. instellingen. Niet opgenomen zijn bijvoorbeeld diverse takken van industrie, horecabedrijven en sport- en recreatievoorzieningen.

Verklaring

Verklaring

- . . .	niet van toepassing of niet relevant	kl.	klasse	v.c.	verwerkingscapaciteit	B	bodemverontreiniging
<	kleiner dan	n.e.g.	niet elders genoemd	u	uur	C	continue
>=	groter dan of gelijk aan	o.c.	opslagcapaciteit	d	dag	D	divers
cat.	categorie	p.c.	productiecapaciteit	w	week	L	luchtverontreiniging
e.d.	en dergelijke	p.o.	productieoppervlak	j	jaar	Z	zonering

Categorale bedrijvenlijst

SBI	OMSCHRIJVING	AFSTANDEN			INDICES			GROOTSTE AFSTAND	CAT	OPM.
		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	VERKEER	VISUEEL			
221	Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	1	1	10	1	
2222.6	Kleine drukkerijen en kopieerinstallaties	10	0	30	0	1	1	30	2	B
2223	Grafische afwerking	10	0	10	0	1	1	10	1	
	Binderijen	30	0	30	0	2	1	30	2	
2224	Grafische reproductie en zetten	30	0	10	10	2	1	30	2	B
2225	Overige grafische activiteiten	30	0	30	10	2	1	30	2	B D
223	Reproductiebedrijven opgenomen media	10	0	10	0	1	1	10	1	
5552	Cateringbedrijven	30	0	10	C	1	1	30	2	
6322, 6323	Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	2	1	10	1	
633	Reisorganisaties	0	0	10	0	1	1	10	1	
642	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10	C	1	1	10	1	
65, 66, 67	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	30	C	1	1	30	2	
70	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	1	1	10	1	
714	Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.g.	10	10	30	10	2	2	30	2	D
72	Computerservice- en informatietechnologie-bureaus e.d.	0	0	10	0	1	1	10	1	
921, 922	Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30	C	2	1	30	2	
9302	Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	1	1	10	1	
9303	- uitvaartcentra	0	0	10	0	2	1	10	1	

Edmunt

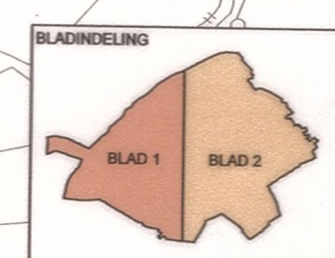
b.p. Buitendijkveld/Waddenzee

gemeente het Bildt

gemeente Leeuwarderadeel

MARRUM

HALLUM

FASTGESTELD D.D. 21 SEPTEMBER 2000

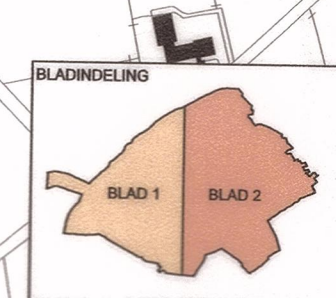
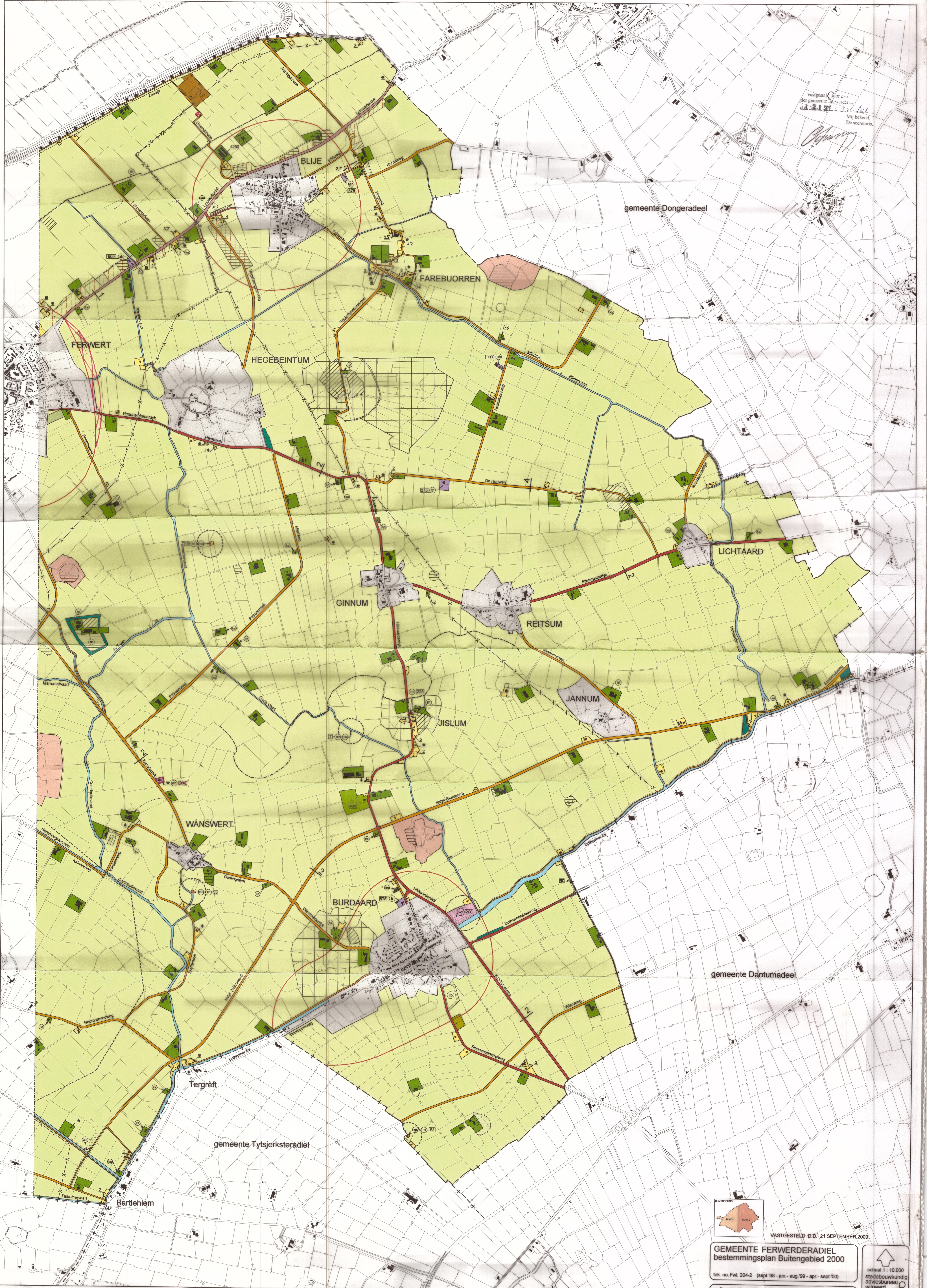
GEMEENTE FERWERDERADIEL
bestemmingsplan Buitengebied 2000

tek. no. Fw. 204-1 (sept. '98 - jan. - aug. '99 - apr. - sept. '00)

melkmarkt 45 - postbus 1158 - 8001 BD zwolle - tel. 038 4216800

schaal 1 : 10000
stedebouwkundig
adviesbureau
wilsaard
partners

Vastgesteld door de
der gemeente Ferwerderadeel
d.d. 21 SEP 2000
Mij bekend,
De secretaris,
[Handwritten signature]

VASTGESTELD D.D. 21 SEPTEMBER 2000

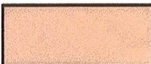
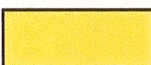
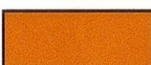
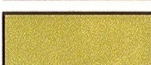
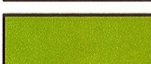
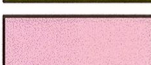
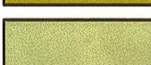
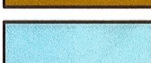
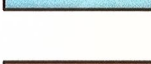
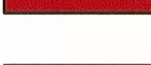
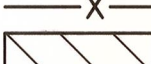
GEMEENTE FERWERDERADEEL
bestemmingsplan Buitengebied 2000

tek. no. Fwl. 204-2 (sept.'98 - jan.- aug.'99 - apr.- sept.'00)

melkmarkt 45 - postbus 1158 - 8001 BD zwolle - tel. 038 4216800

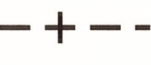
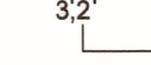
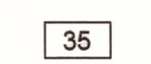
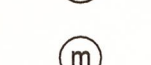
↑
schaal 1 : 10.000
stedebouwkundig
adviesbureau
witteveen
partners

bestemmingen

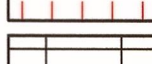
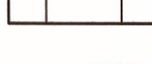
	agrarische bedrijfsdoeleinden
	agrarisch gebied
	agrarisch gebied met landschappelijke waarde
	natuurgebied
	bos / beplantingsstrook
	woondoeleinden
	bijzondere doeleinden
	manege
	bedrijfsdoeleinden
	kampeerdoeleinden
	nutsdoeleinden
	begraafplaats
	volkstuin
	mijnbouwkundige doeleinden
	water
	wegen, klasse C
	wegen, klasse D
	wegen, klasse E
	archeologisch monument (dubbelbestemming)
	aardgastransportleiding (dubbelbestemming)
	waterstaatkundige doeleinden (dubbelbestemming)

verkeersdoeleinden

aanduidingen

	topografische gegevens
	gemeentegrens tevens plangrens
	plangrens
	plandeelgrens
	gronden welke door middel van andere bestemmingsplannen geregeld worden
	max. aantal toegestane (bedrijfs-) woningen per bestemmingsvlak
	max. aantal aaneen te bouwen woningen
	geen bedrijfswoning toegestaan
	te handhaven hoofdvorm
	verwijzing naar dwarsprofiel
	max. oppervlakte in m ²
	max. bebouwde oppervlakte niet grondgebonden bedrijfsactiviteiten in m ²
	max. goothoogte in meters
	autobedrijf
	agrarisch hulpbedrijf
	aardappelwas - en sorteerbedrijf
	baggerdepot
	bouwbedrijf
	crossterrein
	elektrotechnisch bedrijf
	kleinschalig agrarisch bedrijf
	kunststofverwerkingsbedrijf
	monument
	molen

	machinebedrijf
	meubelmakerij
	opslag
	rioolwaterzuiveringsinstallatie
	transportbedrijf
	stalhouderij
	waterschapsdoeleinden
	woonschepen toegestaan
	ijsbaan

	kernrandzone
	een bouwperceel vormend
	archeologisch waardevol terrein
	kruinig perceel
	waardevolle verkaveling
	waardevolle kreekloop
	historisch dijktrace
	open gebied I
	open gebied II

Vastgesteld door de raad
der gemeente Ferwerderadiel,
d.d. **21 SEP. 2000**, nr. **101**
Mij bekend,
De secretaris,

[Handwritten signature]

FASTGESTELD D.D. 21 SEPTEMBER 2000

GEMEENTE FERWERDERADIEL bestemmingsplan Buitengebied 2000

verklaring
tek. no. Fwl. 204 - 3 (jan.- aug.'99 - apr.- sept.'00)

melkmarkt 45 - postbus 1158 - 8001 BD zwolle - tel. 038 4216800

stedebouwkundig
adviesbureau
witpaard
partners

